

Gazdaságpolitikai céljaink teljesítéséért

Pártnapi tanácskozások kezdődnek megyszerte

Miként az egész országban, ezektől a napoktól kezdve az elkövetkezendő időszakban Hajdú-Bihar megyében is pártnapok tekinthetők át a kommunizmus, a gazdasági szakemberek és a pártion kívüli aktivisták az MSZMP gazdaságpolitikai célkitűzéseinek eddigi megvalósítását és az előttünk álló feladatokat.

Központi előadóval, kiemelt fontosságú pártnapit tanácskozást megnyitva öt helyen rendeznek. A debreceni városi tanácsban február 10-én 15 órakor kezdődő pártnap előadója *Sovágo Lajos*, az MSZMP KB munkatársa. A Debreceni Orvostudományi Egyetemen a február 11-én 14 órakor megkezdődő pártnap előadója *Békési László* pénzügyminiszter-helyettes. A Hajdú-Bihar Megyei Tanácsban február 13-án 15 órakor kezdődik a pártnap, melynek előadója *Akar László*, az Országos Terhivatal osztályvezetője. Kiemelt pártnap lesz a Kossuth-Lajos Tudományegyetemen is február 20-án 14.30-kor, amikor is *dr. Bogнар József* akadémikus, a Világgazdasági Kutató Intézet igazgatója tart előadást. A Debreceni Agrártudományi Egyetem február 25-én 14.30-kor kezdődő pártnapján *dr. Csendes Béla*, az Országos Terhivatal elnökhelyettese lesz az előadó.

Több munkahely dolgozóinak részvételével központi előadóval rendeznek pártnapokat a következő helyeken: Tiszgulyaházán a művelődési központban február 8-án 10 órakor. Előadó *Karakas László*, az MSZMP Központi Bizottságának osztályvezetője. Berettyóújfaluban a városi pártbizottságon február 10-én 15 órakor rendeznek pártnapot, melynek előadója *dr. Zsarnóczai Sándor* egyetemi tanár, a Szövetkezeti Kutató Intézet igazgatója. Debrecenben a Helyorségi Művelődési Otthonban a február 13-án 14 órakor kezdődő pártnapon *Sasvári Ferenc*, az MSZMP KB munkatársa lesz az előadó. Hajdúböszörményben a városi pártbizottságon február 20-án 16 órakor kezdődik a pártnap, előadója *dr. Radnai György*, az MSZMP KB politikai munkatársa. Püspökkladányban a művelődési házban rendeznek pártnapot február 24-én 17 órakor, melynek előadója *dr. Tóth János*, az MTE SZ Főtitkára. Polgáron a nagyközségi tanács lesz a február 24-én 17 órakor kezdődő pártnap színhelye. Az előadó *dr. Suthó Sándor*, az Ipari Minisztérium főosztályvezető-helyettese. Hajdúdorogon a nagyközségi pártbizottságon február 25-én 14 órakor tart pártnapot *dr. Szegő Szilvia*,

a Munkaügyi Kutató Intézet munkatársa. Derecskén a művelődési házban február 26-án 16 órakor rendezik a pártnapot, melynek előadója *Juhász Róbert*, a Hazafias Népfront Országos Tanácsának osztályvezetője.

Összevont pártnapot tartanak több helyen a megye politikai vezetői és a pártapparátus dolgozói is. Hajdúszoboszlón február 10-én 14 órakor a városi pártbizottságon megrendezésre kerülő pártnap előadója *Tóth Imre*, a megyei pártbizottság titkára. Nádudvaron a művelődési házban a február 12-én 14 órakor kezdődő pártnap előadója *dr. Fekete-Győr Gyula*, a megyei pártbizottság politikai munkatársa. Tiszacsegén ugyancsak február 12-én 15 órakor tartanak pártnapot a pártbizottság helyiségében, ennek előadója *Juhász Imréné*, a megyei pártbizottság politikai munkatársa. A Balmazújváros városi jogú nagyközségi pártbizottság helyiségében a február 14-én 15 órakor kezdődő pártnap előadója *Főző László*, a megyei pártbizottság politikai munkatársa. Egyeken február 17-én 15 órakor a nagyközségi pártbizottságon tartanak pártnapot, melynek előadója *Varga Lajos*, a megyei pártbizottság osztályvezetője. Püspökkladány összevont pártnapját

február 17-én 17 órakor tartják a művelődési házban, előadója *Bényei Béla*, a megyei tanács elnökhelyettese. Hadháztégláson a nagyközségi pártbizottságon február 17-én 16 órakor tart pártnapot *Zagyva István*, a megyei pártbizottság politikai munkatársa. Február 18-án Hajdúböszörményben 15 órakor a Faipari Vállalat lesz a színhelye annak a pártnapnak, melyet *dr. Szabó Imre*, a megyei tanács elnöke tart. A Hadháztéglás nagyközségi pártbizottságon február 19-én 15 órai kezdettel is tartanak összevont pártnapot, melynek előadója *Kerezi János*, a megyei pártbizottság osztályvezető-helyettese. Hajdúnánáson a városi pártbizottságon február 21-én 14 órai kezdettel tart pártnapot *dr. Onosi László*, a megyei pártbizottság titkára. Debrecenben a MÁV Járműjavító Üzem kocsijavító gyáregységében tartják február 26-án 15.30-kor azt a pártnapot, amelyen *Sikula György*, az MSZMP KB tagja, a megyei pártbizottság első titkára lesz az előadó.

A Hajdúsági Iparművekben január 27-én 14 órakor már megtartották a gazdaságpolitikai pártnapot, melynek előadója *dr. Szeleczky György*, a Politikai Főiskola tanszékvezető-helyettese volt.



Baromfi minden mennyiségben

Óránként háromezer csirkét dolgoznak fel

Növekedett a termelés a hajdúvidi baromfi-feldolgozó üzemben

1973 óta működik a hajdúvidi baromfi-feldolgozó üzem. A gesztorgazdaság a Hajdúböszörményi Béke Termelőszövetkezet; a gazdasági társulás tagja Hajdúviden kívül a Nádudvari Vörös Csillag Termelőszövetkezet, a Hortobágyi Állami Gazdaság, a Körösladányi Magyar-Vietnami Barátság Tsz és a Debreceni Baromfi-feldolgozó Vállalat is.

A hajdúvidi üzem hatvanmillió forint értékű állóeszközzel rendelkezik. A múlt esztendőben mind a termelési, mind az árbevételi tervet jelentősen túlteljesítették; a tervezett hétezer-háromszáz tonnával szemben nyolcezer-hatvanöt tonna feldolgozott termék hagyta el az üzemet. Háromszázharminnégy millió forintból háromszázötvennégy millió forintra nőtt a termelési érték. Igaz, a nyereség nem érte el a tervezettet, elsősorban létszámgondok miatt.

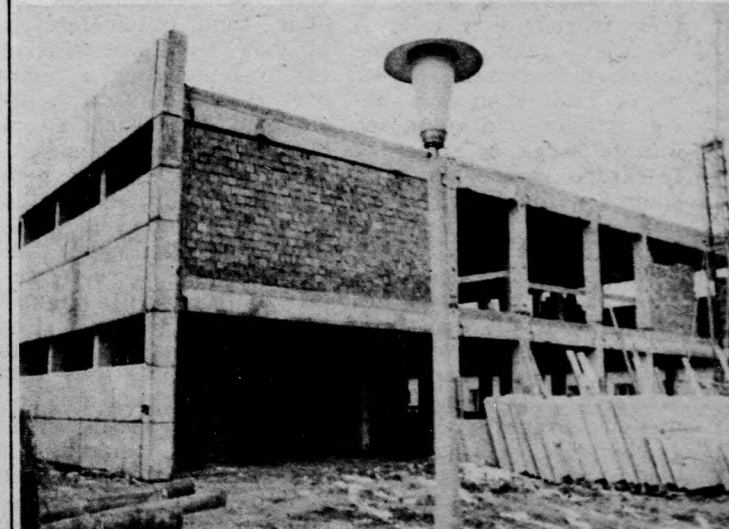
Orosházi Csaba üzemvezető elmondta, hogy az esztendő jól indult; az idén a termelés négy-öt százalékos növekedését tervezik. Az üzemben broilercsirkét, tyúkot, szonolisan gyöngyöst dolgoznak fel. A csirke mintegy nyolc százalékára darabolásra kerül, így a magasabb piaci igényeket is ki tudják elégíteni. A termékek túlnyomórészt belföldön értékesítik, de szovjet exportra is termelnek.

Az üzemben óránként háromezer csirkét és kétezer tyúkot dolgoznak fel. Az emberi fogyasztásra nem alkalmas melléktermékeket is hasznosítják, így például évente kétezer-háromszáz tonna baromfihúspép készül, egymilliónyolcszáz ezer forint értékben, ezt három mezőgazdasági nagyüzemmel hasznosítják.

Ev végén adják át a hajdúvidi üzem négyszáz személyes szociális létesítményét, korszerű öltözőkkel, ebédlővel. A beruházás várhatóan tizenhatmillió forintba kerül.



Csomagolás futószalag segítségével



Készülő szociális létesítmény

Az ipar jövője luxusszintű szakoktatást kíván

Ipari bizottsági ülés és ágazati egyeztető Debrecenben

Váratlanul, de távolról sem indokolatlanul a szakember-utánpótlás és a töle elválaszthatatlan szakképzés, azon belül is a közepes szintű szakoktatás helyzete lett az eszmecsere egyik központi felvétele február 7-én, pénteken Hajdú-Bihar megye Területi Ipari Bizottságának az Alföldi Nyomdában megtartott ülésén, amelyen jelen volt *dr. Szabó Imre* ipari miniszteriumi államtitkár, *Tóth Imre*, a megyei pártbizottság titkára, *Olajos Ernő*, a debreceni városi pártbizottság titkára, *Szűcs István*, a megyei tanács osztályvezetője, *Tikász Elek*, a Debrecen Városi Tanács elnökhelyettese, *Zsuróvits Sándorné*, az szmt titkára és *Molnár Ferenc*, a KISZ megyei bizottságának titkára.

Az ipari bizottság vezetője igen fontos és tartalmas jelentést készített erre az alkalomra a megye iparjának helyzetéről s további fejlesztésének főbb feladatairól, amely mostantól bejárja majd a témában illetékes politikai-szakmai testületeket. A hogyan tovább kérdését érintő főbb gondolatlati csomópontok mentén még lesznek viták és módosítások, de miként az eszmecsere is mutatta, a megye ipari blokkja meggyőződésből sorakozik fel a megyei pártbizottság azon határozatahoz, hogy a hetedik ötéves terv során Hajdú-Bihar ipari termelése az or-

szágos dinamikát (2,7-2,8 százalékos) meghaladó mértékben, évi 3,4-4 százalékkal növekedjék. Ezt szolgálva fejtheti ki hatását a műszaki fejlesztés, az együttműködés, illetve kooperáció, a foglalkoztatás, már említett szakmunkásképzés és a gazdálkodás hatékonyságának erőteljes növekedése. Az ipar ötéves terv céljairól beszélve mintegy másfél órási előadásában *dr. Szabó Imre* kijelentette, hogy a feladat nem hajtható végre, amennyiben nem teszünk olyan erőfeszítéseket, hogy luxusszintű legyen a szakoktatás, amelytől egyelőre sajnos, nagyon messze állunk. Vannak ugyan szakmák, ahol gyorsabb az előrehaladás, de azok is azt támasztják alá, hogy a jövőben az iparváltalatoknak is pénzük nagyobb hányadát kell önként az oktatás fejlesztésére költeniük. A nyomdaipar és az Ipari Minisztérium együttes erőfeszítését hozva fel példaként elmondta, hogy amíg a nyomdaipar fejlesztésére 1970 és 1980 között kilencmillió forint fordítottak, a nyomdaipari oktatásra tatanási részlől mindössze 36 millió forint, a vállalatok részéről pedig ennél is kevesebb jutott. Hogy milyen jelentéktelen összeg ez tíz év alatt, azt jól érzékelteti, hogy amikor a beruházás-ínségés időben a nyomdák végül is összefogtak, egyetlen iskolai beruházásuk 200

millió forintba kerül. Be kell látni, hogy az oktatás-ügy meglévő forrásait is szívesebben adják oda, ahol maguk a vállalatok is adnak. Meg lehet teremteni a tudás fejlesztésének feltételeit, mondta az államtitkár, ehhez azonban az egész munkagazdaságban forrárdalmi tennivalók vannak.

A megye ipari ágazatába tartozó gazdálkodó egységek, amelyek az ország ipari teljesítményének mintegy négy százalékát adják, s amelyek árbevételére a VI. ötéves terv utolsó évében megközelítette a 47 milliárd forintot, 1990-re mintegy 4,2 milliárd forintnyi nyereségtömeggel számolnak, s ez az összeg 48 százalékkal haladja meg az elmúlt tervidőszak bázisévében elért értéket. Amint azt az ipari bizottság jelentésének összeállítói megfogalmazták, a költséghatékony nyereségcentralizációjának csökkentése indokolt, s a műszaki fejlesztés gyorsítása érdekében mérsékelni kell a beruházások terheit. A feldolgozó ipari vállalatok alapanyag-ellátását jelentősen javítani kell. A megye gyengén iparosított térségeinek fejlesztése (például Püspökkladány és térsége, Balmazújváros és térsége) önérből nem oldható meg, e célra központi támogatás igénybevétele szükséges. A területi ipari

Malév információs nap

Az elmúlt évben a Magyar Légiközlekedési Vállalat repülőgépei több mint egymillió utast szállítottak a világ számos országába. A résztvevők jelentős része magyar állampolgár volt, akik között éppúgy megtalálható a rendszeresen repülőket, mint a felszállás izgalmait, majd az út szépségeit először átélő „újoncokat”. Azonban a világon bármennyire is elterjedt korunk leggyorsabb, legkorszerűbb – tegyük hozzá: legdrágább – szállítójárművének az igénybevétele, nálunk különösen a vidéken élők között meglehetősen kevés ember választja „utitársául” a repülőgépet.

Ez a felismerés késztette a Malév-ot arra, hogy a tavalyi évhez hasonlóan ez év február 7-én és 8-án a debreceni Aranybika Szálló halljában, kiállításal egybekötött információs napot rendezzen. Itt az érdeklődők választ kaphatnak a személy- és áruszállítással kapcsolatos kérdéseikre, megismerhetik az utazási feltételeket és az igénybe vehető kedvezményeket. Különösen ez utóbbi területen számíthatnak a Malév munkatársai nagy érdeklődésre, hiszen repülővel utazni nem olcsó mulatság. A diákokat, nyugdíjasokat, családokat érintő kedvezmények ezek mértéke egyes esetekben a hatvan százalékot is elérheti – azonban az átlagemberek számára is lehetővé teszik, hogy az utazásukhoz a repülőgépet vegyék igénybe.

(Folytatás a 2. oldalon)

AR 7.,
JA
—
órákor

IDÓJÁRÁS:
rul az ég, a
összínüleg ha-
amely az
átterjed. Az
feletire for-
e mérsékelt
zatosan meg-
hőmérséklet
sz 2, minusz

APTÁR

vvvel ezelőtt,
született, és
1920-ban halt
akovszkij ne-
estő, az orosz-
lódésében oly-
töltő Vándor-
egyik legte-
etett, s ott is
nár 1878-ban
az akadé-
n a pétervári
lett. Képeit
s érzés hatja
szemmel fi-
almi problé-
részművészet
bank csodje
című festmé-
ei nagy ren-
komponálta,
me mindig a
jezésre írá-
otikus jellegű
az egyik leg-
73-ban alkot-
dők) érettebb
festőileg lé-
gottabb, a
redményeit is
ek követték.
például A
87-ből szá-
dalom idején
nárni kihall-
05. január 9.

IOK

ink” — ké-
k az európai
k gyermek-
ból. A kiál-
Pintha Judit
nyitja meg
s Művelődési

nk földébe
ti felkészítő
városismereti
zin: Delta

ogi tanács-
pad Művelő-

arás” — mai
das a műve-

MLEK-
enben a
szám alát-
Művelődési
kedden
enteken és
12 óráig

Vízvíz és

azóközönsé-
brúár 10-től
s-os számú
sai utcától
új járatot
dú Volán,

show-műso-
dúsági far-
ról megren-
Vigadó-far-
szállafoglalás
ben. Erdek-
onon. (x)

Agrártudo-
tudományi
szeptembe-
itő képzést
és állat-
rnökök ré-
oklevél
entkezést a
nyomatívá-
1986. má-
a nyomtat-
n.) DATE
Debrecen,

tvát tartók
li Bizottság
tja tisztelt
zetésre ke-
korú törzs-
bizottsága.
si advak
en, Vörös
y telefonon
on. (x)

Debrecen.
Felelős
forint

Gazdaságpolitikai határozat

Havanna, 1986. február 7. (MTI) — A Kubai Kommunista Párt harmadik kongresszusának csütörtökön az éjszakai órákban véget ért plenáris ülésén a küldöttek elfogadták a tanácskozási gazdaságpolitikai határozatait.

A gazdaságirányítási és tervezési rendszer módosításáról rendelkező határozat emlékeztet rá, hogy a rendszer bevezetéséről még az 1975-ös első pártkongresszus hozott határozatot. Azóta a gazdaság évi átlagos növekedése 6 százalékos, a termelékenység pedig átlagosan évi 3,9 százalékos volt. Mindemellett — mutat rá a határozat — szükség van a rendszer továbbfejlesztésére, mert a fokozott ütemű iparosítás és a műszaki-tudományos vívmányok széles körű alkalmazása mellett csak így lehet megvalósítani a gazdaság integrált fejlesztését.

A jövőben nagyobb szerephez jutnak a tervek kidolgozásában a munkahelyi kollektívák. A vállalatok számára bővítik a hitel felvétel lehetőségeit, s várható az árrendszer módosítása is. A határozat hangsúlyozza, hogy a bérpolitikában előtérbe kell helyezni az elvégzett munka szerinti javadalmazást. A gazdaságirányítás tökéletesítésének legfőbb feltételei az ellenőrzés szigorítása, a vállalatirányítási rendszer tökéletesítése és a gazdasági vezetőkkel szemben támasztott követelmények fokozása.

„A gazdasági és társadalmi irányelvek az 1986–90-es időszakra” elnevezésű határozat elsőrendű fontosságú célként határozza meg az ország exportbevételének növelését, valamint az importhelyettesítő termékek gyártásának bővítését. Ugyancsak elengedhetetlennek tartja az anyag- és energiatakarékosság által-

nosabbá tételét a gazdaság valamennyi ágazatában.

Az eddigieknél hatékonyabban kell kihasználni a meglévő termelőkapacitásokat, és fokozni kell a hatékonyságot a beruházások terén, mert ez nélkülözhetetlen az iparosítás ütemének fokozásához — mutat rá a dokumentum. Ezzel kapcsolatban rendkívül jelentőséget tulajdonít a szocialista közösség országaival megvalósuló gazdasági integrációnak.

Az okmány konkrét gazdasági célkitűzéseként nevezi meg a nemzeti jövedelem évi legalább 5 százalékos növelését, valamint az export évi öt százalékos fokozását. A fizetési mérleg javítása érdekében a dokumentum célul tűzi ki, hogy a behozatal a megtermelt nemzeti jövedelemnél kisebb mértékben emelkedjék.

A határozat nagy hangsúlyt helyez az iparfejlesztésre, kiemelt jelentőségű ágazatként említi a cukornád-feldolgozást, a bányászatot, az elektronikai ipart, az olajfinomítást, a textil- és élelmiszeripart.

Az exportpolitika sikeres megvalósítása érdekében a határozat átfogó külkereskedelmi stratégia kidolgozását sürgeti, amelynek alkalmazásával bővíteni lehet Kuba exportpiacait, különös tekintettel Afrika, Ázsia és Latin-Amerika országaira.

Csütörtökön este fogadta el a kongresszus azt a határozatot, amely a párt nemzetközi kérdésekkel kapcsolatos álláspontját rögzíti.

A kongresszus harmadik napján hagyta jóvá a küldöttek az ország politikai és közigazgatási felosztásának módosításáról szóló határozati javaslatot.

A kubai pártkongresszus péntek délelőtti zárt ülésén a küldöttek megválasztják a párt vezető testületét.

Igazgatóválasztás a Finommechanikai Vállalatnál

Igazgatóválasztásra ült össze február 6-án a Debreceni Finommechanikai Vállalat vállalat tanácsa. A huszonegy főből álló testület huszonegy szavazattal Vajda Jánost választotta — öt esztendőre — igazgatónak. A

tanácsülésen ott volt Szűcs István, a megyei tanács és Piránszky Gyula, a Debreceni Városi Tanács ipari osztályának vezetője, valamint Tóth Dezső, a HVDSZ mentőbizottságának titkára.

Kína a tigris évében

Pekingben napok óta durrognak a petárdák. Az utcákon, de különösen a piacokon, a vásárcsarnokokban és az üzletekben a szokásosnál is sokkal több az ember. Teljes erővel dúl a vásárlási láz. Ezekben a napokban olyan itt a hangulat, mint nálunk karácsony előtt. Hatalmas tömegek roharnak meg az állami, a szövetkezeti és a magánüzletekben levő üzleteket, utcai árusító standokat, s az élelmiszertől kezdve a színes televízióig mindent megvesznek. Persze nem az áremeléseket megelőző pánikról van szó, hanem a felkészülésről a kínai holdújévre, amely idén február 9-re esik. A holdújév, vagy a tavaszünnep hivatalosan három napig, valójában két hétig tart. Az idén különösen örömteljesnek és színesnek ígérkezik, mert — hála a sikeres gazdasági reformpolitikának — nemcsak miből, hanem van mit vásárolni.

A házak és a lakások bejárata felett ott diszlik a dupla boldogság aranyozott írásjele, s a kínai háziaszerelők magukat az ünnepléshez úgyancsak elengedhetetlen petárdákkal, tűzijátékokkal is. Ezeket vonaton vagy hajón szállítani szigorúan tilos, mert

tűz-, baleset- és életveszélyes. Az utasok azonban fittyt hányanak a tilalomra. Ezt bizonyítja, hogy a rendőrség az utóbbi napokban 17 millió petárdát kobozott el a felelőtlen kinaiktól.

A pekingiek azt mondják, hogy a gyászos emlékeztető kulturális forradalom óta nem volt Kínában ilyen gazdag és vidám tavaszünnep. Az ünnepek sorozatát a pekingi földtemplomának hatalmas kertjében megnyitott újévi vásár vezette be. A templom főbejáratánál több méter magasú tigris-szobor fogadja a látogatókat tizezrettel, jelezve, hogy 1986 a tigris éve Kínában. A vásáron a látogatók ehetnek, ihatnak és persze vásárolhatnak kendűt és pénztárcákat szert. Kikülizése szerint válogathat a halételek, a húsos derelyék, a bárány pacal-pörkölt és a mostanában meghonosodó hamburger között. Igaz, hogy a kínai vezetés — akárcsak az előző években — ezúttal is arra hívta fel az egymillió lakosát, hogy szerezzen ünnepléssel, s kedvenc rizspálinkájára és bora helyett koccintson teával a holdújév napján, ám a jelek szerint ennek a fel-

Magyar-osztrák gazdasági tárgyalások

Marjai József miniszterelnök-helyettes meghívására február 6–7-én Budapesten tartózkodott Ferdinand Lacina, az Osztrák Köztársaság szövetségi közlekedési és államosított ipar ügyeinek minisztere.

Marjai József és Ferdinand Lacina szíves légkörű megbeszéléseken véleményét cserélték az időszerű nemzetközi politikai és világgazdasági kérdésekről. Áttekintették a Magyarország és Ausztria közötti széles körű politikai és gazdasági kapcsolatok helyzetét, tájékoztatták egymást a két ország helyzetéről és terveiről. Egyetértettek abban, hogy a magyar-osztrák gazdasági, kereskedelmi, ipari

és pénzügyi kapcsolatokat — az elért jelentős eredményekre alapozva a meglévő lehetőségek minél teljesebb kihasználásával — tovább kell fejleszteni.

Ferdinand Lacinát fogadta Lázár György, a Minisztertanács elnöke. Az osztrák miniszter részt vett a magyar-osztrák területrendezési és tervezési bizottság alakuló ülésén. Tárgyalt Kápolny László ipari, Somogyi László építési és városfejlesztési, valamint Urbán Lajos közlekedési miniszterrel. A megbeszéléseken részt vett Arthur Agstner, Ausztria budapesti nagykövete.

Ferdinand Lacina pénteken elutazott hazánkba.

Diáksport és ifjúsági turizmus

A KISZ Központi Bizottságának ülése

A KISZ Központi Bizottsága Hámori Csaba első titkár elnöklétével pénteken ülést tartott az ifjúsági szövetség székházában. Az ülésen részt vett és felszólalt Horváth István, az MSZMP Központi Bizottságának titkára és Drecin József művelődési miniszteriumi államtitkár.

A Központi Bizottság Varga-Sabján Lászlónak, a KB titkárának előterjesztésében megvitatta és jóváhagyta a KISZ feladatait a diáksport és az ifjúság szabadidő-sportja, valamint az ifjúsági turizmus fejlesztésének területén.

Horváth István, az MSZMP KB titkára hozzászólásában hangsúlyozta, hogy az ifjúsági szövetség mindig következetesen képviselte a pártnak azon célkitűzéseit is, amelyek az ifjúsági testnevelési és sportmozgalom fejlesztését szolgálták.

A Központi Bizottság a továbbiakban Nagy Imre KB-titkár előterjesztésében megtárgyalta és elfogadta a KISZ 1986. évi költségvetését, majd megvitatta Emőd Péternek, a KB titkárának tájékoztatóját a nemzetközi ifjúsági mozgalom aktuális kérdéseiről.

A testület hangsúlyozta: ifjúsági szervezetünk munkájának nemzetközi elismerését jelzi, hogy a Demokratikus Ifjúsági Világszövetség XII. közgyűlését ez év novemberében Budapesten rendezik meg.

A Központi Bizottság kifejezte a KISZ-nek azt a készségét, hogy a jövőben is kezdeményezzen vesz részt az európai ifjúsági diákszervezetek közötti bizalom elmélyítését, a kapcsolatok erősítését szolgáló munkában. (MTI)

Katonai-polgári junta Haitin

Párizs, 1986. február 7. (AFP, AP, Reuter, TASZS) — Jean-Claude Duvalier egy öttagú katonai-polgári juntának adta át a hatalmat Haitin.

Francia részről hivatalosan közölték, hogy Franciaország hajlandó átmenetileg befogadni Duvalier-t.

A haitiak között csak „Baby Doc” néven emlegették diktátor távozásával vé-

get ért a Duvalier család abszolút uralma a kis karib-tengeri szigetországban. A világ öt legszegényebb országát között számon tartott Haiti november óta volt nagyszabású kormányváltás megmozdulások színhelye. Az utóbbi hetekben különösen felgyorsultak az események. A rendfenntartó erők beavatkozásának több tucat halálos áldozata volt.

hívásnak nincs különösebb foganatja. Utóvégre Kínában is csak egyszer van új év évben.

A kínai rádió és televízió az idén negyórás, egyenes adásban közvetített újévi gálaműsorral lepi meg az ünneplőket. Mi több, a kínaiak nem tudják a külföldiek részére külön telefonügyeletet tartanak a rádióval és a tv-nél, hogy tájékozódhassanak, mit is látnak a „szilveszteri” műsorban. Ez is része a külföld felé nyitás jól bevált politikájának. Aki pedig nem a tv előtt üldögélve kívánja eltölteni az ünnepeket, a pekingi parkok bármelyikében „élőben” gyönyörködhet a hagyományos sárkány és orozslán táncokban, hallgathat kínai operákat, nehet árny- és bábjátékokat és csodálhatja a tűzijátékokat.

„Kungsi faacajj” — gazdaság újévi kívánók — közszóint egymást a kínaiak abban a reményben, hogy a kegyetlen és szeszélyes tigris elnézőbb lesz irántuk és a világ iránt, mint az elmúlt évtizedekben volt. Az idősöbök ugyanis emlékeznek rá, hogy a tigris évéhez fűződnek olyan tragikus események, mint az első világháború kitörése, a müncheni paktum megkötése és a koreai háború kirobbanása.

(MTI — Panoráma) **Élías Béla**

Topogás egy helyben

Bejrút, 1986. február 7. (MTI) — Libanonban egymást érik a politikai konzultációk, a napnak szinte minden órájában elhangzik egy állásfoglalás, de a holtpontra eddig semmi nem mozdította el a helyzetet. Dzsamajel elnök csütörtökön először szólalt meg a lemondását sürgető követelésekkel kapcsolatban: „Maradok a megbízatásom végéig — mondotta. (Mandátuma 1988. szeptember 23-ig szól.) „A gond nem én vagyok — az létezett már előttem is. Én azért vagyok, hogy a problémát megoldjam” — tette hozzá.

Az ellenzék viszont úgy véli, hogy Dzsamajel elnök hátráltatja a kibontakozást. Nabih Berri csütörtök esti tévényilatkozatában kijelentette: eddig valamilyen formában mindig az elnöki palota halmozott akadályokat a továbblépés útjába. A siita Amal vezetője példaként említette a genfi és a lausanne-i megállapodások kudarcát (amelyek ugyancsak a libanoni megbékélést célozták), s szót a december végén aláírt damaszkuszi egyezményről, amely szerinte szintén az államfő vonakodásán akadt el. Ezen változtatni kell — mondotta Berri, aki abból az alkalomból nyilatkozott, hogy a muzulmán milíciák két évvel ezelőtt, 1984. február 6-án vették birtokba a főváros nyugati részét. A belpolitikai helyzetet nagyon bonyolultnak nevezte és nem zárta ki a „katonai megoldást” sem. Nabih Berri csütörtökön Valid Dzsamblattal, a Haladó Szocialista Párt vezetőjével tanácskozott — hogy miről, azt nem hozták nyilvánosságra. Dzsamblatt a megbeszélés után Dzsamajel elnöknek a lemondás elutasítását bejelentő nyilatkozatát kommentálta: „(Dzsamajel) le fogja rombolni az országot, térsadalmi és gazdasági katasztrófát idéz elő”.

Asszem Kanszu, a libanoni baathisták Damaszkuszhoz igen közel álló vezetője már azt is kijelentette, hogy megvan Dzsamajel „utódja” — de nevet nem mondott. Először alkotmányos úton próbáljuk elváltatni az elnököt, úgy, hogy a törvényhozás petícióban fogja követelni lemondását — mondotta Kanszu. — Ha így nem megy, akkor más módszerhez folyamodunk — tette hozzá.

Az ellenzék ragaszkodik a damaszkuszi egyezményhez és az elnök távozásához, a jobboldali keresztény tábor követeli az egyezmény parlamenti vitáját — az okmányt azonban csak a kormány terjesztheti a törvényhozás elé. A kör tehát — egyelőre — bezárult.

Fodor György

Ipari bizottsági ülés és ágazati egyeztető Debrecenben

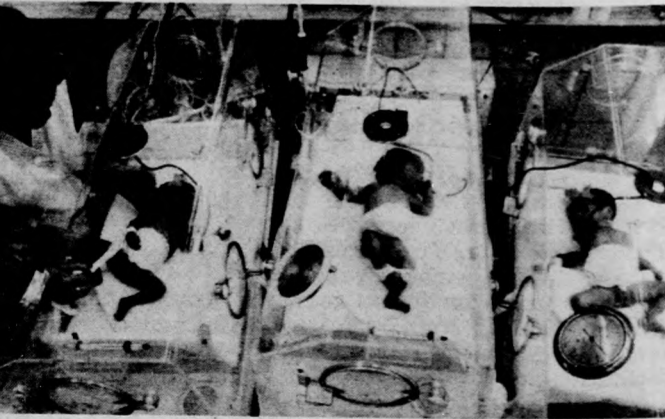
(Folytatás az 1. oldalról)

A bizottság értékelése szerint Hajdú-Bihar megye ágazati fontos kérdéseiben, mint ipara a VII. ötéves terv végére magasabb technikai színvonalra, s kiegyenlített területi és ágazati struktúrával fog rendelkezni.

A délután folyamán a megyei tanácson az ipari miniszteriumi államtitkár a megye vezetőivel találkozott, hogy a szokásos ágazati egyeztető tanácskozási keretében áttekintsék az időszaki és mielőbb megoldásra váró feladatokat. A megbeszélésen a megye részéről részt vett dr. Szabó Imre, a megyei tanács elnöke, valamint Tóth Imre és Zsuróvits Sándorné. Az egyeztető megállapították, hogy az egy évvel ezelőtt kitűzött feladatokat kölcsönösen elvégezték, a megállapodásokhoz a minisztérium és a megye is tartotta magát. A napirenden levő egyik legfontosabb téma most a megrongosult energiellátásának hosszú távú terve, amelyre az első negyedév folyamán

visszatérnek. Annyi máris kiderült, hogy a terv olyan fontos kérdéseiben, mint például Berettyóújfalu begéregé magasabb technikai ellátásba, vagy a debreceni fűtőmű napirenden tartása, megvan az egyetértés a tárgyalás és a megye vezetői között. Tóth Imre mindenesetre ezúttal is hangsúlyozta, hogy Debrecennek 1990-ig van megoldva az energiellátása, ezért lassan látni kell, hogy milyen irányt vesz a tervezőmunka, s hogy mi a teendő. Igényként egyszersmind valós lehetőségként fogalmazódott meg a megyében élő és tudományos munkát folytató szakembereknek az ipar fejlesztéséhez való erőteljesebb bekapcsolása. Végül a megyei tanács elnöke, aki a miniszterium és a megye kapcsolatait korrektnek és fejlődőnek ítélt meg, köszönetet mondott azért a segítségért, amelyet az Ipari Minisztérium a debreceni erődszű távú terve, amelyre az első negyedév folyamán készületeihez nyújtott.

„Három a kislány”



Pénteken, február 7-én hajnali egy órakor a debreceni szülészeti klinikán három kislány született. Anna pontosan egy órakor (1600 grammal), Borbála egy óra két perckor (1400 grammal), gyárától. A beszárgulás kezelésére alkalmas kékfény-lámpát (három darabot) a Medicor gyár biztosította.

A debreceni szülészeti klinikán az utóbbi néhány évben ritka eseménynek számít a hármasikrek születése. Az elkövetkező hetekben viszont még két kismama várklinikára.

Dr. Oroszlán György, a ja hármasikreinek megszületését kezelőorvosa el-

A vá

Sajátos helyi városról nyílv berettyóújfalu bizottság. E uganis a já egés után is soló, regionál repe. Nem p rendelkezők irányító szer inkább a ha tal kialakító diktálta irány abból követk városnak ter szágát jelent bihari község támaszkodnia utánpótlásban terén csakúgy ri alapanyag- szer-ellátásba dig a környe nagyobb vála lehetőségeké városból vá fontosabb ta cikkeket, egy után ide gyermekeiket teljesebb ért deke tehát a együtt fejlőd elő, eleven alakuljon k községekkel. ki abból a b amelyet Kus a városi pár titkárával fo dennapi életről. Mik enn fejlődésnek pontjai?

— Az első fontosabb po daság. A v kezletünk is hogy e terü előrelépést k bihari térség üzemei közl adottságok kodnak. Tern ságaik ked mezőgazdasá bilitásának érdekében to a melioráció zésében és a zótti együttt. Ez egy szegé a kedvezőtli miatt a ter sére is csak pénzek képz ezért el is nem képezik dinamikusabb A bihari tér korábban kü lödtak a ma bajával. Am szegényebb, kereste a ka lyerk pedig ú ták magukat megkapaszkó igyekeztek gódni a ma pártértekezlet alapján ezér nekünk, a p felvállalni az sét, hogy

A JAPÁ SORÁN

A város és környezete

Sajátos helyzetben van a városossá nyilvánítás óta a berettyóújfalui városi pártbizottság. E településnek ugyanis a járások megszűnése után is megmaradt az egész környezetet befolyásoló, regionális irányító szerepe. Nem paragrafusokkal, rendelkezésekkel kicövekelt irányító szerep ez, hanem inkább a hagyományok által kialakított, a szükség diktálta irányító szerep, ami abból következik, hogy a városnak természetes háttér-szágát jelentik a környező bihari községek. Ezekre kell támaszkodnia a lakosság-utánpótlásban, a munkaerő terén csakúgy, mint az ipari alapanyag- és az élelmiszer-ellátásban. Fordítva pedig a környező községek a nagyobb választékhoz és a lehetőségekhez igazodva, a városból vásárolják be a fontosabb tartós fogyasztási cikkek, egy bizonyos kor után ide küldik tanulni gyermekeiket stb. A szó legteljesebb értelmében létrede tehát a városnak, hogy együtt fejlődjön a régióval, élve, eleven együttműködése alakuljon ki a környező községekkel. Ez rajzolódott ki abból a beszélgetésből is, amelyet Kusai Sándornéval, a városi pártbizottság első titkárával folytattunk mindennapi életükről, gondjaikról. Mik ennek az együtt fejlődésnek a sarkalatos pontjai?

— Az első, s talán a legfontosabb pont a mezőgazdaság. A városi párttervezetünk is célul tűzte ki, hogy e területen jelentős előrelépést kell elérni. A bihari térség mezőgazdasági üzemek közismerten nehéz adottságok között gazdálkodnak. Termőhelyi adottságaik kedvezőtlenek. A mezőgazdasági termelés stabilitásának megteremtése érdekében tovább kell lépni a meliorációs munkák végzésében és a gazdaságok közötti együttműködés terén. Ez egy szegény terület, ahol a kedvezőtlen adottságok miatt a termelés fejlesztése is csak nagyon kicsi lépések képződnek, amelyek ezért el is forgácsolódnak, nem képezik alapját egy dinamikusabb fejlődésnek. A bihari térség gazdaságai korábban külön-külön kínlódtak a maguk gondjával-bajával. Amelyik gazdaság szegényebb, azzal senki sem kereste a kapcsolatot, amely pedig úgy-ahogy „hozta magukat”, évről évre megkapaszkodtak, azok igények jobban felverődni a maguk erejéből. A párttervezeti határozatunk alapján ezért a térségben nekünk, a politikának kell felvállalni az erők egyesítését, hogy megszűnjön az

erőforrások szétforgácsolása... Meginduljon a fejlődés.

— Milyen lehetőségek kínálkoznak erre, és hogyan, milyen módszerrel kezdett neki a városi pártbizottság az erők ezen egyesítésének?

— Előbb kétségtelenül a szemléleti tényezőkkel kellett megbirkózni, de szerencsére az utóbbi években most már létrejött egy olyan szellemi potenciál a térség üzemekben, amely alkalmas bázis erre az előrelépésre. Nagyarányú fiatalítás történt az ipari és a mezőgazdasági üzemekben. Egy sor olyan fiatal szakemberre, vezetőre építhetünk, akik szívesen fordulnak az új dolgok felé, akik egyrészt érzik a térség gondjait, másrészt meg is akarják azokat oldani. Első lépésként valamiféle lazább formájú együttműködést próbálunk létrehozni az erre hajló mezőgazdasági üzemek között. Ehhez természetesen kérni fogjuk idejében a termelőszövetkezetek szövetségének és az összes érintett irányító szervnek a támogatását, segítségét. A HAGE és az ÉME legegyszerűbben szemünk előtt. A minimum, amit ettől a létrejövő együttműködéstől várunk, hogy a fejlesztési erőforrások egyesítésével megmozduljon valami és létrejöjjön egy célszerű összhang. Az elképzelések között természetesen szerepelnek a térség iparával való együttműködés formái is. A komádi kenderföldön például van egy olyan innovatív, kezdeményező műszaki gárda, amelynek elképzelései igen jól illeszkednek a városi tervezett együttműködésbe és kölcsönösen hasznosak lesznek. A kendertermelés és -feldolgozás egész vertikumát érintik ugyanis. Bizunk benne, hogy a terveink szerint már jövő januárban elkezdődhet a jelenlegi szegénységből kivergődés...

— Úgy tűnik, hogy mindezen, ha fontos háttér is a városnak, mégis a város határán túlmenő ügy.

— Ez csak látszat. A mindennapi életben tapasztaljuk a szoros összefüggést Berettyóújfalui és az egész bihari térség gondjai között. Az Elzett gyár ügye például ezt. Az önállóságot közelmúltban elnyert gyár kollektívája most vizsgálja életképességéből. Nehéz helyzetben lett önálló. Megfelelő profilt kell keresniük, meg

kell erősödniük. De mindaz, ami az ilyen helyzetből következik, a tapasztalatlanság, az alacsony bérszínvonal és ehhez hasonló. Úgy mondhatnánk, a város gondja. No, de hát harminckét községből járnak be dolgozók az Elzettbe. Nekünk és a térség ipari és mezőgazdasági üzemének sokféle segítséget kell nyújtani. Néha latba kell vetni a befolyásunkat, hogy kedvezőbb bérlehetőségű üzemek például most egy ideig ne csábítsák el a szakembereket, mert akkor soha nem erősödik meg a gyár, olykor valósággal menedzselünk itt... Aztán itt van a földgázügy, ami szintén felvetődött a párttervezetben és szintén közös gondja a térségnek. Szeretnénk, ha Berettyóújfalui és a bihari települések is bekerüljenek a földgázprogramba. Nem csupán a lakossági igények miatt, de azért is, mert itt olyan ipari üzemek találhatók, amelyek — mint például a tejporgyár — jelentős mennyiségű olajat használnak. Kötelességünk lépni ez ügyben. Meg is próbáltuk...

— A lakosság is érzi ezt összekötöttséget a térséggel?

— Úgy tűnik, igen, és tudatosítjuk is. A városi politikai elképzeléseinket a lakosság támogatja. A belvízrendezés és a városi fürdő érdekében áldoznak az itt élők. A teho elfogadásával nem volt gond. A kereskedelmi hálózat fejlettsége, az oktatási helyzete éppúgy közös térségi érdekelttség, mint például az egészségügyi ellátás színvonala. Ez utóbbi téren van egy nagy nehézségünk, s ez a kórház ügye. Az egykor nagy hírű berettyóújfalui kórház műszerezettség, felszereltsége egyre romlik. A berendezések kopnak, elavulnak, a kórház rekonstrukciója hosszabb drámaian fog folytatódni. A tizenhét és fél ezer lakosú Berettyóújfalui amit tud, megtesz. De ez kevés. A térség 120 ezernyi lakosának mégis ez a kórház a természetes egészségügyi ellátási bázisa. Felvetődött, hogy adjanak a fejlesztéshez, korszerűsítéshez. Milyen érvek szóltak akkor a merőben új forma létrehozása mellett?

— A hetvenes évek közepén ez a mezőgazdasági terület kimondottan alkalmas volt a bővített újratermelésre, ráadásul az itt működő gazdaságok nem mindig tudták értelmes célokra felhasználni a szabad pénzeszközöket — előfordultak párhuzamos, kevésbé hatékony fejlesztések. Erre épült a HAGE létrejöttének alapkonceptiója: az anyagi erők koncentrációjával ki kell alakítani a vertikális, egymásra épülő integrációt, kihasználva ehhez a tőkeösszevonásban rejlő előnyöket. A beruházások gyorsabban valósulhatnak meg, épülhetnek olyanok, a termelési folyamat egészébe illeszkedő létesítmények, amelyek egy-egy gazdaság erejéből nem épülhettek volna meg. Fontos tényező a hitelképesség: a közös alapszintű fizetési tehermentes, ráadásul a gazdaságok betöltik a készpénz kezes szerepét is, ami biztonságot ad a hitelezőknek.

— Mi az a szervezeti rendszer, amely alkalmasnak látszott a célok megvalósítására?

— A szervezet élén a tanács áll, amelyben minden tagot az első számú vezető képvisel. Ez a testület hozza meg azokat a döntéseket, amelyek hosszabb-rövidebb időszakra megszabják az igazgató vezetésével dolgozó függetlenített szakapparátus mindennapi munkáját. Szellemi központ alakult ki, huszonöt-harminc specialistaiból, négy-öt szintetizáló emberről és öt öket segítő munkatársakból. Az igazgató a tanácsnak tartozik fe-

A kölcsönös érdekelttség alapján

A HAGE IGAZOLTA LÉTJOGOSULTSÁGÁT

A Hajdúsági Agráripari Egyesülés tizenhárom termelőszövetkezet, egy állami gazdaság és két élelmiszeripari üzem együttműködéséül ma már a megye legnagyobb gazdálkodó szervezete közé tartozik. A múlt esztendő félmilliárdos nyereséggel zárta a HAGE, ami akkor is kiemelkedő teljesítmény, ha figyelembe vesszük, hogy ebből 135 millió a három éven át összegyűlt importkockázati alapszétosztásból származik. („Az is nekünk kellett előteremteni, nem az égből pottyant ide” — mondta erről a HAGE tanácsának legutóbbi ülésén az elnök, Szabó István.) A tiszta vagyon értéke másfél milliárd, a taggazdaságok vagyoni betéteje 829 millió, az állóeszközök bruttó értéke 1,6 milliárd.

A hatodik ötéves terv időszakában az összes nyereség több mint 1,3 milliárd forint volt, s ebből egymilliárdot visszakaptak a taggazdaságok, tagvállalatok. Ezek az adatok önmagukban is igazolják a szervezeti létjogosultságát, sejteteni engedik a gazdálkodás magas színvonalát, nem utolsósorban pedig az eredményességét. A két ötéves terv határán arra kértük dr. Novobáczky Ivánt, a HAGE igazgatóját, hogy a napi feladatok számbavételén túl beszéljünk az egyesülés évtizedes múltjának általánosabb tapasztalatairól, tanulságairól is.

— Az érdekelt gazdaságok vezetői 1976-ban írták alá az egyesülés alapszerződését, akkor, amikor a mezőgazdaság, de mondhatjuk, hogy az egész gazdaság túljutott a „nagy egyesítések” korszakán. Erthető, hogy voltak kétkedők, akik nem hittek az új szervezet hasznosságában, célszerűségében, korszerűségében. Milyen érvek szóltak akkor a merőben új forma létrehozása mellett?

— A hetvenes évek közepén ez a mezőgazdasági terület kimondottan alkalmas volt a bővített újratermelésre, ráadásul az itt működő gazdaságok nem mindig tudták értelmes célokra felhasználni a szabad pénzeszközöket — előfordultak párhuzamos, kevésbé hatékony fejlesztések. Erre épült a HAGE létrejöttének alapkonceptiója: az anyagi erők koncentrációjával ki kell alakítani a vertikális, egymásra épülő integrációt, kihasználva ehhez a tőkeösszevonásban rejlő előnyöket. A beruházások gyorsabban valósulhatnak meg, épülhetnek olyanok, a termelési folyamat egészébe illeszkedő létesítmények, amelyek egy-egy gazdaság erejéből nem épülhettek volna meg. Fontos tényező a hitelképesség: a közös alapszintű fizetési tehermentes, ráadásul a gazdaságok betöltik a készpénz kezes szerepét is, ami biztonságot ad a hitelezőknek.

— Mi az a szervezeti rendszer, amely alkalmasnak látszott a célok megvalósítására?

lelősséggel, a taggazdaságok vezetőivel mellérendelt viszonyban áll.

— A tanács dönt a közös programokról is.

— Talán ez utóbbi területen, a takarmánygazdálkodásban érte el a HAGE a leglátványosabb eredményeket.

— Ennek az volt az alapja, hogy megvásároltuk a félkész állapotban lévő karcagi takarmánykiegészítő gyárat, mintegy 250 millió forintért, s azt további két-százmillióval a saját céljainkhoz igazítottuk. Létrehoztunk ott egy takarmányipari bázisüzemet, amely ma a HAGE-nál négyszer-ötször nagyobb területet képes ellátni premixekkel, különféle receptúrák szerint készített takarmánysűrítvényekkel.

Ehhez csatlakoznak a keve-rőzmegek, amelyeket a gazdaságok működtetnek, de a szakmai irányítást, a finanszírozást mi tartjuk kézben. Ez jó példa a kezdeti célok között megfogalmazott vertikális integrációra, amelynek révén ma a HAGE jelentős szerepet játszik a hazai takarmányiparban.

— A hatodik ötéves terv másik nagyszabású fejlesztése az agrokémiai központ.

— A befejezés már áthúzódik a hetedik ötéves tervre, az idén vesszük birtokba a háromszázmilliós beruházást. Ennek eredményeként folyékony műtrágyával látjuk el a gazdaságokat, a gyártás mellett magunkra vállalva a teljes körű szolgáltatást: a kívánt recept szerinti összeállítást, a kiszállítást sőt, ha arra szükség van, még a kiszórást is. Mindezt nemcsak műtrágyára, hanem növényvédőszerre is értve.

— Az utóbbi időben gyakran hallottunk a lizin-programról. Mi az a lizin, s hol tart a tervek megvalósítása?

— A lizin egyike a takarmányban levő fehérjék felszívódásának mértékét meghatározó aminosavaknak. Ha elegendő lizin állna rendelkezésünkre, akkor jelentősen megnőne a hazai takarmánybázis értéke — ez a növekedés egyenértékű évi 12–15 ezer vagon szójjával, amit tudvalevően kemény valutáért importálunk. Országos programról van szó, amelynek a tervek szerint mi lennénk a gazdái — ha eredményre vezetnek a még nyitott rész kérdésekről folyó tárgyalások. Mintegy kétmilliárdos fejlesztés ez, amelyből 240 millió saját erő, további 216 millió állami alapjuttatás (amit az adózatlan nyereségből kell majd visszafizetni), mintegy 250 milliót ad egy japán konzorcium és a Világbank vállalkozói szervezete, a többi pedig hitel. A tavasz folyamán tisztázni kell a vitatott kérdéseket, és kedvező döntés esetén elkezdődhet a kivitelezés.

— A már megvalósult programok, a kézzel fogható eredmények nyilvánvalóan mutatják a taggazdaságok érdekelttségét. Mégis

előfordulhat, hogy egy-egy kérdésben érdekütközés van az egyesülés és a gazdaságok, vagy éppen a taggazdaságok között. Hogyan tudják kezelni ezeket a konfliktusokat?

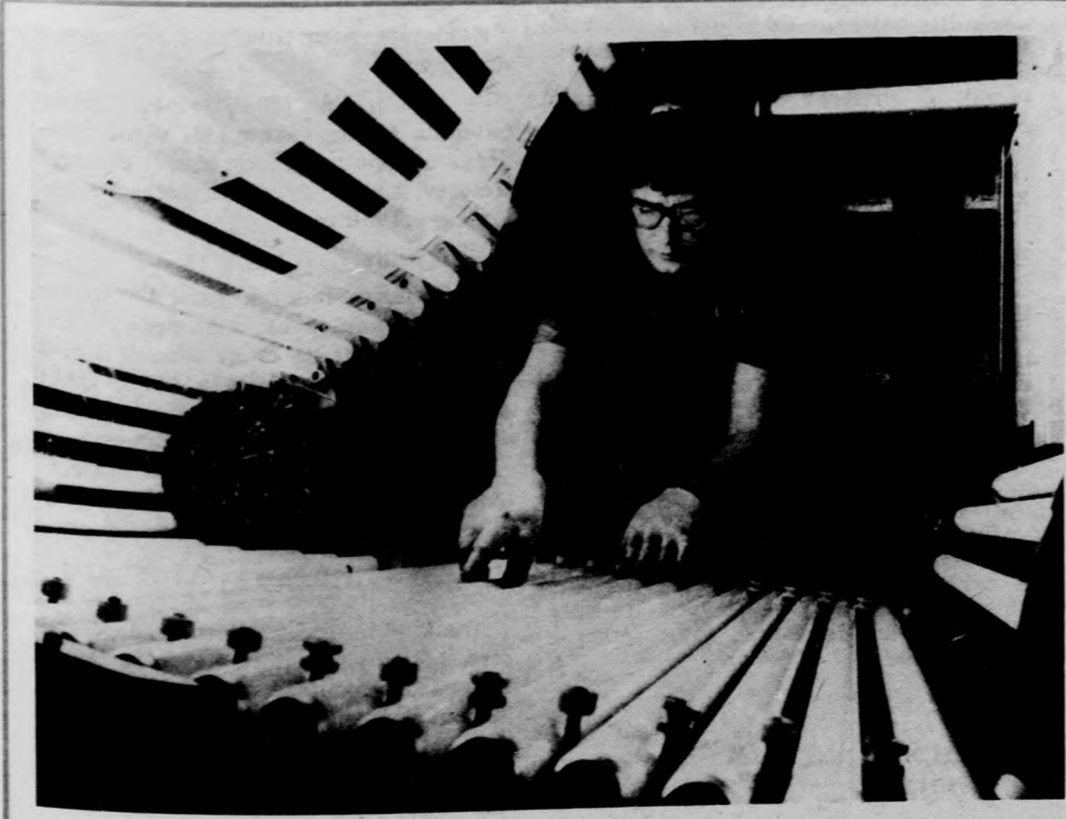
— A HAGE belső élete egyáltalán nem idillikus, naponta találkozunk érdekütközéssel. A közös fejlesztések az egyik gazdaság számára piacot jelenthet, a másiknak esetleg konkurenciát, egy harmadik az üzemeltetésben lehet érdekelt. De nem mindegy az sem, hogy a beruházásainak melyik gazdaság építőrészele lesz a kivitelezője: fennállásunk óta több mint egymilliárd forintot fizetünk ki vállalkozói díjként, ami természetesen nyereséget is tartalmaz. A tapasztalataink mégis azt mutatják, hogy az intézményrendszerünk, a kialakult módszereink alkalmasak az érdekonfliktusok feloldására, enyhítésére. Adódik egyrészt az alapszerződés aláírásával mindenki által önként vállalt kötelezettségekből: az érdekeltégi alap bizonyos százalékának rendszeres átadásából, a tervezés és a fejlesztés előzetes koordinálásából, valamint a közös szolgáltatások igénybevételeinek preferálásából. De vannak garanciák az önállóság megőrzésére is: a tag kiviheti a vagyonát, ki-lepethet az egyesülésből. Nagyon fontos, hogy a tanácsban nem tökereszedés szerinti történik a szavazás — egy szavazata van a legnagyobb és a legkisebb gazdaságnak is. Mindamellett kétségtelen, hogy a jelentősebb gazdasági erők képviselői könnyebben tudják érvényesíteni saját érdekeiket, mint a gyengébbek, ez viszont olyan sajátossága a gazdaságnak, amellyel számolni kell. A HAGE jó példa arra, hogy megfelelő érdekeltégi rendszer esetén kölcsönös, de ésszerű engedelményekkel megteremthető az egység, jól összehangolható a részérdekek az egész közösség érdekeivel.

— Végezetül kérem, fogalmazza meg a tíz éves tapasztalat birtokában: mire alkalmas és mire nem alkalmas ez a szervezeti forma?

— Az agráripari egyesülés számos előnyéről már esett szó a korábbi kérdések kapcsán. Ismét szeretném hangsúlyozni, hogy ez a forma alkalmasnak bizonyult arra, hogy szabad vállalkozói pénzeszközöket akkumuláljon időről időre olyan összegben, amelyre a taggazdaságok egyenként sohanem lettek volna képesek. Természetesen agráripari egyesülések csak ott működhetnek eredményesen, ahol az érdekelt képek a közös koncepció közös érdekeltiségre alapozott kialakítására és az anyagi, szellemi erők mozgásba hozására. Arra viszont nem alkalmas az egyesülés — ezt bizonyítják tapasztalataink —, hogy a tagvállalatok termelési kultúráját egy szintre, mégpedig a legjobbfolyó tárgyalások. Mintegy kétmilliárdos fejlesztés ez, amelyből 240 millió saját erő, további 216 millió állami alapjuttatás (amit az adózatlan nyereségből kell majd visszafizetni), mintegy 250 milliót ad egy japán konzorcium és a Világbank vállalkozói szervezete, a többi pedig hitel. A tavasz folyamán tisztázni kell a vitatott kérdéseket, és kedvező döntés esetén elkezdődhet a kivitelezés.

— A már megvalósult programok, a kézzel fogható eredmények nyilvánvalóan mutatják a taggazdaságok érdekelttségét. Mégis

előfordulhat, hogy egy-egy kérdésben érdekütközés van az egyesülés és a gazdaságok, vagy éppen a taggazdaságok között. Hogyan tudják kezelni ezeket a konfliktusokat?



A JAPAN CHÜKYO ÉS A TUNGSRAM KÖZÖS GYÁRTÁSÚ GÉPSORÁN KÉSZÜLNEK A HOSSZÚ ÉLETTARTAMÚ FÉNYCSÖVEK.

Vásármúlt – vásárjelen

Sok-e vagy kevés 300 lábasjóság?

Petőfivel, az Alföld föföldözésével kérdem: Jártál-e már állatvásárra Debrecenben? Láttál-e már csapkodós tenyerű alkut, vizslaszemű kupecet, hogy a cenzúrt ne is említsen. De említsem (hogyne!) a jóságoló, eleven magyar parasztot, aki még mindig ide tart. Van. Létezik.

Mindjárt a tarka forgatag közepette vegyük előre a kérdés fonálát: miben, hogyan s miként üt el a tegnap jóságvására a máétól? Itt, a Vágóhíd utcán bejövot.

Azonnal szemet szúr a vegen házasság, mármint, hogy ló, szarvasmarha együtt. Ez amolyan kényszerzülte egybekelés, mert a piac helyi főembere, ha tehetné, máris szétválasztaná. Külön lesz a ló-, tehén- és sertésnap. Majd. A városi tanácsnál döntenek efelől – az elképzelés praktikus, tehát helyenvaló. Egy piros képtű, hajnali ábrázatu kupec (nekem teremtettk elő, így a neve titok) állítja, hogy közepes a vásár. Csak látszik nagygnak. Háromszáz jóságót azert „felhajtottak”.

Ez a kifejezés sincs már a bőrén, levedlette. Utánfutós kocsik sereglenek, még a Trabant után is odakötte a lemezketrec. El-elbődülő, sivalkodó rakományokkal akkora a tolatás, mint egy kisebb teherpályaudvaron. Ennek ellenére a piac ellenőre se tartja orrának a nyüzsgést, s az, hogy ekkora emberboly kibújt előbb, a januári csalogató tavasz érdeme. Szokatlanul jó idő emberre, állatra egyaránt. Csak a fázós kisborjakra vetik rá itt-ott eltévte a nyakabátot, a pokrócot.

Mégis, hogy fogalmunk legyen erről a háromszázas állagszámról (áldogál itt két kis szürke számár is). Szar-kad – nem kis település! – a még utolsó békés évben, 1940-ben, 323 lábas nagyjóságot adott el.

Alkuhagyományok felbomlóban

Két sodrott, nehéz lovat állnak körül, azahogy fél oldalt fognak közre. Szép számú a nézősereg. Meghatározhatatlan, ki lehet az eladó, foglalkozására nézve. Iparos külsejű, de merészesség volna leírnom, hogy gazda. A két murakózi Pomázról való, az ő illetősége debreceni. Hol is tették le a Pomázt? Közlebb nincs vásár? Hogyne, van! Hátrányt azonban nem akar szenvedni ismeretlen piacon.

Az ár nyílt, kimondva. Az egyik ló is, a másik is 55 ezer forint. De hogy menyit alkudnak le belőle, belőlük...?

Egyelőre nem kéri meg, pedig egyszerre hárman is méregetik, van aki colostokkal.

Valaha az alku szabályába iratlanul ugyan, ám benne foglaltatott, hogy a véresen komoly ár kialakulásába senki bele nem szólhat. Ma-napság jobbára kérdőszóknak. Évszázados szokás alakul át, lazul föl, a hagyományok felbomlóban.

Egy hozzáértő hirtelen a murakózi szemre élé kapja a tenyerét. Meggyözdök, hogy lát-e. Nem lát. A ló. A murakózi, ritka érdekesség, csóka-szemű. A ló elrántja a fejét. Lát.

Foga szerint hatéves. Küllemre erőteljű duzzadó, akár a szódavizesek is befoghatnák. Elkövetnek még vele egy-két mókát. Figyelik, hogyan jár parancsra. Igen meglesz a vevője. S ha lesz adásvétel, „papír” erről se készül. Mi-nek? Ki forszirozza? Akár eladhatni a lopottat is. Meg-történt már. No de a lónak megicsésnek könnyebb utánamenni, mint a malacnak, mert ha a rejtett hiba kiderül, még van egy utolsó esély, megtalálni a gazdáját. És mi legyen akkor például, ha a hibára mondjuk Vészton jönnek rá? Tudako-

Azt nem mondaná senki, hogy ezen a csalós, fényűzer napon minden jóság elkel, de azt igen, bár tiltva, a malac hétfőn, neki hétfőn van a napja, több kézen is megfordulhat. Ősi, bevált kupecfogás csepegni, a végső-kig lerontani az áru, ez esetben a sivalkodó portéka hitelet. Ilyen-olyan hibát találnak benne: kocsög orrú, árva szőrű, megvonult, újabban a pigmentfolt az ócsárolás tárgya, mert az „túl vadás”, azt kevesebbet veszik majd át a húsipárnál. A „gyanútlan” gazda (szerencsétlen) nem veszi észre, mivel vagy kikkel áll szemben, megínog eladói hitében, s gyorsan túlad a süldökön. Aki aláért, már hajigáltatja is föl a szakérre, hogy szakad a körme a nyomorultaknak. (Miért olyan véres az alomszalma?) S aztán az újsütetű „gazda” lassan járni kezd kocsival, a saját portékájával, s mire a kapuig nyomul, már túl is tesz rajta, csak hogy ő jobb áron. Mert ő aztán ahhoz is ért, hogyan javítsa, dicserje föl az öreg malacot, a kocsög orrút. „Hízónak való az, több húsa lesz, mint zsírja”. A tulajdonjog-átírás nem divat már, szerződést sem írnak, ki hogy vesz, ad el, úgy fájjon a feje.

Ime, ez a jelen adminisztrációs „könyvitése” – föl is hajtja az árat, ha gyér a kínálat. Ráadásulként nyomonkövethetetlen, kit honnan fújt a szél ide. Állatorvosok mondják, hogy biz’ ha betegséget is hurcol a jóság, kész csapás, mert a kár a vevő nyakába szakadt. Ha csak nem veszi a nyakába a megyét, netán Békést, Szolnokot, Csongrádot. S nem nyomoz jó szimattal, mint a rendőrakutya. Mondom, ez az adásvételi egyszerűség fölöttébb puritán, hisz még egy villanyvasalónak is van jótállási levele.

lóm ezt a tapasztalt csi-szárstól.
— Vészton? — visszhangozza. — Egy vésztoit — rándítja el félmosolyra a száját — lóval be nem csapnak.
— Annyira értenek ott hozzá?
— Annyira.
(Ezt elhibáztam.)
Tömött parasztszekér. Hat-hét napos kisborjakon citerázik a bőr. Csak hideg van, remegnek. Egyikük fülében sem csüng a kék műanyaglap, a számlajelző, ismertebb idegen nevén: a krotália. Márpedig az „védjeggy”. Anélkül eladhatatlan. A krotália azonosít. Hisz élete végétől viseli az állat. Erről a számról nem mondhat le a gazda, ha tenyészto. Erről a számról tartják nyilván, hogy gumókór és brucellamentes-é a később oly nagy értékű jóság. Ez a négy tarka foltos borjú Nagycseréről jött, s el is kelt. Kétezer forintba taksálták — nem suba alatt. Csak az történt, hogy idevájrik az állatorvost a füljelző számokkal, s nem ki a tanya, ami húsz kilométerre innen. Most, hogy olvad, a hordott töltésű úton el is akadni. Így mindenki jól járt, — az állatorvos a vásárban rakja be a krotáliákat.

Tanácsolják kísérőim, hogy jól nézzem meg magamnak T. Istvánt. Húsz tehene van, de sose volt paraszt. A tanyáján ott hever cégtáblája, karosszérialakatos. Napelemekkel futi istállóját. Az is-ten se gondolná róla, pedig már olyan igazi szegény kis-paraszt kinézetű. Nyűtt, vi-megicsésnek könnyebb utánamenni, mint a malacnak, mert ha a rejtett hiba kiderül, még van egy utolsó esély, megtalálni a gazdáját. És mi legyen akkor például, ha a hibára mondjuk Vészton jönnek rá? Tudako-

Kilépve a gondokból, újból a vásár pezsgő, tarka képe fogad — és Csepelényi Gábor cifra ostornyelei. Feledtető színjáték. Falják a sült, isszák az áldomást. S ez, amíg vásár a vásár, így marad.

fus zavarba jönne, ha osztálykategóriába szeretné sorolni.

Hová lett a marhalevél?

Nyírségiek tanakodnak a megvásárolt tehén felett. Állatorvos oktatja őket, hová is vigyék a frissiben kiállított költségjegyzéket, mert ha szerződésnek (netán négy évre), csak a bejelentés napjától veszik nyilvántartásba az „állományt” (a tanácsnál. S ők ezt nem is tudják). Nagyon köszönik a felvilágosítást. Ez a költségjegyzék az állatorvos szakértői munkáját is nyugtatja, s egyben az egyetlen hivatalos irat a vásárlásról. Mégsem mondható el róla, hogy helyettesítene a régi marhalevelet, vagy az állatkisérő lapot, abból ugyanis kiolvasható volt, hogy hová irányították, ki adta el a marhát? A krotália számjegye feltüntetett ugyan a megyét, de igen hosszadalmas a címhez (az eladóhoz) megérkezni általa. Akkor érne igazán sokat a számozás, ha a gépi adatfeldolgozásból kereshetnők vissza az újazdák a védőoltások dátumát, stb.-t. Például a lakcímet, mint ahogy említettük. Gombnyomásra pillanatok alatt, mint Hollandiában. Nos, miért szűnt meg Magyarországon az állatkisérő lap rendszere? Föltételezem, valószínű, hogy utánoztuk Nyugatot, kifejejtve az egyszerűsítő sémából az ő modernizálásukat. Így csak fél-munkát végeztünk.

S miért kell, hogy tudják, ki volt az eladó? Mert az állat-egészségügyi a járványos kórokozók felbukbanásakor csak így lokalizálhatná időben, időt nem veszítve a járvány támadását, a helyi gó-csokát. (Az állatvásár a kör-okozóknek is népes gyülekezőhelye!) S ha volna egy ilyen rögtön hívható adatbank számítógéppel összekötve, a vevő is nyugodtabb kézzel nyúlna zsebbe, védve érezné magát.

A fehérköpenyesek

A piaci ellenőrök és díjbeszedők megosztják az állatorvosokkal a nagyszobát. Az állatorvost nem nélkülözheti a vásár, hisz vizsgálatok százaít, ezreit végzi. S ez már egyre maibb szolgáltatás. E napon dr. Molnár István és dr. Nagy László a fehérköpenyes dolgozó. Valóban azok. Egy-egy vemhesség vizsgálat után a világos gumikesztyű finoman szólva elszineződik. Bejönnek kint-ről, bent a vevőket kerülgetve lavíroznak el a melegvizes csapig. (Ez már fejlődés!) A fejlődéshez hozzátartozik majd, ha a régi, ósdi, ám felújított mérlegházba szakmájukhoz illőbb körülmények közé helyezik őket át a kirendeltség. Nemsokára saját munkaszobájuk lesz, s megcsinálják az ideiglenes. A ma állatpiacának kor-rekt forgalmáért (ismételjük meg) az állatorvos senki mással nem helyettesíthető ember. Tudnak mindenről. S főleg tudnak az állatszaporaság, a tartási létszám hi-ganyyszerű változásairól. Ma éppen azt sejtetik velem, hogy egyik a tehénlétszám. Az állatforgalmiak (szintén egy fedél alatt tanyáznak) a sertéshizlalás kedvének megug-rását jelzik. Ám ez csak kedv. Az úgynevezett akciós vemhes koca, amiről annyit ír az újság, alig. Nincs. Háromszoros érte a túljelentkezés.

Kilépve a gondokból, újból a vásár pezsgő, tarka képe fogad — és Csepelényi Gábor cifra ostornyelei. Feledtető színjáték. Falják a sült, isszák az áldomást. S ez, amíg vásár a vásár, így marad.

Szalai Csaba

ESTE A MUNKÁSSZÁLLÁSON

Színhely: a Hajdú Megyei Állami Építőipari Vállalat munkásszállója, este fél hat tájban. Az előcsarnokban cigarettázgató, csendesen beszélgető csoportok. A bejárati ajtó sűrűn nyílik, csukódik, ki hazafelé, ki meg el, a városba igyekszik. A büfé környékén van forgalom, hisz sört, bort is mérnek. Jólesik egy-két pohárral a munka után. Különböző vacsoráznai is lehet itt.

— Második éve lakom a szállón. Bizony nehezen szoktam bele az itteni környezetbe. Talán mert eleve kevés a nő, meg az akkori szobatársammal is nehezebben jöttem ki. Különböző keveset vagyok itt, csak ha van valami rendezvény. Úszni, szaunázni, tornázni is lejárunk, mivel van rá helyben lehetőség.

Vida Irén, a vállalati KISZ-bizottság adminisztrátora kezdte így a szállón folyó élet ecsetelését.

Amire van igény

— Milyen itt a légkör, a hangulat?

— Füst van meg bűdös. Örülök, ha úgy keresztül tudok menni a társalgón, hogy elviseljem a megjegyzéseket. Már kezdem ugyan megszokni, és azért hozzászoktam: inzulust soha nem ért. Valahogy keveset tudnak itt egymásról az emberek. Aki messziről került ide, otthon várja a családot, talán még zárkóztatóbb. Esténként megiszik pár sört, aztán felmegy aludni.

— Maga se próbált közeledni senkihez?

— Valahányszor szóba elegyedtem valakivel — például mikor még én áruktam a mozijegyeket — mindig kellemes meglepetés ért. Olyasmit tudtam meg az emberekről, amit nem is sejtettem korábban. Például az egyik srácról azt, hogy verseket ír, egy másikról, hogy sportol. Szóval érdemes volna jobban odafigyelni a másikra, de erre nem mindig van mód.

Nyirkos Gyula, a munkásszálló gondnoka segít tájékozódni:

— 889 férőhely van a szállón. Huszonhét család — férj, feleség vagy mindkettő a vállalaton dolgozik — minigaznokban lakik. A HÁÉV dolgozói kívül mintegy százötven állvállalkozó is nálunk talált olcsó, kényelmes helyet. Ők a vállalatnak végeznek különböző kisipari munkákat. Emellett nyolc-tíz más cég bérel tőlünk szobákat, és úgy harminc-negyven helyet tartunk fenn az úgynevezett mozgó idegenforgalom számára vagy diákoknak. Ezek egy-két éjszakára szólnak. Valamennyi szobánk háromágyas, hideg-meleg vizes mosdóval. Minden szinten van zuhanyzó, fűzőhelyiség, társalgó.

— Az olcsó szállásokon kívül milyen lehetőségeket kínálnak az itt élőknek?

— Van KISZ-klubunk, automata tekepálya és különféle játékkerék, mozi, uszoda, könyvtár. És meglehetősen sok házi rendezvény.

— Mindez a fiatalokat vagy az idősebbeket is vonzza?

— Nézze: a fiatalok inkább kimennek a városba szórakozni, az idősebbeket meg egy-két üveg sör után jobban csábítja a pihenés. De azért valamennyi korosztály számára népszerű a mozi, ha neves politikusok jönnek előadást tartani vagy éppen egy vidám rendezvényünk van, telt házzal számolunk.

— Italozás van-e?

— Hajlamosak az emberek a munkásszálló hallatán mindjárt botrányok sorozatára, randalírozásra gondolni. Ilyen nálunk nincs. Nem mondom, isznak az emberek, különösen, aki teljesen egyedül él itt, nincs senkije. De nagyobb rendbontás alig-alig fordul elő, inkább a takarítószeremlyeztet munkája szaporodik meg.

— Kis csoportok, szakkörök működnek-e a szállón?

— Nincs hozzá helyünk, de igény sem — válaszol Nagyné Varga Eva közművelődési előadó. — A barkácsolás vagy a modellezés például nemcsak hely-, hanem anyagigényes is volna. Már a fotólabort is meglehetősen nehéz volt kialakítani. Az ifjúsági klubban viszont élénk az élet, csak akkor szorulunk meg, ha elfogy a tagság: bevonulnak vagy megválnak a fiúk. Most év elején is felmértük, mit igényelnének a szállólakók. Inkább a különböző tanfolyamok népszerűek. Most a számítógép a sláger, de van úszótanfolyam is. Sokan látogatják a videóklubot.

Nemcsak szállás

Veterán szállólakóknak számít Varró Sándor villanyszerelő, holott ő maga még fiatalember.

— 1969-ben kerültem tanulóknak a

vállalathoz. Minden tetszett, maradtam. Tanuló koromban még naponta bejártam Derecskéről, aztán mikor felszabadultam, 1972-ben bekerültem a szállóra.

— Jól érzi magát? Nem hiányzik a család, az otthon?

— Megszoktam már. Olyannyira, hogy ez a hely az otthonom lett. Még nőtlen ember vagyok, így az önálló lakás csak távlati célom. Oszintén szólva nem is nagyon szorgalmazom. Egyedül könyveljek benne? Itt leg-alább emberek közt vagyok, van kihez szólni.

— Esténként hogy telik az idő?

— Inkább olvasgatok, a tévét nem szeretem. Meg aztán kijárok a haverokkal szórakozni, ha nem vagyok túl fáradt. Mert van melő, pluszmunka is akad, gémkázom.

A szálló egyik minigaznójában Herceg Árpádné csititgatja az öthetes kisfiút. A pici hasfájós, csak az nyugtatja meg, ha édesanyja ölebe veszi. A férj kómüves, éppen delutános. A fiatalasszony betanított munkás, de most élvezni szeretné a gyás örömeit.

— 1974 óta vagyok a vállalatonál, a bányám közel harminc éve dolgozik itt, ő csábított ide. Ma is brigádvezetőm.

Férjével előbb külön-külön laktak a szállón, 1983-ban költöztek a garzonba. Harmincezer forintot kellett befizetni, ezenkívül tízezeret a lakásigénylésre. Havonta 1400 forintot vonnak tőlük az ifjúsági takarékbetétből. Cserébe a vállalat öt éven belül nagyobb lakást ígért.

— Én nyírmártonfalvai vagyok, a férjem Balkányból került Debrecenbe. De már nem vágyunk vissza! Azt hiszem, végérvényesen városiak lettünk. A szálló nagyon jó, a szomszédaink szintén.

Egy baj van, az asszonyok közös konyhán főznek. A három villanytűzhelyen aligha készíthetnek többen egyszerre két fogást.

— Higgye el, nincs vita — bizonygatja a fiatalasszony. — Beosztjuk szépen egymás között.

Talpra állni

1982 áprilisa óta dolgozik a vállalatnál a balmazújvárosi Szatmári István. Fűtésszerelő betanított munkás.

— Nézze, én itt teljesen új életet kezdtem. Vendéglátós voltam, szállodás és étteremvezető Újfaluban. Kettébe tört a sorsom, mert volt egy súlyos közúti balesetem. Én történt, önos, jéges eső esett. Én voltam a hibás, túl gyorsan hajtottam, nem figyeltem eléggé. A feleségem ült mellettem, ő meghalt, én majd egy évig voltam kórházban, míg felgyógyultam. A tragédián kívül a következményekkel is számolnom kellett: egy év börtön, a szakmámat nem folytathattam tovább. Itt próbáltam meg talpra állni. Kemény fizikai munka a miénk, főleg télen. Ebben aztán el tud fáradni, meg temetkezni az ember. De egy valami hiányzott: a család. Úgy éreztem, lassan eljárt felettem az idő. Így aztán megváltam, az anyósomhoz költöztünk. A házasság hamar felbomlott, sehogy sem tudunk egymáshoz csiszolódni. Kétéves kisfiam az asszonynál maradt. Mondjam-e meny-nyire hiányzik? Újabb erkölcsi csapás volt ez nekem. Hiába igyekeztem, hajtottam a pénz után, hogy jobb legyen a családnak. Most újra egyedül vagyok, itt a szállón, harmincnégy évesen.

Zaklatot, nem titkolja, hogy nagyon magányos.

— Itt a szállón 125 forintot fizetek havonta. Szinte semmi. Mi volna, ha drága albérletre kellene kiadni a pénzt? Kétezer forint gyerektartást fizetek, így egyeztünk meg.

— A szülei?

— Gyakran megyek haza Újvárosra. Most is onnan jövök, a szentet segített behordani az öregeknek. Reggel korán kelek, megfőzöm a kávé, aztán szaladok a vonathoz. Most Szoboszlón dolgozunk. Délben a munkahelyemen eszem, este itt a szállón főzők magamnak. Mire hazaérek, fürdök, bizony alig marad valami a napból.

Arcok a munkásszállóról. Megannyi sors, magány, megtört életek is. De a nagyváros csábítása, az odahaza hasztalanul keresett munkalehetőség, a kedvezőbb anyagiak is ide vonzották az embereket. Míg tart a műszak, gyorsan repül az idő. Az esték ürességét pedig a munkásszállón ki-ki megpróbálja el-útni valahogy.

D. Karádi Katalin

4. A pá

Aktivabbak és bak voltak az szervezeteiben legyűlések, a város ti konferenciák, sági tanácskozás-ken a küldöttek millió kommunis foglaltak állást, mat érintő legfor- dekekben. Kritika jellemezte a mosz konferenciát is részt vett Mihai is.

Melyek voltak den szereplő Mindenekelőtt és a gazdasági hogyan tovább, hogy mit kell te- érdekben, hogy társadalom törté- lehet, az eddigi sabban fejlődjön XXVII. kongre- Vissza-visszavért- zetközi béke és békés alkotó mu- leinek megterem- csolatos problé- jet párt- és álla- ilyen irányú- amelyek nemcs- gok, hanem az nép támogatás- Ebben a szellem- tak a taggyűlése konferenciák Bratszkótól a le- dáviai faluig, Bakuig.

A nagyobb t- kon megjelentek az állami vezet- Így például a b- nisták összeföv- Ligacsov, az SZ Bizottságának ponti Bizottság- részt. Felsőzála- azt hangoztatta, szág különleges Nagy változás- vébe az egész- ban, s magában is, amely e válto- ményezője és s- A bakui kom- nácskozásán, de tekezleten is a- lek között emle- munisták a leg- szervezetség- bevezetett intéz-



Új polietilén

4. A pártirányítás színvonala

Aktívabbak és kritikusabbak voltak az SZKP alapszervezeteiben lezajlott taggyűlések, a városi és területi konferenciák, a köztársasági tanácskozások, amelyekre a küldöttek több mint 18 millió kommunista nevében foglaltak állást a társadalmat érintő legfontosabb kérdésekben. Kritikus szellem jellemezte a moszkvai pártkonferenciát is, amelyen részt vett Mihail Gorbacsov is.

Melyek voltak a napirenden szereplő fő kérdések? Mindenekelőtt a társadalmi és a gazdasági kérdések, a hogyan tovább, vagyis az, hogy mit kell tenni annak érdekében, hogy a szovjet társadalom töretlenül, s ha lehet, az eddiginél is gyorsabban fejlődjön a februári XXVII. kongresszus után. Vissza-visszatértek a nemzetközi béke és biztonság, a békés alkotó munka feltételeinek megteremtésével kapcsolatos problémák, a szovjet párt- és állami vezetés ilyen irányú erőfeszítései, amelyek nemcsak a párttagok, hanem az egész szovjet nép támogatását élvezik. Ebben a szellemben zajlottak a taggyűlések és a pártkonferenciák a szibériai Bratszktól a legkisebb moldáviai faluig, Leningádtól Bakuig.

A nagyobb tanácskozáson megjelentek a párt- és az állami vezetés képviselői. Így például a bakui kommunista ösztöndíjas Jegor Ligacsov, az SZKP Politikai Bizottságának tagja, a Központi Bizottság titkára vett részt. Felszólalásában főként azt hangoztatta, hogy az ország különleges időket él. Nagy változások mennek végbe az egész társadalomban, s magában a pártban is, amely e változások kezdeményezője és szervezője.

A bakui kommunista tanácskozásán, de más pártterületeken is a kedvező jelek között emlegették a kommunista párt fegyelmét és a szervezetszervezés erősödését, a bevezetett intézkedések nyo-

mán az erkölcsi és pszichológiai légkör javulását. Érezhetően megnőtt a politikai aktivitás is, a negatív társadalmi jelenségekkel szembeni határozott és fokozott fellépés.

Egy másik központi téma volt a szociálpolitika, a lakosság igényeinek jobb kielégítése. Szó volt a tömegmozgósításról, a munkások kollektívák és az egyes emberek bevonásáról a helyi és országos jelentőségű feladatok megoldásába. Ebben a vonatkozásban utalások hangoztak el arra nézve is, hogy növelni kell az egyes emberek érdekelttségét, ami nélkül nem lehet megoldani bizonyos problémákat. Hangot kapott az is, hogy a termelés ésszerű fejlesztésével egyidőben fokozott figyelmet kell fordítani a lakosság szükségletek kielégítésére, meghozza a jelenleginél magasabb szinten és jobb minőségű árukkal. Ez viszont feltételezi a fogyasztási cikkek minőségének a javítását. A minőségi gondok ugyanis gyakran befolyásolják az emberek közérzetét, rossz hangulatot keltenek.

Más szóval a beszámoló és vezetőségválasztó taggyűlések tükrözték azt az általános pozitív folyamatot, amely az utóbbi időben az SZKP szervezeteinek életében kibontakozott. Általános volt az egyetértés atekintetben is, hogy gyökeresen meg kell változtatni a párt- és az állami vezetés munkastílusát és munkamódszereit, következetesen ki kell küszöbölni a negatív vonásokat.

Az ezel kapcsolatos felszólalásokból kitűnt: a párttagokat nyugtalanítja, hogy egyes vezetők mind a mai napig nem tették igazán a magukévát a múlt év áprilisi plenumának döntését. Akadnak, akik lelkesen és rendszeresen idézzetik az ülés határozatait, fel is szövegezik munkatársaikait a munkastílus javítására, ennél többet azonban nem tesznek. Ön-

maguk nem változtatnak régi, rossz módszereiken, nincs bennük újító szellem, hiányzik belőlük a kezdeményezőkedv, s mások kezdeményezéseit sem karolják fel. Régi sémákban gondolkodnak és azok alapján cselekednek.

E jelenségekre a kommunista párt érzékenyen, egyszersmind határozottan reagálnak. Jelzi ezt a vezető testületek megválasztásáról készült statisztika néhány fontos adata is. Például az, hogy az SZKP alapszervezeteinek 23 százalékában választották új titkárt, a városi és járási első titkárok 30 százaléka első alkalommal tölti be ezt a tisztséget. De figyelemre méltó az is, hogy a területi és határterületi pártbizottságok, a köztársasági kommunista pártok központi bizottsági titkárai közül 141-et mentettek fel, köztük 45 első titkárt.

E jelenségekre is utalt Vitalij Vorotnyikov, a Politikai Bizottság tagja a tulai kommunista tanácskozásán, amikor kijelentette: Növelni kell a kommunista vezetők felelősségét, küzdeni kell az ünnepélyeskedés, az üres szócséplés, a hivatali beosztással való visszaélés ellen.

Mindéből világosan kitűnik, hogy a szovjet kommunista párt érzékenyen reagál az önkritikusan foglalkozó és helyi és társadalmi méretű gondokkal egyaránt. A tanácskozáson megvont mérleg is tanúsítja, hogy az ország feszített, eseményekkel teli esztendőt hagyott maga után. Az ország népéhez intézett újévi köszöntőjében Mihail Gorbacsov arról is beszélt, hogy most már világosabban látják és reálisabban értékelik mindazt, amit az utóbbi években elértek, de azt is, amire a jövőben törekedni kell. Hangsúlyozta, hogy a megkezdett útnak csupán az elején járunk, s hogy a folytatás mindenkitől minden eddiginél nagyobb erőfeszítést követel.

Kanyó András

Szocialista szellemben

A VILÁGNÉZETI NEVELÉS TAPASZTALATAI DEBRECEN FELSŐOKTATÁSI INTÉZMÉNYEIBEN

Debrecenben közel ötezer egyetemi és főiskolai hallgató tanul. Ezek a fiatalok néhány éven belül szétszóródnak az országban, és értelmiségi szakemberként dolgoznak majd a társadalmi élet — az ipar, a mezőgazdaság, a művelődés, az egészségügy — különböző területein. Sokan közülük előbb vagy utóbb vezetők, egy kisebb vagy nagyobb közösség irányítói lesznek. Komoly politikai felelősség hárul tehát a felsőoktatási intézményekre, hiszen jó részt rajtuk múlik, hogy a jövőbeli értelmiség világnézetileg-politikailag is felvértezve lépjen ki falai közül, hogy munkájával, magatartásával elkötelezetten szolgálja majd a szocializmus ügyét, megfeleljen az egyre növekvő követelményeknek. A szakmai tevékenységre és az értelmiségi létől elválaszthatatlan közéleti funkció gyakorlására való felkészítés döntő szakasza, tepe az egyetem és a főiskola; bár nem lebecsülendő más, korábban vagy egyidejűleg érvényesülő környezeti, társadalmi tényezők (a család, az általános és a középiskola, a tömegtájékoztató, némelyeknél a sorkatonai szolgálata vagy a munkahely stb.) hatása sem.

A leendő fiatal értelmiségiek személyiségének, világnézet-politikai arculatának fejlődését folyamatosan figyelemmel kísérik az irányító pártszervek is. Legutóbb, 1985 decemberében a Debrecen városi pártbizottság értékelt — átfogó igénynyel — a felsőoktatási intézményekben folyó eszmei nevelőmunka tapasztalatait, és kijelölte a közeljövő legfontosabb feladatait is, alapozva az MSZMP XIII. kongresszusának határozataira.

Számottevően javult a szakképzés

A testület elsősorban azt mérte fel, hogy a város hat felsőoktatási intézményében milyen módszerekkel folyik a komplex világnézet-nevelés. Megállapította, hogy az elmúlt években határozott előrelépés történt a területen, de változatlanul számos problémával kell szembenézni. A nemzetközi helyzetben, valamint a hazai gazdasági, társadalmi és kulturális fejlődés során bekövetkezett — jól ismert — változások módosították az ideológiai nevelőmunka feltételeit, esetenként kedvezőtlen irányban, s ezekre a kihívásokra nem mindig sikerült megtalálni a kielégítő választ.

Számottevően javult az egyetemen és a főiskolákon a szakképzés, a szakértői oktatás világnézet- és szemléletformáló hatása. Különösen figyelemre méltóak a történelmi látásmód és a szakmai igényesség kialakítása, továbbá a munkások nevelésére tett erőfeszítések. Leginkább a közvetett módszerek hatékonyak, tárházuk gazdag, de alkalmazásuk még nem eléggé összehangolt, így az eredmény is egyenetlen.

A hallgatók világnézetének megalapozásában, ideológiai-politikai ismereteik rendszerezésében jelentős részt vállal a marxizmus-leninizmus oktatás. Pozitívum értékelhető az alaptárgyak új jegyzeteinek megjelenése, a szociológia tanításának bevezetése és a KLTE-n a filozófia szak beindítása. Megszilárdult és bővült a speciális kollégiumok jól bevált rendszere, tudatosabb az együttműködés a szakmai tanszékkel. Mindennek ellenére még mindig nem elég szoros a kötődés napjaink valóságához, a gyakorlati politikával kapcsolatos kérdések egy részére a diákok még mindig nem kap-

nak meggyőző magyarázatot.

Az egyetemi-főiskolai hallgatók eszmei arculatának értelmiségitűdésének, egyéniségének fejlődésében meghatározó jelentőségű az oktatók szakmai, pedagógiai munkája, politikai és emberi magatartása, személyes példamutatása. Valamennyi debreceni felsőoktatási intézményben sikerült — noha eltérő mértékben — közvetlenebbé tenni, elmélyíteni az oktatók és a hallgatók közötti kapcsolatot: főként a tudományos diákkörökben, valamint a csoportpatronusi és évfolyamfelelősi rendszer keretében vannak jó tapasztalatok. A személyes nevelőhatás összességében mégsem megfelelő. Közrejátszik ebben az oktatók sokirányú elfoglaltsága, a hallgatók magas óraszámú, továbbá az igen lassan oldódó ellentmondás, hogy az egyetemen és főiskolákon egyszerű folyik speciális képzés és tömeges oktatás. Nem lehet figyelmen kívül hagyni azt sem, hogy az oktatók megítélésénél, minőségénél a kutatómunka az elsődleges, ehhez képest az oktatás, még inkább a nevelés háttérbe szorul. Más természetű probléma, hogy az oktatók egy része anyagi gondokkal vagy ideológiai kételyekkel, bizonytalanságokkal küzd.

Az ifjúsági mozgalom helyzete

A felsőoktatási intézmények pártszervei és szervezetei a korábbinál nagyobb figyelmet fordítanak az ideológiai nevelőmunka irányítására, koordinálására. Tervezésekben végzik a hallgatók párttaggá nevelését is. Ennek köszönhető, hogy a tagfelvételi és szervezetszervei arány a debreceni egyetemeken és főiskolákon jobb az országos átlagnál. Ugyanakkor az alsó évfolyamokon még mindig kevés a párttag, a pártönkivűli diákok nagy részének pedig nincs helyes képe a pártfórumok konkrét tevékenységéről. A pártépités során is érezhető az ifjúsági mozgalom belső problémáinak kedvezőtlen hatása.

A KISZ-szervezetek szer-teagazó világnézet-nevelőmunkája (politikai képzés, ifjúsági vezetők felkészítése, „golyátáborok”, ifjúsági parlamentek stb.) intézményenként eltérő színvonalon mozog. Fontos mozzanat a hallgatói érdekképviseleti rendszer működése. A bővülő demokratikus jogokat mindennél rögzítették a szervezeti szabályzatokban, a keretek tartalommal való megtöltése azonban igen egyenetlen. A diákkormányzat, a közösségi életre nevelés újszerű lehetőségeit teremtette meg, illetve hozzájárult a diákok közötti hallgatói közösségekben történő elosztásához, a kollégiumok irányítása, a közművelődési akciók szervezése és az intézményi kommunikációs eszközök léte. Lényeges a javulás a közművelődési tevékenységben, amely az értelmiségképzés szerves, nélkülözhetetlen elemévé vált.

A felkínált programok iránt azonban nem növekedett, sőt időnként csökkent az érdeklődés. A városi pártbizottság elé terjesztett jelentés megpróbált felelni arra a kérdésre is, hogy milyen a debreceni egyetemi-főiskolai hallgatók eszmei-politikai arculata, mi a sokirányú és sokrétű ideológiai nevelés végeredménye. A vita is meg erősítette, hogy a kirajzolódó kép többféle szint, árnyalatot mutat, a hallgatóság világnézete, magatartása ellentmondásos, differenciált. Széles körű tapasztalat, hogy a diáktalálók a szocialista társadalmat ma már termé-

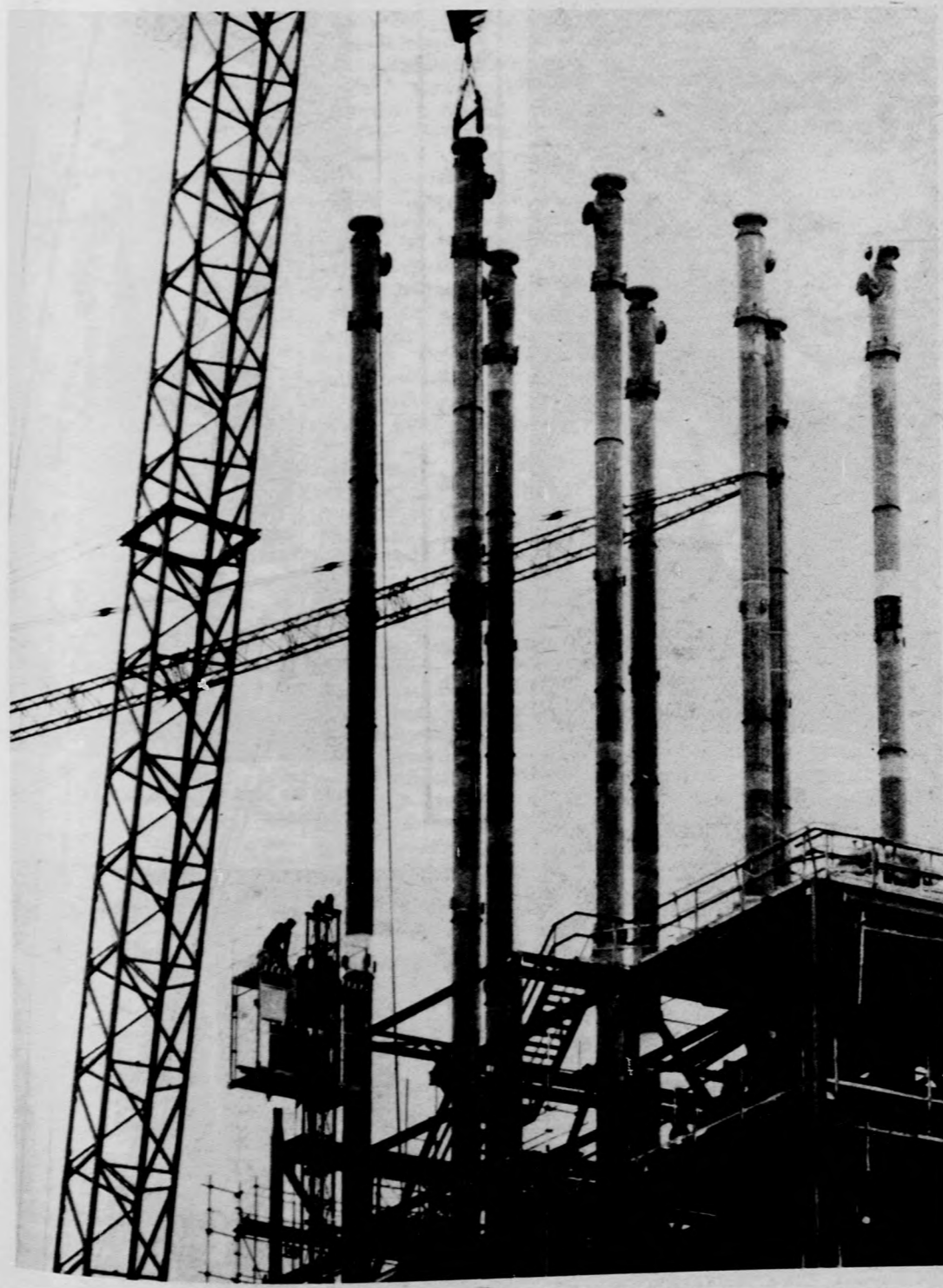
zetes életközegnek tekintik. Döntő többségük elkötelezett szocialista rendszerünk iránt, büszke hazánk eredményeire, nemzetközi sikereire. Kötelességei szerint teljesíti kötelességeit, tudatosan készíti életpályáját, az értelmiségi hivatással járó felelős teendők ellátására. Egyértelmű pozitívum, hogy a város felsőoktatási intézményeiből kikerülő szakemberek az országos átlaghoz viszonyítva többet (80–90 százalékban) maradnak választott pályájukon. A munkahelyi vezetők és pártbizottságok véleménye szerint az egyetemokről, főiskolákról érkező pályakez-dő értelmiségiek többségének elméleti és politikai felkészítése megfelel a társadalmi elvárásoknak. Emberei tartásuk, a közösségbe való beilleszkedésük általában jó, gyakorlati jártasságuk viszont szakmánként és egyenként is különböző.

Összehangolt, megtervezett cselekvés

Mindazonáltal a fiataloknak ezt a rétegét sem hagy-ták érintetlenül a közelmúltban végbement változások: a nemzetközi feszültség kiéleződése, a szocialista országok fejlődési nehézségei, a hazai gazdasági problémák, a társadalmi értékrend zavarai és eszmei nevelőmunkánk gyengeségei. Számátalan ideológiai töltetű kérdés vetődött fel, amelyre a hallgatók nem mindig kaptak és sok esetben nem is kaphattak megnyugtató választ. Noha ezek a gondok más társadalmi rétegek gondolkodásában, magatartásában is éreztetik hatásukat, az egyetemi-főiskolai diákok körében ez a hatás a sajátos módon jelentkezik. Erzekény, bonyolult közege van ugyanis szó: viszonylag jól felkészült, tájékozott fiatalok, ám a történelmi, politikai tapasztalatok hiánya miatt védtelenebbek a zavaros, káros nézetekkel szemben. Elénken, olykor túrelmetlenül reagálnak társadalmunk problémáira, éles kritikával közelítik meg a szocialista társadalomvezetés és az irányítás feltárt hibáit, az érdekvizonyok és az ellentmondások dialektikus elemzésére viszont csak kevesen képesek. A történelem-oktatás, tágabban a történelmi szemlélet sokszor felpanaszolt hiányosságai is jól kitapinthatók formálódó világlátásukban.

Régi tanulság, hogy a fiatalok, így a diáktalálók sem automatikusan, nem spontán módon válnak a szocializmus hívévé, eszmei-politikai nevelésük tudatos, célirányos munkát követel. Segíteni kell őket abban, hogy eszményeinknek, céljainknak megfelelően jus-sanak túl az életkori sajátosságokkal, a fiatalokra jellemző út- és támaszkereséssel együttjáró bizonytalanságokon, nehézségeken. A hallgatókat értékes, tartalmas életre, lelkiismeretes munkára, a szocialista társadalom iránti felelősségre akarjuk nevelni. Ez rendkívül összetett, a konkrét feladatok sokaságát magában foglaló folyamat. Eredmény csakis az érintettek — a felsőoktatási intézmények, az oktatók, az irányító párt- és állami szervek, a KISZ és más tömegszervezetek stb. — összehangolt, jól megtervezett cselekvésétől várható. Egyaránt szükség van a központi intézkedésekre (pl. az egyetemi, főiskolai oktató-nevelő munka valós anyagi, erkölcsi megbecsülésére, a felvételi rendszer korszerűsítésére, az ösztöndíjak reálértékének megőrzésére) és a helyi (megyei, városi, intézményi) ten-nivalók pontos felismerésére és elvégzésére.

Bényei József



Új polietilén-gyár épül a Tiszai Vegyi Kombinátban.

(MTI Fotó: Kozma István)

Lakodalmas a cím, s nem lakodalom. Ebből sejteni lehet, hogy képeink nem igazi lakodalmat mutatnak, nem két fiatal igazi frigyének megünnepléséről van szó. A vigalom színhelye Esztár, a kis bihari falu, s a játék a Hortobágytól Sárrétig honismereti vetélkedő mozzanataként zajlik.

A kedv viszont igazi, s a játék koreográfiája hiteles, a helyi hagyományt maximálisan tükröző. A bemutató megmozgatta a falu egész népét, a közösség aprajánagyja segítette felidézni az „átmeneti rítus” egykor zajlott eseményeit, történéseit. Az igazsághoz tartozik, hogy nem volt nehéz a megjelentetés, hisz a lakodalmak majd mindegyikének ma is ez a „dramaturgiája”. A vendégeket vőfély hívogatja a csigacsinálóba, s az egybekelést tetéző nagy mulatságba. Az esküvő előtt egy héttel (lehetőleg vasárnap, amikor a házak népe otthon tartózkodik) hívogat a kis- és nagyvőfély — illetőleg vőfi, ahogyan itt nevezik — rozmaringgal és fehér szalaggal felcicomázva. Az elmaradhatatlan bot díszei a színes szalagok és kendők. A kisvőfi mondja a szemtelenebb szöveget: „Kerce-kurca, vadrucc, jöjjenek a lagziba. Kanált, villát hozzanak, hogy éhen ne maradjanak. Ha jönnek, lesznek, ha hoznak, esznek.” A meghittottak annál a háznál gyűlnek össze, amelynek népéhez rokoni szálak fűzik. A vőlegény rokonsága a kellő időben indul kikérni a menyasszonyt. A nagyvőfély ilyen szavakkal folytatódik bebocsátásért: „Házigazdánk kertjében kinyíltott egy rózsza. Az élet virága virult le róla. Vőlegény barátom szemet vetett rája. Ezt a virágszálat keblére kívánja. Vőlegény uramnak vagyok a küldöttje. Hogy kikérem számára, lelkemre kötötte.” A fiukat, lányokat párba kiabálják, majd pedig muzikaszóval megindul a menet az esküvőre, és a pár egymásnak sirig tartó hűséget fogad, semmi más: ásó, kapa válassza el őket egymástól. De lássuk inkább a képekről a különböző „stációkat”!

LAKODALMAS



Öltöztetik a menyasszonyt



A nagyvőfi — kellő gálában



(erdei) „Szép menyasszonyt kísérvnk, azért van ilyen kedvünk”



Az anya búcsúztatja eladott lányát



Táncban a nyoszolyólányok



A kunkapitány gyermekáldást kíván „Tányéron a kakas egész tarajával”

NAGY GÁBOR FELVÉTELEI



„Íme az első tál étel, melyet behoztam”



Éjféli utáni „riadalom”: megjötték a maskurák

Mely SZAKKÖZÉPISKOLA

A szakközépis... ságaiból adódóan... vellebb iskolatí... tanuló, mind a... rében. Négyéves... (a technikusképz... év) az általános... mellett szakmai... nyújt, amely v... közvetlenül b... munkába állást... teszi a szakirán... felsőfokú oktatás... nyekben való tov... is. Jöszerevel... mindegyik szak... jában mindig to... kező, mint amek... vehetők száma.

A lányok... Bethlen Gábor... gi és Postaforga... zepiskolát, a Di... Egészségügyi Sz... lát, a Kereskede... déglátóipari Sz... lát, a berettyóú... Máté Ovónói és... sági Szakközépis... szakát, az ugyan... tyóújfalui Ara... Gimnázium és... kola egészségüg... tás-ügyleti sz... dűszoboszlói... szakközépiszko... valamint a p... Karacs Ferenc... és Ruhaipari Sz... la ruhaipari... lasztják. Fiúk... aránt kedvelik... János Mezőgazd... középiskola áll... szarvasmarha-ter... vényvédő szakj... Mihály Építőip... zepiskola építési... si, az Erdey-G... Vegyipari Sz... általános vegyip...

A műszaki... fiúk a Lan... ipari Szakkö... a gépjárműtech... nikus, a veze... közléstechnikai... kus, a Mechw... Gépipari Szak... ban a gépszerele... tó, gépkészülék... híradásiipari tec... zést szeretik a... Az említett két... dízelmozdony-sz... esztalgályos... viszont kevesebb... zó. Hasonló a... Erdey-Grúz Tib... Szakközépiszko... ipari szakán. F... gépmesteri, lány... dó szakmát tan...

Az Irinyi Já... szeripari Szakkö... Szakmunkásképz... szakközépiszko... — dohányfeldol... termékgyártó... várja fiúk, lány... zését, akik az... anyagainak, s... nak feldolgozás... berendezések... az egyszerűbb... baelhárítási mu... nulják meg.

A szakközépis... lentkezők ma... miatt felvételt... Landler Jenő, a... András Szakkö... a felvételnél ma... tematikából, fi... beli feladatokr... tani. Az írásbel... sor a felvételi... re, ahol az érd... olvasottságot, a... lasztás meg... értékelik. Az í... beli szereplést... ehhez adják vo... lános iskola VI... végi és a VIII... évi jegyeiből ad... mokat a magya... tematika és fiz... ból. Hasonló m... többi szakközé... mézetesen a t... szempontjából... tárgyak változn... a Balásházy Ján... dasági Szakköz... magyar, matem... az elővilág és k... veszik figyelem...

A Péchy Mih... ri Szakközépis... kezőket felvét... sági vizsgára b... tésre hívják be... szakcsoportba... szabadkezi raj... nek, matem... oldanak meg... dást írnak. A... mértani testcs... szet utáni vona... lás nélküli raj...

Melyiket válasszam?

SZAKKÖZÉPISKOLÁK

A szakközépiskola sajátos feladatát adóan a legkedveltebb iskolatípus mind a tanuló, mind a szülők körében. Négyéves képzéssel (a technikusképzés ideje öt év) az általános műveltség mellett szakmai ismereteket nyújt, amely végzés után közvetlenül biztosítja a munkába állást, de lehetővé teszi a szakirányú és más felsőfokú oktatási intézményekben való továbbtanulást is. Jörszerevel megérik mindegyik szakközépiskolájában mindig több a jelentkező, mint amennyi a felvehető száma.

A lányok leginkább a Bethlen Gábor Közgazdasági és Postaforgalmi Szakközépiskolát, a Dienes László Egészségügyi Szakközépiskolát, a Kereskedelmi és Vendéglátóipari Szakközépiskolát, a berettyóújfalui Zalka Máté Övönői és Mezőgazdasági Szakközépiskola övönői szakát, az ugyancsak berettyóújfalui Arany János Gimnázium és Szakközépiskola egészségügyi, igazgatás-üzemeltetési szakát, a hajdúszoboszlói közgazdasági szakközépiskola ágazatát, valamint a püspökladányi Karacs Ferenc Gimnázium és Ruhaiipari Szakközépiskola ruhaiipari ágazatát választják. Fiúk, lányok egyaránt kedvelik a Balásházy János Mezőgazdasági Szakközépiskola állategészségügyi, szarvasmarha-tenyésztő, növényvédő szakjait, a Péchy Mihály Építőipari Szakközépiskola építési-magasépítési, az Erdey-Grúz Tibor Vegyipari Szakközépiskola általános vegyipari szakát.

A műszaki érdeklődésű fiúk a Landler Jenő Ipari Szakközépiskolában a gépjárműtechnikai technikus, a vezetékes távközléstechnikai technikus, a Mechwart András Gépipari Szakközépiskolában a gépszerelő karbantartó, gépész-zulék-szerkesztő és híradási technikus képzést szeretik a legjobban. Az említett két iskolában a dízelmozdony-szerelő és az esztérgályos szakágazatra viszont kevesebb a jelentkező. Hasonló a helyzet az Erdey-Grúz Tibor Vegyipari Szakközépiskola nyomdai szakán. Fiúk nyomdai gépmesterei, lányok fémcsiszoló szakmát tanulhatnak.

Az Irinyi János Elméleti Szakiskola és Szakközépiskola Intézet szakközépiskolai osztályaiban — dohányfeldolgozó és tejtermékgyártó szakmára várja a fiúkat, lányok jelentkezését, akik az ipar nyersanyagainak, segédanyagainak feldolgozását, a gépi berendezések működtetését, az egyszerűsített szerelési, hibaelhárítási munkákat tanulják meg.

A szakközépiskolák a jelentkezők magas száma miatt felvételt tartanak. A Landler Jenő, a Mechwart András Szakközépiskolában a felvételnél magyarból, matematikából, fizikából írásbeli feladatokra kell számítani. Az írásbeli után kerül sor a felvételi beszélgetésre, ahol az érdeklődést, az olvasottságot, a pályaválasztás megalapozottságát értékelik. Az írásbeli és szóbeli szereplést pontozzák és ehhez adják hozzá az általános iskola VII. osztály évi végéi és a VIII. osztály félévi jegyeiből adódó pontszámokat a magyar, orosz, matematika és fizika tárgyakból. Hasonló módon jár el a többi szakközépiskola, természetesen a továbbtanulási szempontjából szóba jöhető tárgyak változnak. Például a Balásházy János Mezőgazdasági Szakközépiskolában a magyar, matematika mellett az élővilág és kémia tárgyat veszik figyelembe.

A Péchy Mihály Építőipari Szakközépiskolába jelentkezőket felvételi-alkalmassági vizsgára és elbeszélgetésre hívják be. Az építési szakcsoportba pályázók szabadkézi rajzot készítenek, matematikafeladatot oldanak meg és tollbamondást írnak. A rajzfeladatot mértani testcsoport természet utáni vonalas, árnyékolás nélküli rajza. Felvételi

alkalmassági vizsgát az építési szakcsoportba jelentkezőknek mindig tartanak, a mechanikai szakcsoportban csak akkor, ha a jelentkezők száma meghaladja a felvehető létszámát. A Vegyipari Szakközépiskolába azok a nyolcadik osztályt végzett tanulók nyerhetnek felvételt, akik magyar nyelv és irodalom, orosz nyelv, matematika, kémia és fizika tantárgyakból elért eredménye a kívánt szintet eléri és egészségileg alkalmasak a választott szakmára.

A Dienes László Egészségügyi Szakközépiskola és Szakiskola élővilág és kémia tárgyak érdemjegyeinek feltüntetését is kéri a jelentkezési lapon, mert a felvétel ezek, illetve a felvételi ezen tárgyakból elért eredmény alapján történik. Az iskola évek óta kéri, hogy az általános iskolák a tanulók jelentkezési lapjához csatolják az úgynevezett Dolgozók egészségügyi törzslapját, amelyen az illetők orvosi vizsgálatának eredményét regisztrálják. Ehhez további speciális orvosi (széklet és vér) vizsgálat szükséges. A képző intézmény szakközépiskolai tagozatán a fiúk jelentkezését is várják, hozzátéve — szakiskolai tagozatra való átirányításukra nincs lehetőség.

A Kereskedelmi és Vendéglátóipari Szakközépiskola és Szakközépiskola Intézet szakközépiskolai osztályaiban vendéglátóipari és kereskedelmi tagozaton tanulnak a diákok. A kereskedelmi tagozat tanulói gyakorlati napjukat az üzletekben töltik, ismerkednek a bolti munkával. A vendéglátóipari tagozat tanulói az iskolai tankönyvben sajtátják el a szakmai ismereteket. Mindkét tagozat tanulói két idegen nyelvet tanulnak, a jelentkezők többszörös. Megyénk négy szakköz-

épiszkolájában (Landler, Mechwart, Péchy, Vegyipari) technikusképzés folyik. A felvételt nyert diákok az I-II. osztályban elsősorban az általános műveltséghez szükséges ismereteket tanulják meg, amely a gimnáziumi tananyaghoz nagyon közel áll. A szakközépiskolákban az orosz nyelv a szakmunkás és technikus ágon egyaránt négy évig kötelező tárgy. A második idegen nyelv (általában angol vagy német) az első és második évben kötelező, a többi évfolyamon (III-IV.) fakultatíve választható. Harmadik osztálytól tovább folytatódik a közismereti tárgyak tanulása, de belépnek a szakmai tárgyak is. Új tárgyként szerepel a biológia, a fizika tanulása pedig négy évig tart. Így a technikusképzést folytató szakközépiskolákból kikerülő tanulók azonos módon tesznek főiskolai-egyetemi felvételi vizsgát azoknak, akik gimnáziumban tanultak. A tanulók a IV. osztály végén érettségi vizsgát tesznek a közismereti tárgyakból, eredményes felvételi esetén főiskolán és egyetemen továbbtanulnak. Az V. évfolyamra azok a fiatalok kerülhetnek, akiknek életükjük a technikus képzést megszerzése. Ennek pedig előfeltétele, hogy az V. év sikeres befejezése után eredményes képzítő vizsgát tegyenek a szakmai tárgyakból.

A szakközépiskolákban tanulónak a kötelezően előírt egyhónapos nyári szakmai gyakorlatot teljesíteni kell, mert ez hozzájárul a tanév eredményes lezárásához. A szakközépiskolák kollégiumi elhelyezést biztosítanak, több szakközépiskola sajnos csak korlátozott számban.

Bakó Péter

A legnagyobb kincs az érzelmi vagyon

BESZÉLGETÉS MAGYAR JÓZSEF FILMRENDEZŐVEL

Egy zsrnaliszta a kamera profétájának nevezte a magyar valóság makacs vallatóját, aki következetes javítani-, segíteniakarással karja ki hibáinkat, mutat rá felelőtlenül, nemtörődomséggel kezelt dolgainkra. Elytársak, ez egy reakciós film, s szűgyelni való, hogy ilyen alkotás nyilvánosságot kaphat szocialista hazánkban — fakadt ki nagyjából ilyenformán Veszprémben egy magát értékelőnek vélelő, szövívő néző. A mi földünk című dokumentumfilm megtekintése után.

„Ez a film arról szól, hogy a kollektívizálás utolsó nagy hulláma idején egy falu lakossága az erdőbe vonul, hogy ne találjanak rájuk az agitátorok. 1959-ben, már az »olvasás« idején, de még mindig elég korán rendeztem ezt a játékfilmet. Az én bajom (vagy szerencsém?) az az volt, hogy mindent korán csináltam. A történetet egy valódi falu valódi lakóival játszottam el, s ennek az elgondolásnak sem kedvetek azok az évek. A dokumentarista eszközök s a játékfilmes elemek keveredtek a filmben, ennek helyességével, helytelenségével nem igen törődöm ma sem. Nem szeretem a kategorizálást, az elnevezéseket körülzajló vitákat, a merev szempárlásokat. A tartalomra, a lényegre, a megvalósult szándéokra figyelek, a nézhető valóságábrázolást, a mondanót tartom elsődleges kritériumnak. Gondolattalanul hiába valóság fényképezni a témát, csak akkor érdemes működtetni a kamerát, ha tárgyról határozott véleménye van a rendezőnek.”

Vas megye szülőtte Budapestre kezdte, majd a Moszkvai Filmművészeti iskolában folytatta s fejezte be tanulmányait. Igéretes tehetséggel járt egy évfolyamra, Todorovszkijt nagy rendezőnek, Juszovot a legjobb szovjet operatőrnek tartja. Hazatérte után tanított a Színház-

és Filmművészeti Főiskolán, s elsősorban operatőrként dolgozott, illetőleg filmhirdő operatőr rendezőjeként tette hasznossá magát. „Jól tudom, hogyan kellene úgy filmet rendezni, hogy tetszen X-nek, Y-nak, de ilyen babérokra nem vágyom. Ellene vagyok a meszterkelt újításoknak. Sokan a csakazértis különbözőzés vágyától indítva kísérleteznek, nem pedig a soha nem egy magát értékelő teremtő tehetség parancsára. Magányos valakinek számított a szakmában, nem korlátoznak csoportterdek. A valóság ábrázolásakor — ha esetleg másképp tünne is — nem mondom le a fikcióról, hisz ez többet sugallhat az érdeklőknek, mint a valóság, aminek pedig konkrét eseményeket rögzítettek. Megvan a maga jelentős szerepe a lényeg megismertetésében, a fikciót nem lehet leváltani.”

Magyar József jelentősebb alkotásai: Mi, büszke magyarok, A mi iskolánk, A mi családnak. Operatőre volt a Házasságból elégséges (1961) s a Félúton (1962) című játékfilmeknek, rendezőként A völgyény nyolckor érkezik (1972), Illatos út a semmibe (1973) figyelemre méltó játékfilmeket jegyzi. Ezek már az igazi hangnemet tükrözik, amelyet 1965-ben a Vándormadarak című munkájában sikerült kiküzdnie. A szatira, az ironia, néha a groteszk, s legfőképpen a humor lettek elmaradhatatlan eszközei. A groteszk ő is „a humortalan ember humorának” tudja. Ironikus hangvételű a Mi, büszke magyarok, amely eszméletlen gondolataival kárhoztatja hibáinkat, önhiúságunkat, helyi értékű érdemeinket.

„A mi iskoláknak sikere volt külföldön is, ami azt mutatja: az iskoláknak — bárhol is legyenek azok a világon — vannak közös hibáik, egyetemes jellemzőik, többek között a konzervatív-

vizmus, s a mechanikusság. Érdekes (vagy természetes), hogy egyetlen pedagógussal sem volt vitám, majdcsak ők voltak a leghálásabb község. A mi családnak szintén tetszett aratot külföldön is, hisz a családot más országokban hasonlóképpen válságba juttatták az áldatlan jelenségek. Egy szociológus szembeszállt azzal az állásponttal, amely a magyarság számának csökkenését észrevesztette. Holott tudott dolog: többen halnak meg, mint amennyien születnek, az ezredfordulón több mint négyszázezerrel kevesebben leszünk.”

A rendező egyre-másra nyeri a díjakat: Oberhausen, Lipcse, Havanna, Zágráb, Nyugat-Berlin, Mannheim — megannyi siker színelve. Mannheimben ő a csúcstartó, hét díjat hozott el a pedig neves rendezők népes csoportja elől. Ha a díjak, ordók számítanak, neki tehát számosan van ezekből, ha pedig a közönségsiker, az ő filmjeit lázas érdeklődéssel nézik az emberek. (Hajdú-Biharban A mi iskolánk, s a Mi, büszke magyarok — együtt vetítik — a harmadik helyen áll e tekintetben a hazai alkotások között.) Furcsállhat, hogy a rendező kifejezték a dokumentumfilm témában készült hazai könyvből. Annál is inkább, mert az ugyanazt a témát tárgyaló, nyugaton megjelent könyv szerkesztői érdemesnek tartották megkérdezni a véleményét. Magyar József filmjei olcsók, rentálisak. Kevés az olyan magyar film, amely megtéríti a ráfordított költségeket. „Egyszer arra kértek: magyarázzam meg, mi a tragikomédia. Merthogy az én filmjeimben is gyakran váltják egymást a hangnemek, a heroikus leszállítja talpazatáról egy szánalmas adalék, a komolyat súlytalannítja valami kacagató mozzanat. Azt feleltem: látam egyszer, hogy egy ősz, pátriárka külsejű öregembert elütött a villamos. Ez tragédia. Pillanatok múlva észrevettem, hogy a zsebemből kicsúszott egy csomag gumióvszer. Ez komikus. A kettő együtt pedig tragikomikum. Aztán azt is kérdezték tőlem: mit tartok a tartalmas élet titkának. Ez szerintem az érzelmi vagyonban, s a gondolatgazdagságban keresendő.”

Rendezőnk legújabb alkotásának címe, témája: Falukép '85. (Látható, hogy műcímei igen földönjárók, nélkülöznek minden bliffkifogót). „En falupárti vagyok, menthetlenül vidéki maradtam. A Vas megyei Ostffyasszonyfa jelenét mutatom be, a »felrobbant falu« kinlölését. Modellnek szántam a községet, amelynek lakói a városok népéhez hasonlóan mára alaposan meglátogatták a civilizációs betegségeket. Remélem, sikerült hű képet adnom.”

Straky Tibor

Erdel Sándor

Jubileumi kórushangverseny jubiláns szerzőkkel

Szép célt tűzött ki mag elé a harmincöt éves fennállását ünneplő debreceni Maróthi György kórus: jubileumán a kerek százéves születési évfordulót megért barokk mesterek művészetét továbbadni a közönségnek. Egy kis csúszás volt az időpontban, de az 1986. január 26-i dátum legfeljebb azt jelzi, hogy az 1585-ben született Heinrich Schütz és a 1685-ben viráglágra jött Johann Sebastian Bach és Domenico Scarlatti életműve századokat élt túl, és egyáltalán nem kizárólagosan évfordulókhöz kötődik.

Heinrich Schützről, aki nevének „Sagittarius”-ra történt fordításával (lövész, íjász) adta ki művei jelentős részét, egy kicsit elfeledkezett az utókor. Mostanában vettük észre fontosságát a nagy barokk mesterekhez vezető úton. A reneszánsz mestereken túllépve egyestette az új olasz monodisztikus stílust a legjobb német hagyományokkal, és megvette annak a polifon barokk stílusnak az alapját, amelyet aztán Bach és Händel fejlesztett fel a magas csúcshoz. Közben Olasz- és Spanyolországban működött a csembalózene egyik legnagyobb és leghatásosabb megújítója, Domenico Scarlatti, a nápolyi operaiskola megteremtőjének, Alessandro Scarlattinak fia. A legnagyobbról, J. S. Bachról sokat írtunk mostanában: szinte az egész addigi zenetörténetet összegezi munkássága és egészen a máig mutat előre.

A kórus Schütz: Cantiones Sacrae című ciklusából két motettát (Verba mea auribus princeps, Supereminet omnem scientiam) adott elő, a szöveg világos megmértázásának dicsérete igyekezetével. A Magnificat volt a következő Schütz-mű. Ebben szólistaként a Csoko-

nai Színház énekesei: Moshos-Nagy Éva, Soskó András és Wagner Lajos műkódtek közre. A latin himnusz feldolgozása már méreteiben is impozáns. Két-két kórus (a Kodály Kórus tagjaival kiegészítve) és hangszeres kamaragyüttes (főiskolai hallgatók) adta elő Szűcs Lajos orgonacombinációjával és ez az ünnepi létszámú együttes a tömörszerű hangzás és a lírai hangulatok ellenpontozásával a műről valóban hű képet adott. Csak sodálni tudjuk, hogy ez a műfajban korai oratórium egy nyolcvanhat éves mester műve!

A két Schütz-mű közt Dobozó Borbála adott elő hat Scarlattisonátát, hangulatos, virtuóz csembalódással. Közönségünk érzékenységét dicséri, hogy ezt a halk szavú, finom muzsikát nagy tetszéssel fogadta. A koncert második részében Karasszon Dezső játszott három Bach-orgonaművet. A közismerten kitűnő orgonista műsorából különösen kiemelkedőnek értelem a h-moll fuga erőteljesen megfogalmazott, dinamikus előadását.

Bach: Jesu meine Freude című kantátája zárta a műsort. A kórus számos eredményt megmutatta e gyönyörű mű előadásában. Különösen a női kar szép legátói, egységes hangszíne adta meg a hangzás alapkaraktérét. A kórus tud egyszerű bensőséggel szólni és megoldja a komplikáltabb, többszólamú részeket is. A már említett szólistahármas kevésbé volt egységes, mint a Schütz-műben, a pontos együttlépésre való törekvés nem engedte meg mindíg az ének szabadabb szárnyalását (igaz, nem is könyönyű az énekelni való, különösen a tenoristának). Nehéz dolga van a recenszenseknek, amikor jubileumi

koncertről ír. Egy érdemeken gazdag amatőr kórusról, amelynek élén az ugyancsak jubiláló, negyven év kórust vezénylő Czövek Lajos hervadhatatlan érdemeket szerzett. Múltán köszöntötték őt az országos és megyei szervek, és különös melegséggel maga a kórus, amelyet megalakulása óta ő vezet. Hogy miért nehéz a dolgom? Azért, mert a kórus hallatán az amatőr mozgalom nehézségei is eszembe jutnak. Mintegy ötven nő és csak huszonhét férfi: ez az aránytalanság többé-kevésbé országos jelenség. Es — elnézést, kedves férfitársaim — ez az éneklésben is megérződik. A Maróthi kórus országhatá-

runkon kívül is sok dicsőséget szerzett a városnak, és ezért csak köszönet jár neki és karnagyának. Ugyanakkor nem tudom elfojtani az aggodás hangját sem: lesz-e utánpótlás, kiegyenlítődnek-e a szólamarányok, megvannak-e a minőségi továbbfejlesztés létfeltételei? Biznunk kell abban a lelkesedésben, amely a kórust harmincöt éven át élte és ezért nem szeretném peszsimista hangon zárni ezt a beszámolót. De nem tudtam nem szólni a feszítő gondokról, amelyek — ismétlem — országos gondok, és nem a jubiláns kórus kizárólagos sajátjai.

KIÁLLÍTÁS A KLTE DÍSZUDVARÁN



Több művészettudató és néprajzos adott igazolja a Kossuth-Lajos Tudományegyetem hangot annak a nézetnek, hogy a sátem díszudvarán lévő kiállítás is, mely a mánok világképe és a gyermekrajzok képi jövő hét végéig tekinthető meg. (Fotó: Balogh Zoltán)

OLÁH JÁNOS:

TÉLI UTAZÁS

Tél van. A fás liget, és csendben a mező hószinre meszelten, és túl a tó még érintetlen vár valamit. A fehér csöndben a Nap vakít. Mint újév reggel ébrednek föl; messzagú csönddel a szél pörög, nyakamba hinti havát. Szemem ablakain ki-s bejár velem valami kinti, nem ismeretlen, de az a jó, nem is ismeretlen, baktató csönd, nyugalom. Semmi se rebben, se rajz, se fák, türelmem csöndben

így száll tovább tág-érintetlen világba, hol álom-kegyetlen fény zakatol. A maró vízben ezüstforint, egy piros alma. Vár odakint az ólak malma, s fölkelepel. Mint Don Quijótét, lassan emel. A felhő csücskét nagymama-kéz köti csomóra, hárs-szagú méz csöppen a hora, akár a nyár. Krumpli parázslík, visszatálál ize a számgig. Kapaszkodom, ledob, hiába, a szélmalom lisztlepte vászna.

MATYÁS FERENC:

MINT A FŰ

Egyszerű vagyok, mint a fű, gyermekmosolyban a derű, mint a kő, olyan hallgatag, s akit a föld már betakart.

Előre kalapot emelek, ahogy a falusi öregek, s mint aki végleg elkészönt, szememben nincs könny, se öröm.

Kész van az utolsó szüret, — s miként egy leőlt fűszület, unott látvány: enyészet várja, föltámadás nincs a sárban.

Ertelem, hozzád menekülök, lehessen a féregnél különb, s az itéletől, jaj, ne féljek, ha a világ végehez érek.

DEÁK MÓR:

KŰT

az évek csak múlnak múlnak nincsen már fénye a múltnak a jövő kúttá melyül az évek kúttá hullnak sose maradtam kívül csak mint a vízbefűtök

hajamban hinár béka éveim hordaléka gyerekként megdermedtem valaki jár a kútra ráhajol újra s újra mi lesz ha visszaretten?

Pekingi hétköznapok

BENKŐ IMRE FOTÓKIÁLLÍTÁSA

Budapesten, a Fotóművészeti Galériában nyílt meg Benkő Imre kiállítása.

Munkáiról így ír a szerző: „Három hétig kísértem fi-



Pejhaj park



Nagy fal



Sárkány vasút

(Hauer Lajos felvételei — KS)

OLVASÓNAPLÓ

Államhatalom és szakszervezetek

(Dokumentumok a szovjet-országi szakszervezetek történetéből, 1917-1923)

A közelmúltban szembetűnően megélnéül az érdeklődés történelmi problémák iránt. A jelenségen belül különös fontosságot kell tulajdonítanunk a létező szocializmus indulási feltételeinek. Sokrétű megismerésük nem csupán történelemtudásunkat gazdagíthatja, de mai viszonyaink, fejlődési sajátosságaink jobb megértését is elősegítheti. Ezt a célt is szolgálja az ELTE Tudományos Szocializmus Tan-székének politikatudományi sorozata, amelynek immár 5. kötete látott napvilágot.

A szakszervezetek és az államhatalom viszonyáról, a kérdés körül kialakult — elméletileg és politikailag megalapozott — szenvedélyes vitáról készült a hozzáértő válogatás. Tulajdonképpen a bolsevik szovjethatalom politikai intézményrendszeréről, annak demokratikus vagy diktatorikus jellegéről, ezen belül a szakszervezetek helyéről, szerepéről, funkciójáról folyt a polémia. Időszerűségét többek között az is adja, hogy napjainkban kiemelt politikai és elméleti jelentősége van a létező szocializmus politikai intézményrendszerének, s ezzel összefüggésben is a szakszervezeteknek. A szerkesztők szakmai igényességét mutatja, hogy a kötetben nem csupán a szorosán vett témáról szóló dokumentumokat olvashatunk, hanem pl. véleményeket a szocializmus oroszországi lehetőségeiről is.

A központi kérdés természetesen a szakszervezetek megváltozott helyzete. A régi, tőkés hatalom társadalmi, politikai ellenfeléből az új, a munkáshatalom részévé, segítő eszközévé váltak. Igen ám, de egy olyan országban, ahol sajátos történelmi, társadalmi feltételek között győzött a szocialista forradalom, ahol a kisebbséget jelentette a munkásosztály. Heterogén, s emiatt is labilis bázisra támaszkodhatott a proletárhatalom, különösen a polgárháború (1918-1920) éveiben — amikor napirendre került az intézményrendszer kiépülése, és nem volt stabil, monolitikus a bolsevik szovjethatalom. Ez a körülmény is hozzájárult olyan nézetek eluralkodásához, amelyek az államnak alárendelt szerepre kárhoztatták volna a szakszervezeteket, csorbítva a demokratizmus bázisát, s ezzel a bürokrácia ellenes erők hídfoállítását. Gazdálkodási, termelési, munkaszervezési és -elosztási feladatokat kellett magukra vállalniuk.

Nagy értéke a kötetnek, hogy számos szemelvény először olvasható benne magyar nyelven. Elsősorban a történelmi jelentőségű szakszervezeti vitáról, a fejlődés abban is fel-találó alternatív jellegéről. Jelentős helyet kapott a kötetben a szakszervezetek befolyásos bolsevik vezetőjének, Tomszkijnak az álláspontja, de a mensevik Martov és baloldali eszer politikusok beszédeiből is olvashatunk. A szemelvénygyűjteményt — amely a szovjet szakszervezetek és a bolsevik párt kongresszusában is bepillantást nyújt — Krausz Tamás szerkesztő átgondolt, tanulmány értékű előszava vezeti be.

A szakszervezeti vita a hadikommunizmus és a NEP-korszak váltásakor élesedett ki. Le kellett számolni a szocializmus oroszországi bevezethetőségének illúzióival. A NEP szembenézett a gazdaság többszektörűségével, a társadalom érdekviszonyainak tagoltságával. Ilyen körülmények között előtérbe került a szakszervezetek érdekvédelmi, demokratizmus szűkítő funkciója. Egyidejűleg azonban — az előző fejlődés alapján — a polgárháborúban kimerült, katasztrofális helyzetbe jutott gazdaság helyreállításából is részt kellett vállalniuk, ami „államosításuk”, „militarizálásuk” híveinek szolgáltattak érványt.

Nézzünk meg közelebbről néhány álláspontot! A Tomszkijtól idézett beszédrészletek pl. foglalkoznak az oroszországi szakszervezetek sajátosságaival. Nyugat-Európától eltérően, ahol konszolidált körülmények között fejlődtek nagy munkástömegek érdekvédelmi szervezeteivé, a cári Oroszországban csak a forradalmi időszakokban (1905-1907, 1917-től) élénkült meg a szakszervezeti mozgalom. Míg például 1913-ban csak 35 ezer szervezett munkás volt, 1917 derekán másfél millió dolgozót tömörítettek a szakszervezetek. (1921-ben a tagság száma csaknem elérte a 7 milliót.) Ennek megfelelően funkciójuk is sajátossá vált. A termelés szervezését, ellenőrzését is magukra kellett vállalniuk, hasonlóan az üzemi bizottságokhoz, a szovjetekhez, amelyek egyidejűleg tisztán szakszervezeti feladatokat is elláttak. Figyelmet érdemelhet, amit Tomszkij a sztrájkjogról fejtegetett. Álláspontjának nem csupán elvi-politikai jellege volt, de taktikai funkciót is betöltött. A mensevik bolsevik-ellenes propagandájának a hatékonyságát volt hivatva csökkenteni. Leszögezte ugyanis, hogy tisztán gazdasági, nem szovjethatalom-ellenes sztrájk fel-lépésre szükség van. A gazdasági vezetőkkel szemben, ha azok nem szocialista módon, nem a munkások érdekeinek megfelelően, hanem bürokratikus irányítanak.

1921-ben önálló kötetben tették közzé a szakszervezeti vita anyagát. Ebből is olvashatunk részleteket. Például Mjasznyikov és Oborin vidéki bolsevikok álláspontját, amely feleslegesnek tartotta az önálló szakszervezeteket. Feladataikat — szerintük — a szovjetek vagy a gazdaság-irányítás szervei is elláthatták. Zinovjev a szakszervezetekre vonatkozó Trockij-felfogás variánsainak nevezte ezeket a véleményeket. A kötetben olvasható Trockij-szöveg alapján — amelyen Lenin széljegyzetei olvashatók! — nem ilyen egyoldalú a „renitens” szovjet forradalmár álláspontja. Tény, hogy az állami, gazdaságirányítási szervek és a szakszervezetek összefonódását hirdette. Funkcióikban szám-mal átfedést kezdteményezett. Hangsúlyozta a szakszerve-zetek termelési feladatait, lebecsülte az érdekvédelmet. De! A helyreállítás, a termelés ott és akkor (azóta is) létkérdés volt a szocializmus, a munkásosztály hatalma számára. Mindemellett Trockij a szakszervezetek munkaszervezési, termelési szerepét a munkás-önigazgatás, a demokratizmus megszilárdítása eszközeinek is tekintette. Igaz viszont, hogy rendeltéleg akarta bevezetni a demokráciát, ami össze-egyeztethetetlen volt Lenin ismert tanításával, s egyébként is reménytelen vállalkozásnak bizonyult.

A mai olvasó számára is érdekes lehet a Sztálintól való szemelvény. Azt fejtegette, hogy nincs elvi nézetkülönbség a pártvezetés és az ellenzék között. De a munkafegyelmet nem kényszerrel, hanem meggyőzéssel kell megszilárdítani. Hangsúlyozta, hogy komolyan kell venni a szakszervezeti demokratizmust, a szakszervezetet, mint a demokrácia elemét. Szerinte mindez a pártnak nem taktikai kérdés, nem átmeneti engedély, hanem politikájának konstans, szerves része. Bár vezetői gyakorlatában ehhez nem mindig tartotta magát következetesen, a kifejtett álláspont ma is időszerű. (Bp. 1985.)

Menyhárt Lajos

FIATALOK UTCÁJAKÉNT ISMERIK

Mit rejt a házak homlokzata?

— Talán csak a piramist építők voltak ilyen helyzetben, mint a manapság családi házat építők. Anyag, szerződési fejelem, mint a mesében — ahogy mondani szokás — hol volt, hol nem...

— Szinte hihetetlen, hogy a jóhiszeműségnek s a tisztességnek ennyire ne legyen hitele, ha építkezésbe fog az ember. Mi mindent kell kiállni, vállalni, hogy ne az orvosnál kössön ki a magánépítkező?!... De szeretem hallani az anyagellátóktól, hogy náluk nincs protokció, csuszópénz — hát akkor hol van? Akkor miért nincs anyag, miért csúszik az időpont, s a beszerzés miért hasonlít az „Ismerd meg hazádat” mozgalomhoz?

— Recept az építkezésre? Erre nincs. Ami bizonyos: túl kell biztosítani a készpénzt, nem szabad kifejeletlenül rámenősséget, az összeköttetést... Mert akik szorgalmazzák a magánépítkezést, alig biztosítják a feltételeket. Így muszáj szülni, munkahelyi támogatást kérni, „egy láda sör” alapon hívni, akit csak lehet: ki kell tanulni egy-két szakmát...

Efféle véleményeket gyűjtöttünk tarsolyunkba az utóbbi években, s tudvalevő, hogy ha túlzásokkal tarkítottak is, azért építkezni, lakáshoz jutni sosem volt egyszerű. Ma sem az. Annál is inkább, mivel az elmúlt esztendőben csökkent az állami lakásépítés, a költségek jócskán emelkedtek. A borsos árak mellett országos gond a szerződési fejelem betartása, sok az ügyeskedő és az, aki „egy szuszra”

tésen kívül csak a szolgálati lakás, kész ház vétele vagy netán szerencsés örökség jöhet számításba.

Példának okáért Görbeházára látogattunk. A település csaknem háromezer lelket számlál (vagyis nem nagy; de nem is kis község, lévén a statisztikusok szabta határ 2500 lakos), ebből 27 százalék a 35 éven aluliak aránya. Tehát jelentékeny réteget érint az otthonteremtés alapvetően fontos és kemény kérdése.

Mindenekelőtt: érdemes-e Görbeházán építkezni? A tények tanúsága szerint igenlő a válasz. Ellentétben az országos és megyei tendenciával, itt növekszik a népesség ('84-'85-ben 467 fővel), és a népességet megtartó erő is jó, mivel az utóbbi öt évben nőtt a munkahelyek száma a térség fejlődése nyomán (egyebek közt melléküzemben országos terméket, legzestisztító tapaszot készítenek), s a két ipari szövetkezetben is többen dolgoznak... Szépen, ellátást és közérzetet javítva gyarapodik a község új létesítményekkel, most épül egy iskola. A településfejlesztési hozzájárulást is megszavazták a polgárok: gyógyszerterület létesítenek. Ezenkívül a VII. ötéves tervidőszakban egy óvoda és egy faluház (közéleti-művelődési komplexum) építését melengetik terveik között.

Egyszóval, érdemes Görbeházán otthon teremteni. Megyünk az utcákra, mindenféle a földön frissiben kinőtt házak. Evente ötven épül. Három éve új utcát nyitottak, Leninről nevezték el, de jórészt mindenki

tanácselnök. — Aki kér, minden további nélkül kap. Sőt az újabb igényekre is főlkészülünk. Az itt élők szemszögéből oly fontos foglalkozásuknak (orvosnak, pedagógusnak) kedvezményesen juttatunk telkeket. No és a kamatmentes kölcsönök...

Megjegyzendő: tizenöt éves kemény munka eredményeként például azzal büszkélkedhetnek, hogy egyetlen képzés nélküli pedagógus sincs a faluban.



KISZ KONGRESSZUS

— Mennyibe kerülnek a telkek?

— Jelenleg a 200 négyszögletes ára 40 ezer forint. Ennek 33 százalékát kell befizetni, a többit részletekben. Víz, villany, járda mindentől van... Most törjük a fejünket azon, hogy gáz- és szennyvízvezetékek is legyen.

És mit kóstál a házak építése? A fiatalokkal beszélgetve kiderül: általában két gyerek vállalását tartják ideálisnak, ennek megfelelően kétszoba-összkomfortos házat terveznek. Költségvetése: félmillió forint. Benne foglaltatik a telékár, a szociálpolitikai kedvezmény s a többnyire 150 ezer forintot kitevő saját munka. Ez utóbbiakból viszonylag könnyen összejön az a kétszáz ezer (hiszen a

gyon gyengén „eleresztett” építkezés pedig segítene a többiek.

— Nézzük az anyagellátást!

— A polgári AFÉSZ működtet Görbeházán egy TŰZEP-telepet, ott majd mindent be lehet szerezni. Amit nem, azért mi is utazunk. Különben nincs messze ide Nánás, Böszörmény, Debrecen...

— Szóval, nem kell föltétlenül csuszópénzt adni? — fordulok a kérdéssel Gál Miklós tanácselnökhez, s az időközben érkező Szabó Lajoshoz, aki a községi pártvezetőség, illetve a Béke Tsz alapszervezetének titkára.

— Nem állítjuk biztos... Jó ideig nálunk is az hiányzott, ami országos hiánycikk volt. Az utóbbi időben az alapvető anyagok beszerzése nem okoz gondot, körülbelül egy éve megnyugtató a helyzet, inkább az „apróságokért”, szerelvényekért kell találni. Burkolók, ilyen könyökcso, olyan csap hiánya miatt mondható: ma sem leányálom építkezni...

— De aki nem rest — két éven belül a saját otthonában hajtja álomra a fejét! — állítják egyöntetűen az építkezők s a falu vezetői.

Járjuk az utcákat — új házak, jó néhányan látszik, hogy gazdái nem sajnálták a pénzt a tervezésre sem; négyzetméterük, komfortjuk is egyre nagyobb. De mégsem igaz, hogy e lakásokban olyanok laknak, akiknek a „bőrük alatt is” pénz van. (Minő furcsa féltreértés ez a falun élőkéről!) Keményen megdolgoznak a fizetésükért, többletmunkákat vállalnak — és persze, spórolnak. Füllert fillérré...

Nem újszerű a tétel, de sokáig nehezen szerzett érvényt magának, hogy akinek jó lakása van, annak jobb a közérzete s nyilván a munkája is! Görbeházán, miként másutt, rájöttek már az üzemek, hogy az imént említett tétel jegyében, no meg a kényszerátlátnak. fizetetlen szabadságok és a műszakcsere lefaragása érdekében érdemes „beszállni” dolgozóik (életüknek talán legnagyobb) vállalkozásába. Szabó Lajos és Kiss Pál juhtenyésztési ágazatvezető, a termelőszövetkezet KISZ-titkára tájékoztatásából:

— Nálunk például a térség kifizetői a megvásárolt telkek árának felét, 50 ezer forint kamatmentes kölcsönt nyújt az igénylőknek. Nem beszélve a kedvezményes fuvarokról, gépek kölcsönzéséről, a kollektívák összefogásáról... Jó a kapcsolatunk az OTP-vel, amint a tanácsnak, amely együttműködési szerződést is kötött a takarékpénztár-fiókkal. Egyszerűsített segítünk a tervezésben, a tanácsadásban... Sok fiatal talált munkát a tsz-ben, tehát minden lényeges kérdésben szavunk van, így a lakásépítésben is.

Ujfent megállapíthatjuk: az önérték otthonteremtés sokkalta inkább közösségi összefogást takar. Másokkal együtt épül a házak, együttes erővel formálódik a község arca, s bontakozik ki egy korszerű falusi életforma. S remélhetőleg nem csupán ilyen módon javul az élet minősége — a fiatalok a korszerű közösségi élet, az általános műveltség hirdetői, terjesztői és művelői lesznek. Mi az otthonteremtés sok-sok erőfeszítésén kívül ezt is leolvastuk a házak homlokzatáról.

— Inkább városban — vágják rá nyomban a „fiatalok utcájában”, de itt falun más a helyzet: mindönk ismert a másikat, nem lehet elutni egymás elől, vagy úgy jót-rosszat tenni, hogy ne tudnának róla a falubeliek... Jött ide egyszer Böszörményből egy tekerő, el is kellett mennie. A na-

sz. Tamás Tibor

A GAZDAGODÁS ÚTJAI Fuvarozz, fizess, fuvaroztass!

Azt állítják a szakmán kívül állók; manapság az egyik legbiztosabb módja a meggazdagodásnak a fuvarozás. Ily módon lehet gyorsan, kevés adóval több százezer forintos jövedelemre szert tenni.

Azt mondják a volán mögött ülők; próbálja meg mindenki, hogy milyen érzés reggeltől estig vezetni. De nem egy napon keresztül, hanem hetekig, hónapokig. Nem kapni új autót még felárért sem, s csak hajtani a járgányt orrvérzésig. Hol van hát az igazság? Valószínű a középúton. Mert ma azt alig lehet tagadni hogy a fő tevékenységként végzett személy- vagy áru fuvarozás sok munkával jár, de sok pénzt hozhat. ***

Néhány évvel ezelőtt elsősorban a lakossági igények kielégítése érdekében engedélyezték, hogy a szükséges feltételekkel rendelkező magyar állampolgárok állampolgári jogként főfoglalkozású személy- vagy áruszállító kisiparosok lehessenek. Az intézkedés megvalósulását lehet vitatni, az azonban egyértelmű, hogy szándéka jó volt és ma is az. Ha a magán- és teherfuvarozók a lakossági igények kielégítésére törekednének, majdnem versenyhelyzet alakulhatna ki ezen a piacon.

A taxisok azonnal tudták, mi a helyes cselekvés irányja. Mihelyt a rendelet megjelent, a Volánnál dolgozó taxisofőrök jelentős része azonnal számolgotni kezdett. Nagyobb részük hamarabb hagyta ott a vállalatot, mintsem az igazi piac kialakulhatott volna. A tapasztaltabb sofőrök jelentős része már gyakorlatot szerzett, s pontosan tudta, mennyit fizetett a vállalatnak, s mennyi pénze maradt. Számukra egyértelműen elnyőző volt a változtatás, és sok munkával sok pénzt hozott kezdetben a magántaxizás.

Mások is erre számítottak. Rendkívül dinamikus növekedett a magántaxisok száma, s különböző laza tömörülések keletkeztek. A CB elterjedésével a központi irányítás sem okozott különösebb problémát, s a magántaxizás kiszélesedése tagadhatatlanul jobb közlekedési „piacot” teremtett.

A jogszabályok nem tették lehetővé az államigazgatási szervezetek az engedély ki nem adását, ebből következően a piac hamar telített, majd túltelített lett. A fejlődést érzékelteti, hogy a múlt év elején 263 személyszállító kisiparos volt a megyében, egy év alatt számuk 354-re emelkedett. Kilencvenöt százalékuk Debrecenben tevékenykedik.

Jogosan kifogásolják, hogy ugyanolyan feltételek mellett vásárolhatnak autót, mint a magánemberek, pedig nekik a személygépkocsi munkaeszköz. Adót is fizetnek, de megállni alig tudnak egy-két helyen, mert a városi tanács illetékes osztálya mindenféle noszogató ellenére is késlekedik az újabb taxiállomások kijelölésével. (A megyei népi ellenőrzési bizottság legutóbbi ülésén — ahol többek között a személy- és teherfuvarozás helyzetét vitatták meg — elhangzott, hogy állítólag a Tócskertben két állomást fognak kijelölni, de lesz a Fényes udvarban, valamint a Háman Kató utcán, a kabai Csillag-Csemege bolt mellett is.)

A vállalatok, különböző gazdasági egységek többnyire úgy kerülnek kapcsolatba a személytaxizással, hogy gépjárművezetőik egy részét mellékfoglalkozásban kér engedélyt magántaxizásra. A munkaviszony megtartása mellett a taxisok megközelítőleg egyharmada tevékenykedik. Am munkaidőjüket, az előírt érvényes pihenőidő megtartását jelenleg senki sem ellenőrzi.

Nagyobb autó, nagyobb üzlet?

A teherfuvarozási tevékenység főfoglalkozásként történő végzésének elkezdésekor is a lakossági igények jobb kielégítése volt a cél. Ennek csak részben sikerült eleget tenni. Kialakult minden városban, így Debrecenben is azoknak a kisteherautóval rendelkező fuvarosoknak a köre, akik tevékenységük egy részét a lakossági igények alapján végzik.

A múlt év elején 644 teheráru-fuvarozó volt a megyében, egy év alatt számuk több mint 200-zal emelkedett. Ezenkívül 1280 saját célú tehergépkocsi van a megyében, s Debrecenben kívül él és dolgozik 266 szekérral fuvarozó.

Az első alapvető probléma a teherzállítás és -fuvarozás terén a rakodás. Míg korábban az állami vállalatok nem vállalták a megvett bútor felrakását, lakásba történő felvitelét, a háztartási gépek üzemeltetését, a rendeltetési helyre való szállítást, a magán teherautósok azonnal tudták, hogy érdemes megfogni a bútor végét, s alkalmanként segédért is foglalkoztatni. Ebből következően, hogy a fuvarozásnak ez a része szabadság tevékenység volt, ma is az, és az is marad. Emellett talán „eltörpült”, hogy a menetlevél körül óriási hiányosságok tapasztalhatók, a jogszerűen felhasználható fuvardíjak bizonylatolása enyhén szólva nem megfelelő. Sajátságos módon az állami szektorban más a helyzet.

A fuvarozással foglalkozó vállalatok, szövetkezetek részére olyan menetlevelek vezetése kötelező, amelyekből egyértelműen kitűnik az útirány, a rakomány, s minden egyéb szükséges adat. Következésképpen a teheráru-szállításnál a magánfuvarozók előnyösebb helyzetben vannak. Mindez hat már a fuvarvállalásra is. Hiszen amíg az állami vállalatok fix tarifával, és esetenkénti engedménnyel dolgoznak, a magánfuvarozók mindenfajta bizonylatolás, gazdaságossági számítás nélkül megállapodnak a megrendelővel.

(A már említett NEB-ülésen hangzott el, hogy a Rico Kőtszerművek hajdúböszörményi gyáránál a magánfuvarozó 40 százalékkal olcsóbban vállalta el versenytárgyaláson a fuvarfeladatot, mint a Hajdú Volán. A furcsa helyzet akkor állt elő, amikor a Volán igazgatóhelyettese bejelentette; a vállalat nem vett részt versenytárgyaláson. A NEB úgy határozott; a népi ellenőrök ismét menjenek el a Rico-gyáregységbe, s nézzék meg pontosan, hogy miféle versenytárgyalás volt ott valójában?)

A teheráru-fuvarozás területén a valódihoz közeli versenyhelyzet alakult ki. Különösen a nagyobb autók esetében éles a küzdelem, s piacának megtartásáért az állami vállalat számottevő engedményekre kényszerül.

Az adózás körüli áldatlan állapotok azonban továbbra is azt eredményezik, hogy az eltérő jövedelemvonási rendszer miatt az állami vállalatok ma hátrányosabb helyzetben vannak, mint a magánfuvarozók. A népi ellenőrzés javaslata, hogy a különböző szektorokban tevékenykedő fuvarozók hasonló körülmények között versenyezzenek. A fuvarozás piacain kialakult helyzet javítása érdekében természetesen nemcsak arra lenne szükség, hogy a két szektor hasonló versenyfeltételek között tevékenykedjen. Indokolt lenne a jövedelemmel arányos adózási rendszer megállapítása a fuvarozóknál is. Mert az elmúlt években megközelítőleg 20 ezer forintnyi adó befizetése után akár 1 millió forint is lehetett a fuvarosok jövedelme. Aligha vitatható, hogy ezen változtatni kell, de egyúttal a munkaeszközökhöz jutás feltételein is.

Hajdú István



akar meggazdagodni, meg aki a hiányosságokból húz hasznát! Ha nem így volna, nyilván nemcsak a fiatalok (nekik lakás kell, elsősorban ezért vágnak bele, de azért is, mert bírják erővel, idővel), hanem az idősebbek is hozzáfogódnának az építkezéshez. Am az ellentmondások, a hercehurcák miatt általában 2-5 év alatt kerül fel a ház, holott fél év alatt biztonságosan fölépíthető egy családi otthon. Csupán a téglaladáról: míg 1960-ban a 260 téglagyár 1,9 milliárd darab téglát állított elő, s ebből 800 milliót használt föl a lakosság — addig '83-ban a 123 üzem nagyjából ugyanannyi téglát gyártott, ám a polgárok már 1,85 milliárd darabot igényeltek!

Városban a lakáshoz jutás módjai ismertek: tanácsilakás, OTP-lakás, építkezés... És falun? Ahol ugyan nincs idegölő zsúfoltság, láрма, nyomasztó betonrengetés, de a magánépítkezésről történő épí-

csak a „fiatalok utcájának” ismeri.

Mielőtt alaposabban körüljárnánk az építkezéseket, érdemes néhány szót ejteni arról, ami adott: a helyi tanácsnak tizenkét szolgálati lakása van, pedagógus, orvos, védőnő lakja. Am a jelenlegi szerint három-négy éven belül valószínűleg el kell adnia a tanácsnak a szolgálati lakásokat, oly lendületet vett az építkezési kedv. A község legnagyobb munkaadója, a 220 millió forintos árbevételű Béke Tsz két szolgálati lakással rendelkezik, ezeket frissen végzett szakemberek kapják. A tanács évente tizennyolc régi, üresen álló családi házat vásárol meg, ily módon a kispénzű fiatalok juthatnak olcsón otthonhoz.

Az építkezéshez mindegyiknek kell a telk. — Van telkünk — mondja lakonikusan Gál Miklós

„Ma ismét számoltam”

Nem mondanak, pusztán mitőgepek el a lami videóhánügynek... számológép... ri, társadalradalomnak... akárcsak valradalom, hatemberiséget... lag Európát...

A képerny matematika... dolkodásnak... emberi érinmban reagi... kisiskolások... zében. Az a... írás-olvasáss... gu „szerszám... értésére, a... A társadalom... fejlődését.



A debreceni... ról”, Neum...

gazdagodás... gépek elter... luk leegysz... kák kiváltás... sabban végt... előfeltétele... a tanulási a...

Több által... recben, ki... alkotva, 19... óta Commod... ből építi ki... gyerekek a... fakultatívan... sanak a szár... az alsóbb... ötödiktől, s... egyéb formá... kezdhessék... sabb, majd... több jellegű... zel az új vilá... társulásait a... ségek és a k... lyozzák — a... zef Attila a... a Bocskai, a... a Nógrádi; a... az Arany... és a Fűvész... iskolák (csa... tot említve... nak”). A gép... vannak, a l... gyerekek me... iskolába, aho... terem van.

Szántó Sá... parki iskola... fizika szak... felügyelő a... zője ezeknél... általános isk... toknak.

— Ebben... den iskoláb... egy, de ink... nak szervezi... mitástechnik... amit Jékel... István vezet... Lajos T... Számítástechn... jának mun... január 29-én... három csop... oktatása. Eg... fő tanul, de... szerint az le... lis létszám... ben is. (Ha... az is oktatá... Ezt a tanári... vitjük, hog... nek, és az al... 4. osztályban... tanító nevé... többi érdek... szakosok, ta... — S a... ilyen „felme...

„Minden érdeklődő elemi fokon ismerkedhessen veled!”

SZÁMÍTÓGÉPEK AZ ÁLTALÁNOS ISKOLÁKBAN

Nem mondhatjuk divatnak, pusztán játéknak a számítógépek elterjedését, valami videóhoz hasonló „magányosnak”. (Az sem az!) A számítógép annak az emberi, társadalmi-gazdasági fejlődésnek a része, ami akárcsak valaha az ipari forradalom, hatásában az egész emberiséget, s nem kizárólag Európát érinti.

A képernyőn megjelenített matematika az elvont gondolkodásnak az érzékelés, az emberi érintésre egyre finomabban reagáló eszköze a kisiskolások, a gyerekek kezében. Az anyanyelvvel, az írás-olvasással egyenlő rangú „szerszáma” a világ megértésére, a beilleszkedéshez. A társadalom segíti önön fejlődését, kiteljesedését,

bővíti a számítástechnika az iskolában?
— Igen. A tanítási órába beépíteni nem tudjuk.

— Miért?
— Nincs erre (sem) pénz. Még a tantervmódosítás sem engedi, majd, hogy külön órában, tehát ne egy meglevő, (mondjuk matematika) óra keretén belül taníthassuk. Ezért jövőre önköltséges szakkörök szervezését indítjuk el, már az ötödik általánostól, a meglevő, habár korlátozott lehetőségű 7-8-os fakultáció mellett. Ennek bővítésére az egyetem számológéppontjának segítségével s a már végzett tanárokkal, éves programokat dolgozunk ki. Mintegy tanterveket.

bi nélkül eltérhet a fent vázoltól.
— Mennyire tervezik gyorsnak mindezt?

— Szeretnénk, ha a következő tanévtől minden érdeklődő gyerek elemi fokon megismerkedhetne a számítógéppel!

— De hát sem tanterv, sem tanmenet nincsen.
— A gyerekeket nagyon érdekli. Ez az alap. Az egész számítógép, mint eszköz érdekli a gyerekeket. Az eddigi használt eszközökkel (például írásvetítő, magnó, stb.) szembeni előnye, hogy itt a gép kéri az utasítást a gyerekek bele kell nyúlnia a dolog menetébe, közvetlen kapcsolatot hoz létre. Debrecen előnyös

ban már programokat író gyerekek is vannak! Tulajdonképpen azt mondhatjuk, hogy most már minden egyes debreceni általános iskola csinál valamit ebben a témában. Azzal a segítséggel, amit mondtam. A tanárok oktatását például a megyei pedagógiai intézet fizeti. Minden szerv tudja, hogy ennek mennie kell! Mi elindítjuk, de hogy lesz-e szakos osztály a középiskolákban a számítástechnikára, azt nem tudjuk... Az igazgatóink egyáltalán nem zárkoztak el sehol a számítástechnikától. Csak természetesen meg kell érteni, hogy a pénzből, ami rendelkezésünkre áll, más felszerelést is be kell szerezniük, például a nyelvi laborok is jók lennének...

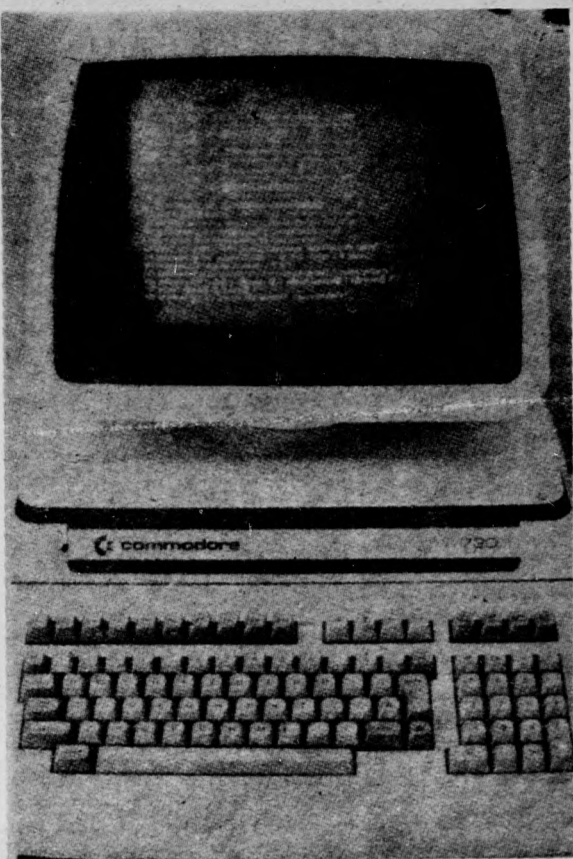
— A tanárok tudnak-e továbbfejleszteni?

— Nagyon sok tanárunk terve (mint szakfelügyelőnek, nekem többször mondták, hogy szeretnék járni az egyetem kétféle számítástechnikai kiegészítő, posztgraduális képzésére, ami nem ad külön diplomát. De tudást igen.

Az optimizmusnak az alapja (ami egyértelműen megfogalmazódott beszélgetésünkben is), a helyi szervek, a művelődési osztály, az iskolavezetés segítőkészsége, valamint elsősorban természetesen a tanárok vállalkozókedve. Hiszen még a kisebb iskolákban is akad ma már néhány gyerek, aki valamilyen tanfolyamon, téli szünetben, vagy nyári táborban, esetleg épp a televízió előtt ismerkedik a számítógéppel. Amilyen mértékben a karácsonyra e témában érkezett könyvek és füzetek elfogytak a könyvesboltokból (és szinte mindenhol is), az mindenképpen azt sugallja: rendkívül nagy az érdeklődés a tizenéves korosztályban (is) a számítástechnika iránt. Ez pedig más, politikai kifejezéssel társadalmi nyomás. Felhajtóerő — ami egyelőre fejle, előre visz. Erdemes ebben a felszálóban min- den erőt „bedobni”. Amíg a lendület tart.

Szilágyi Gábor

SZÁMÍTÁSTECHNIKÁRÓL



MINDENKINEK

Hazai kishszámítógépek

A személyi komputerek egy része ma már nálunk is jogal tart igényt arra, hogy házi számítógéppé váljék, segítve a kikapcsolódást, a tanulást, a művelődést, az otthon végzett szellemi munkát. Nem meglepő tehát, hogy előállításuk, működtetésük, forgalmazásuk gondjait legalább ötven kisebb-nagyobb hazai cég foglalkozik. Pedig sokan úgy vélik, hogy reménytelen kísérlet felvenni a versenyt a messzeszere előttünk járó nagy cégekkel, amelyek maguk is egy-egy ötéves harcba próbálnak talpon maradni, de amelyek mögött óriási kutató-fejlesztő gárda, általunk szinte elképzelhetetlenül nagy tőke áll. Am mások úgy érvelnek, hogy ha igazán meg akarjuk érteni, meg akarjuk ismerni a fejlett technikát és technológiát, akkor bizonyos mértékben magunknak is végig kell kinodnunk a „szülés” néhány olyan fajdal-



A debreceni Bocskai Általános Iskolában a számítógép magyar származású „atyjáról”, Neumann Jánosról neveztek el a számítógéptermet

gazdagodását, ha a számítógépek elterjedését, az általuk leegyszerűsített munkák kiváltását minél gyorsabban végrehajtja. Ennek előfeltétele az ismerkedés, és a tanulás a komputerrel.

Több általános iskola Debrecenben, kisebb csoportokat alkotva, 1985 szeptemberétől Commodore 16-os gépekből építi ki parkját, hogy a gyerekek a 7-8. osztályban fakultatívan foglalkozhassanak a számítógépekkel. De az alsóbb osztályosok, már ötödiktől, szakkörben vagy egyéb formában szintén elkezdhessek előbb a játékosabb, majd az esetleg oktatásosabb jellegű ismerkedést ezzel az új világgal. Az iskolák társulásait az anyagi lehetőségek és a közelség szabályozzák — a Petőfi és a József Attila Általános Iskola; a Bocskai, a Műhelytelepi és a Nógrádi; az Új Elet parki, az Arany János, a Fazekas és a Fűvészkerthi általános iskolák (csak három csoportot említve), „összedolgoznak”. A gépek egy helyen vannak, általában tíz, s a gyerekek mennek át abba az iskolába, ahol az önálló gépterem van.

Szántó Sándor, az Új Elet parki iskola matematika-fizika szakos tanára, szakfelügyelő az egyik fő szervezője ezeknek a számítógépes általános iskolai kis központoknak.

— Ebben a tanévben minden iskolából legkevesebb egy, de inkább több tanárnak szerveztünk 30 órás számítástechnikai tanfolyamot, amit Jékel Pál és Juhász István vezet, ők a Kossuth Lajos Tudományegyetem Számítástechnikai Központjának munkatársai. Most, január 29-én indult éppen három csoportban a tanárok oktatása. Egy-egy gépen két fő tanuló dolgozik. Terveink szerint az lenne a maximális létszám gyerekek esetében is. (Ha többen vannak, az az oktatás kárára menne.) Ezt a tanári oktatást úgy bővíttük, hogy jövőre jönnek a technika szakos tanárok, és az alsó tagozatos, 3-4. osztályban matematikát tanító nevelők. Később a többi érdeklődő tanár, más szakosok, tanítók.

— S a gyerekeknek is ilyen „felmenő” rendszerben

helyzetben van, nemsokára 150-200 gépünk lesz az általános iskolákban. És amint egy iskola a megfelelő önállóságot meg tudja teremteni, úgy kiválhat abból a csoportból, ahol most, a tíznapos tanítási ciklust megosztva, 2-3 napon a tanulót oktatgatja. (Azokon a napokon teljesen az adott iskoláé a géppark, reggeltől estig. Mondjuk a Műhelytelepi iskoláé kettő, a Nógrádié 3, a többi a Bocskai napja a gépparkon.) A későbbiekben oktatási célokra is szeretnénk bevonni a gépeket, más szakos nevelőket megismertetve velük, hiszen több oktatási program is rendelkezésre áll már ma a számítástechnikai boltban, a Csapó utcán.

— Szándékunk, hogy egységes legyen Debrecen általános iskoláiban a számítógépes park, ezért Commodore 16-osokat vettünk, különböző anyagi forrásokból: jelentős a városi tanács művelődési osztályának anyagi segítsége, az általános művelődési központban (az Újkerthben) pedig az úttörőháza, a Viker igazgatója, dr. Zsiris Lajosné igazán kiemelt figyelemmel kezeli ezt a programot, általa sikerült eddig is a gépeket beszerezni. A Csapó utcai számítástechnikai bolt vezetője is nagyon korrektül állt e dologhoz. Az ilyen segítség nélkül, amit Tar Károly művelődési osztályvezető, Halász Gáborné, Miklósvölgyi Miklósné, dr. Sumegi Lászlóné az Arany János Iskolában nyújt, ez a program csak ábránd maradt volna, a tanárok vágya. Visszatérve az oktatás bővítéséhez: amikor a fakultáció mellett kiterjeszhetjük az ötödikesektől felfelé önköltséges szakkörre, azután a késő délutáni esti órákban az iskolások szüleinek szeretnénk (pici nyereséggel, hogy fedezhesük a javításokat, gépcserét stb.) tanfolyamokat szervezni. Természetesen, ha valamilyen iskolának van saját elképzelése, programja, jól kidolgozva, minden tovább-

— Tudnak-e arról, mi készül a Művelődési Minisztériumban e témában, mik a tervek az általános iskolai számítástechnikai oktatással?

— Semmi hírünk, talán ki lehetne hámozni innen-onnan valamit, hogy nagy távlatban mi lenne a jó — de konkrétan, mondjuk a miénkhöz hasonló éves szintű előrelépésre, nem tudom, hogy lenne a minisztériumnak terve. A fakultációs oktatásra természetesen van, de azon kívül nincs. Az 5-6. osztályban semmiféle hivatalos formája nincs az oktatásnak, ki-mondottan a tanárok hozzáállásától, energiájától függ, hogy vállalják-e a gyerekek oktatását. A Petőfi iskolá-

— Semmi hírünk, talán ki lehetne hámozni innen-onnan valamit, hogy nagy távlatban mi lenne a jó — de konkrétan, mondjuk a miénkhöz hasonló éves szintű előrelépésre, nem tudom, hogy lenne a minisztériumnak terve. A fakultációs oktatásra természetesen van, de azon kívül nincs. Az 5-6. osztályban semmiféle hivatalos formája nincs az oktatásnak, ki-mondottan a tanárok hozzáállásától, energiájától függ, hogy vállalják-e a gyerekek oktatását. A Petőfi iskolá-

Személyi számítógépek a gyakorlatban

Az országban 1983-as adatok szerint valamivel több mint 1700 számítógép üzemelt. A kishszámítógépek — más néven a mikroszámítógépek — állománya pedig elérte a 3300 egységet. Tovább gyarapodva a kisvállalkozásokban, illetve a személyi tulajdonban lévő gépek száma, elérte az 5000-8000 darabot. Az állomány növekedésében kiemelkedő jelentőségű, hogy az iskolaszámítógépesítési program keretében ugyancsak több ezerre rögött a használatba került egységek száma 1985-ben.

Felkészülés az életre

Hazánkban az új, fiatal generáció úgy készül fel az életre, hogy közben elsajátítja a számítástechnikai szemlélet és gondolkodás alapjait, megismerkedik a kisgépekkel, megtanulja nevének nevezni azt a technológiát, amellyel nemcsak a későbbi professzionális tevékenységekben, de a privát életben is jobban boldogulhat, és egyben szórakozhat is. Mi vár rá, amikor kilép a gyakorlati, kenyérkereső tevékenységek terére?

A honi számítástechnikai eszközök bruttó értéke több mint 25 milliárd forint. A számítástechnika alkalmazásának jelentőségére, szüntelen bővülésére utal, hogy a beruházások visszafogása ellenére a gazdaságok szervezeteik érdemesnek ítélik mozgósítani rá a pénzeszközöket, bár a ráfordítások jelentős része bizonyos lemondásokat követel tőlük más téren. Az elmúlt évek során mintegy 5000-6000 vállalat alkalmazott számítástechnikai rendszert az automatizálás, a termelésirányítás, a mérnöki és szerkesztési feladatok számítógépesítésére. Ma már mind több vállalati vezető irodájában a televízió- és rádiókészülék mellett megtalálható a személyi kishszámítógép. Az idők jele! A legfontosabb munkatársak egyike a számítógépes szakember, akit viszont a számítástechni-

kusok egyre népesebb csoportja támogat. Csábító munkahelyek várnak a még iskolapadban ülő tanulóifjúságra, amely az iskolai feladatokon túl egyelőre számítógépes játékokkal szórakozik.

A komputerizált gazdaság

Még távolról sem tudjuk a fejlett ipari társadalmakkal felvenni a számítástechnikai versenyt, de azért nagy léptekkel halad előre a viszonylag fejlett, harmadik generációs számítógépeket gyártó szocialista ipar. Az együttműködés elősegíti az egységes alkalmazási és programozási eljárások elterjedését, a szakemberek, a szerviz- és egyéb szolgáltatások célszerű igénybevételét. A „komputer-világban” is ügyelni kell arra, nehogy „babiloni nyelvzavar” keletkezzen, ezért szükség van e téren is a szabványosításra, egységesítésre.

A számítástechnika, a számítógép kicsiben — például otthon, a háznál — és nagyban — a vállalati és hivatali munkában — hozzájárulhat az értelmes tevékenységhez, bonyolult világunk információinak rendszerezéséhez és szolgáltatásainak a fogadásához. A számítástechnikával a megoldható feladataink a gyógykezeléstől a gyógyszeradalógásig kedvezőbb eredményt szolgáltatnak, az államigazgatásban csökkentik a zökkenőket, az adathányt, és gyorsítják az ügyintéztést — több időnk és lehetőségünk marad az emberbeli életre. A pontos információ- és adatszolgáltatással minden téren, mintegy önmagunkkal szemben is elkerülhetők a félreértések, márpedig a félreértések, a félreértelmezések elkerülése egy régi mondás szerint a hosszú élet titka...

(A fenti bevezető után számítástechnikai oldalunkon — legközelebb március elsején — folytatjuk a személyi számítógépekről szóló sorozatot.)



Ha nem sikerül rögtön, segít a könyv. A Commodore 16-osokkal egykettőre megbarátkoznak az iskolások (Fotó: Nagy Gábor)

„Szívből ajánlom mindenkinek”

Öregek otthona egy fiatal lakótelepen

Régóta halogatott látogatásnak jött el az ideje. Egy kedves meghívásnak teszek eleget, amikor ellátogatok... hova is...?

A buszon az utastársak nem ismerik az intézményt. Mire a buszvezetővel szót értek, már a tócskerti lakótelep másik végén járunk. Vissza gyalogszerrel. Kérdem itt, kérdem ott, a közeli presszóban is. Nem tudják, hol keressem. (Utólag megállapítom, hogy a két ház ablakából egymásra lehet látni.) Végül — így stilszerű — egészen fiatalok igazítanak el az öregek otthonának dolgában.

Most persze jogos a megrovás, mert nem írtam ki az intézmény teljes nevét.

Öregek napközi otthona. De annyira infantilisnak hangzik, hogy jó szívvel lemondtam róla. Megfigyelve egyébként, hogy lakói sem használják ezt a hivatalos elnevezést. Otthont, nappali otthont, klubot mondanak.

De hát nem az elnevezés a legfontosabb. Ez jár a fejembe, amíg csak sikerül megtalálni a Micsurin utca valahány szám alatt működő intézményt. (Erről az utcáról csak annyit, hogy az 5Y-os busz végállomásától a szélrózsa bármelyik irányába indul el az ember, mindenfelé Micsurin utcát hirdető feliratot talál. Ha ezt a jó öreg Ivan Vlagyimirovics megerhette volna...)

Az út, amely ide vezet

Odabenn eljárom, hogy fel szeretném venni magam ide. Mi a teendő? Piasztán Péterné, az otthon vezetője türellemmel válaszol előrebocsátva, hogy nem bízik szándékomban sikereiben.

A Debrecen Városi Tanács szociálpolitikai csoportján bírálják el, hogy kik jogosultak erre a kedvezményre. (A két leggyakoribb indok a kis nyugdíj vagy az a körülmény, hogy a család nem tud gondoskodni idős tagjáról.)

Mert valóban nagy kedvezményről van szó. Elég csak az étkezéseket és költségeket említeni. Naponta 13, havonta 390 forintot fizet, aki csak ebédet kér. További 210 forint a vascsőrák, 90 forint a reggeli ára. Mindent összevetve havonta 690 forint a háromszori étkezés térítési díja. A hét minden napján nyitva van az otthon. A vasárnap mindössze annyiban különbözik a többi naptól, hogy ideig ideig nem kapnak. Hetifóttól szombatig viszont főtt étel várja őket az otthon ebédlőjében.

De ahogy mondani szokás, nemcsak kenyérről él az ember. Az otthon nem csupán a háromszori étkezés helye. Amennyire lehet, teljes elfoglaltságot ad. Kézimunkaötleteket például. Vagy alkalmat sakkozásra, malmozásra, dominózásra. (Azóta is bánt, hogy megzavartam egy izgalmas sakkpartit.) Előadásokat lehet hallgatni, főleg korhoz illő egészségügyieket. Van televízió természetesen. De eljárnak a közeli Alfa moziba is. Ez iskolában működik: a tanulóifjúság nagy szerettel veszi körül az öregeket. Szó van róla, hogy elhozzák majd a filmeket az otthonba, itteni vetítésre.

Igyekeztem följegyezni minden kedvezményt, amelyben az ide járók részesülnek.

Még nem volt szó arról például, hogy ingyen kimosás az itt gondozottak ágy-neműjét, ruhaneműjét.

Aki akar, itt zuhanyozhat. Megméri a vertyomásukat. Lepihenhetnek a fotelgyába. (80-85 évesek is vannak köztük.)

Huszonötten

Huszonötten járnak jelenleg az öregek tócskerti klubjába. 27-et vetek föl, de ketten betegek. Az intézményt egyébként husz embernek szánták, amikor két hónappal ezelőtt átadták rendeltetésének.

Tervezésében, elhelyezésében különleges elvet követtek az épület, amelynek a földszintjén az otthon falátható, tizemeletes, mint legtöbb társa itt a környéken. A különbség legfőbb annyi, hogy apró lakásokból, úgynevezett minigarzonokból áll. Talán harminc négyzetméter lehet egy-egy ilyen lakás, és inkább üdülőbeli lakrészhez hasonlít.

Es most jön az érdekes rész. A négy alsó emelet idős embereké. Szinte kivétel nélküli a Teleki és a Wesselényi utcából költöztek ide, amikor korábbi lakásukat lebontásra ítélték. A bűcsű a régi lakástól nem látható, tizemeletes, mint legtöbb társa itt a környéken. A különbség legfőbb annyi, hogy apró lakásokból, úgynevezett minigarzonokból áll. Talán harminc négyzetméter lehet egy-egy ilyen lakás, és inkább üdülőbeli lakrészhez hasonlít.



(Fotó: Berki István)

Ne féljünk az alvászavartól!

G. Harrer salzburgi ideggyógyász professzor egy ostráki orvoskongresszuson az alvászavarokkal foglalkozott. Leglényesebbnek azt tartotta, hogy az átmenni alvászavarral küszködő ember ne tartson attól, hogy néhány álmatlan éjszaka miatt bármilyen baj történne. Ilyen esetekben ugyanis szinte kivétel nélkül mindig kielégíti az ember az alvászükségletét, de szorongása miatt mégis azt hiszi, hogy „egész éjszaka egy szemernyit sem aludt”. A szervezet ugyanis még lelki konfliktusok, gondok esetén is biztosítja az alvás szükségletét, noha úgy véljük, hogy nem aludtunk. Olyan esetekben, amikor fájdalom okoz álmatlanságot, vagy esetleg szív- vagy

májbetegedés áll a háttérben, nem az altatók, hanem fájdalomcsillapítók, a szív- vagy májgyógyszerek használata célszerű. Ha az alvászavar oka a mértéketlen kávéfogyasztás, akkor ennek megszüntetése rendezheti az alvászavart.

Olyan esetekben, amikor semmi okot nem sikerül találni, gyakran az alvás cetero-minimális megváltoztatása hozza meg a hön áhított éjszakai nyugodalmat.

A professzor külön felhívta a figyelmet a barbiturát tartalmú altatók szedésével járó veszélyekre. Hatásukra a máj a szokásosnál nagyobb mennyiségű bontóanyagot termel, ami egyéb szerek hatóanyagát lebontja, és azok ezáltal hatástalanná válnak. (Szendi)

Szerkesztői üzenetek

S. J. Debrecen, Vincellér u. 6. Az illetékes szociálpolitikai szervek szerint nem szorul segélyre.

Arnyékos oldal jelégére. Az említett kisvállalatnál dr. Gere Kálmán igazgatót kell keresnie. A segélyek odaítélésével a városi tanács v. b. hivatalának egészségügyi osztálya foglalkozik. Lakásgondjai a lakásügyi osztályra tartoznak.

Ráskai Imre Debrecen, Nagyerdei krt. 100. Nem történt szabálytalanság. A 61971-es egészségügyi miniszteri rendelet intézkedik úgy, hogy meg kell szüntetni a járadék folyósítását akkor, ha valakit pl. vakok intézetében helyeznek el.

M. A. Debrecen, Szent-

györgyalvi u. 4. A nyugdíjasház is bérháznak tekintendő. Lakáskiutalásra tehát szükség van. A diabetikus ételek magas árára felhívjuk az illetékesek figyelmét.

Ignáth Mártonné Debrecen, Bujdosó u. 29/A. A letelepítésről említett körülmény nem ok a rendszeres segélyezésre.

K. E.-né Debrecen, Szoboszlói út 21. Nem tudunk jobb megoldást. Ellátásáról gondoskodni elsősorban gyermekeinek volna a feladata, hiszen az ő nevelésük miatt maradt ki a munkából.

B. E. Debrecen, Béke útja 34. Egyéb körülményeitől függően rendkívüli segélyt igényelhet a tanácstól.

Kedvező változások a televízió műsorszerkezetében

Az idős emberek harmadik megyei konferenciájának két szempontból is érdekes vendége volt Nemes Péter. Résztint szívezz szövege előadásban szövege tanácskozással részvevő, résztint a televízió műsorigazgatójaként is választott néhány kérdésre, javaslata.

Többen nehezményezték az Életet az éveknek c. műsor megszüntetését. Nemes Péter válaszában az új nyugdíjasműsor tervét ismertette. A terv azóta meg-

valósult, és fokozatosan váltakozik a tévé műsorszerkezetében is. Szintén az említett konferencián hangzott el az óhaj, hogy a délutáni adások is legyenek változatosabbak, hiszen a késő esti műsorokat sokan nem várják meg. Tarka műsorokat, filmeket, sportot, sorozatismétléseket ígér a televízió a délutáni, kora esti óráiban. Itt jelentkeznek a vetélkedők, és lesz délutáni híradó is.



Emberpár (Fotó: Piltz Gyula)

Civilizációnk ártalma: a reuma

Magyarországon legalább egymillió „megbízható szakértője” van a reumának. A statisztika szerint ugyanis a lakosság tíz százalékának van vagy volt ilyen panasz. Diagnózisát számos objektív tünet segíti elő, de amiről biztonsággal felismerhető, s amit csak a beteg tanúsíthat hitelesen, az nagyon is szubjektív tényező: a fájdalom.

— Amit reumának nevez a köznyelv, valójában mi-féle betegséget jelent? — kérdeztem dr. Megyeri Ágnes főorvostól, az Országos Reuma és Fizioterápiás Intézet főigazgató-helyettesétől.

— A reuma nem egy bizonyos betegség, hanem gyűjtőfogalom, amely sok, egymástól különböző, de egymás azonos tünettel járó körképet foglal magában. Ami valamennyire jellemző, az valóban a fájdalom és a mozgáskorlátozottság. Két nagy csoportja van. Az egyik a gyulladással járó mozgásszervi betegségek, az izületi gyulladások, amik érinthetik a végtagokat, de a gerincet is. A másik nagy csoport az izületek elfajlásos (degeneratív) betegségei; valamint az izmok, a bőr alatti kötőszövet, az inak, a nyálkatömlők reumás betegségei. A csípő- és térdizületi porckopás általában idős korban jelentkezik.

— Ismeretese-e a betegséget kiváltó tényezők?

— Van olyan körkép, amelynek már tudjuk az eredetét, de soknak még nem. Kóros izületi elváltozást, illetve gyulladást okozhatnak a baktériumok, a vírusok, a megfázás, a fertőzés, a túlerőltetés, illetve ezek együttes hatása. Számtalán szerepe lehet az elhízásnak — hiszen ha valakinek 60-65 kiló helyett 70-80 kilót kell hordoznia, az nagyon elősegítheti a porckopásos betegség kialakulását.

De az idősödő életkorban gerincelváltozás keletkezhet akkor is, ha valaki

nem mozog eleget, mert azok az izmok, amelyek a harmonikus mozgást biztosítják, eltunyulnak, illetve az évek előrehaladtával egyes izületeket túlságosan, míg másokat a kívánatlanság lényegesen kevésbé veszünk igénybe.

A kopás persze minden mozgás, torna ellenére is kopás marad, de ez nem jelenti azt, hogy állandó panaszokat okoz. Mint ahogyan azt sem tekinthetjük beteg embernek, akinek a röntgenfelvétele különféle meszfelrakódást mutat a csigolyán, ami bizonyos esetekben panaszt okoz, és akkor kezelni kell.

— Eléggye gyakori az a tapasztalat, hogy a reumatológus csak könnyit a beteg helyzetén, de meggyógyítani nem tudja. Így van ez?

— Azoknak a reumás betegségeknek, amelyeknek ismerjük a kórokozóját, a gyógyítása is sikerrel kecsegtet. Teljesen meggyógyíthatók a friss fertőzés okozta izületi gyulladások a fertőző góccok végleges megszüntetésével. Az utóbbi évtizedekben felfedezett gyógyszerek sokat segítenek a gyulladással járó betegségek terápiajában. Az immunológia óriási fejlődése a bajmegállapításban adott igen sokat a reumatológia területén is: lehetővé teszi több körforma finomabb felismerését.

— A gyógyítás közismert módja a fizioterápia. Mióta alkalmazzák a módszereit?

— A fizioterápia a természeti energiákat hasznosítja a gyógyításban. Ide tartozik az elektromos kezelés, a vízgyógyászat, a klimatoterápia, a gyógytorna, a masszázs. A balneoterápia szinte egyidős az orvoslással, hiszen a gyógy-, illetve a meleg víz hatását évezredek óta ismerik. Ma már jól ismerjük a kezelések hatásmechanizmusát. A fizioterápia egyenrangú, sőt olykor nélkülözhetetlen kiegészítő-

je a gyógyszeres kezelésnek.

— Van-e helye a reumás betegségek gyógykezelésében a pszichoterápiának?

— A pszichés gondozás, foglalkozás sokszor elengedhetetlen. Nem egyszer ugyanis a depresszív, kiegyensúlyozatlan idegállapot reumás panaszokban nyilvánul meg. A betegnek íj a dereka, a nyaka, a gerince — és ezek valódi fájdalmak, hiszen az illető érzi és megéli —, de különféle lelki feszültségek okozzák, amint az a foglalkozás során ki is derül.

— Milyen előrehaladás történt a területi ellátás fejlesztésében, illetve a reumahalozat kiépítésében?

— Az utóbbi évtized szervezési munkájának eredményeként valamennyi megyében van reumatológiai osztály vagy részleg. Vidéken összesen nyolcszáz kórházi ágy áll a mozgásszervi betegek rendelkezésére, nem számolva ide a gyógyfürdő kórházak ágyait. De ez sem elegendő. Területünkön is érvényesül a fokozatos, progresszív betegellátás: a megveszélthelyek reuma szakrendelése fogadják a kórházi orvos által oda irányított betegeket, és a szakrendelők utalják kórházba vagy az országos intézetbe a rászorulókat.

— Milyen tanácsot ad főorvosnő a mozgásszervi betegségek megelőzésére?

— Azt hiszem, hogy az elmondottakból következik a legfontosabb: egészséges életmóddal, korszerű táplálkozással lehet elejét venni a bajnak. Ha a mozgásszegény életmódot felváltjuk az értelmes és a szervezett karbantartással szolgáló mozgással, ha újra polgárgörög nyert életünkben a sétát, ami nemcsak testi, de lelki felüdülést is jelent. Hiszen ahhoz, hogy izmaink és izüleink hosszú ideig jól szolgáljanak bennünket, észszerűen kell velük gazdálkodnunk.

Székelyné Kertész Katalin

KERESZT GÖCSSE

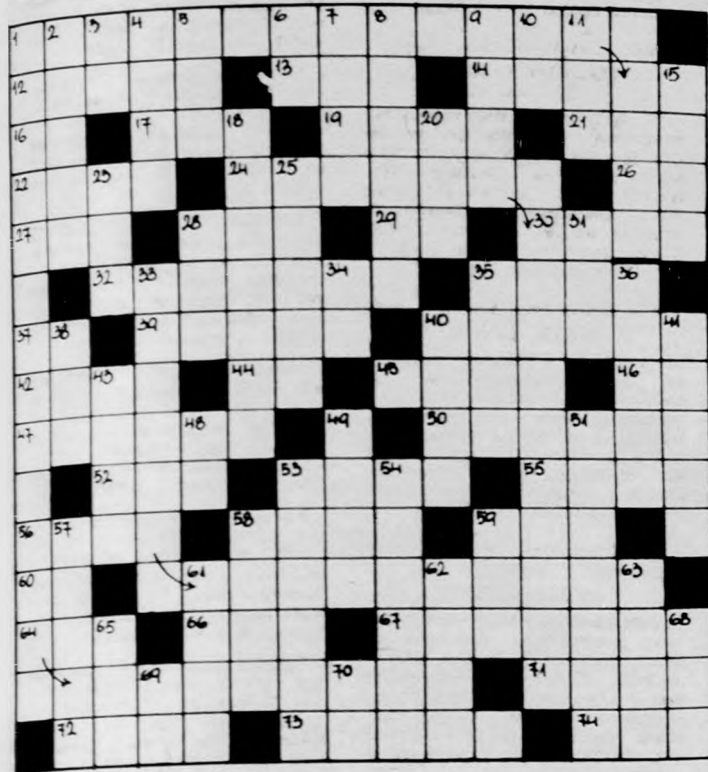
1	2	3	4
12			
16			17
22		25	
27			
		32	33
37	38		39
42		40	
47			
		52	
56	57		
60			
64		65	
			69
			72

Kis Dienes, a költő GÖCSSEJÉTSZÁMUNKÁJÁNAK EGY VÁLTOZATA

VIZSZINTES: 1. első sora (zárt betű); 2. Ismételtelen írás; 3. Az USA egyik 1650 római számjegyű ponti Hirszerzősége; 4. Algériai; 5. de Boulogne; 6. park; 7. A másképp; 8. A; 9. A; 10. Régi süllyem; 11. van!; 12. Fra; 13. A; 14. A; 15. A; 16. A; 17. A; 18. A; 19. A; 20. A; 21. A; 22. A; 23. A; 24. A; 25. A; 26. A; 27. A; 28. A; 29. A; 30. A; 31. A; 32. A; 33. A; 34. A; 35. A; 36. A; 37. A; 38. A; 39. A; 40. A; 41. A; 42. A; 43. A; 44. A; 45. A; 46. A; 47. A; 48. A; 49. A; 50. A; 51. A; 52. A; 53. A; 54. A; 55. A; 56. A; 57. A; 58. A; 59. A; 60. A; 61. A; 62. A; 63. A; 64. A; 65. A; 66. A; 67. A; 68. A; 69. A; 70. A; 71. A; 72. A; 73. A; 74. A; 75. A; 76. A; 77. A; 78. A; 79. A; 80. A; 81. A; 82. A; 83. A; 84. A; 85. A; 86. A; 87. A; 88. A; 89. A; 90. A; 91. A; 92. A; 93. A; 94. A; 95. A; 96. A; 97. A; 98. A; 99. A; 100. A; 101. A; 102. A; 103. A; 104. A; 105. A; 106. A; 107. A; 108. A; 109. A; 110. A; 111. A; 112. A; 113. A; 114. A; 115. A; 116. A; 117. A; 118. A; 119. A; 120. A; 121. A; 122. A; 123. A; 124. A; 125. A; 126. A; 127. A; 128. A; 129. A; 130. A; 131. A; 132. A; 133. A; 134. A; 135. A; 136. A; 137. A; 138. A; 139. A; 140. A; 141. A; 142. A; 143. A; 144. A; 145. A; 146. A; 147. A; 148. A; 149. A; 150. A; 151. A; 152. A; 153. A; 154. A; 155. A; 156. A; 157. A; 158. A; 159. A; 160. A; 161. A; 162. A; 163. A; 164. A; 165. A; 166. A; 167. A; 168. A; 169. A; 170. A; 171. A; 172. A; 173. A; 174. A; 175. A; 176. A; 177. A; 178. A; 179. A; 180. A; 181. A; 182. A; 183. A; 184. A; 185. A; 186. A; 187. A; 188. A; 189. A; 190. A; 191. A; 192. A; 193. A; 194. A; 195. A; 196. A; 197. A; 198. A; 199. A; 200. A; 201. A; 202. A; 203. A; 204. A; 205. A; 206. A; 207. A; 208. A; 209. A; 210. A; 211. A; 212. A; 213. A; 214. A; 215. A; 216. A; 217. A; 218. A; 219. A; 220. A; 221. A; 222. A; 223. A; 224. A; 225. A; 226. A; 227. A; 228. A; 229. A; 230. A; 231. A; 232. A; 233. A; 234. A; 235. A; 236. A; 237. A; 238. A; 239. A; 240. A; 241. A; 242. A; 243. A; 244. A; 245. A; 246. A; 247. A; 248. A; 249. A; 250. A; 251. A; 252. A; 253. A; 254. A; 255. A; 256. A; 257. A; 258. A; 259. A; 260. A; 261. A; 262. A; 263. A; 264. A; 265. A; 266. A; 267. A; 268. A; 269. A; 270. A; 271. A; 272. A; 273. A; 274. A; 275. A; 276. A; 277. A; 278. A; 279. A; 280. A; 281. A; 282. A; 283. A; 284. A; 285. A; 286. A; 287. A; 288. A; 289. A; 290. A; 291. A; 292. A; 293. A; 294. A; 295. A; 296. A; 297. A; 298. A; 299. A; 300. A; 301. A; 302. A; 303. A; 304. A; 305. A; 306. A; 307. A; 308. A; 309. A; 310. A; 311. A; 312. A; 313. A; 314. A; 315. A; 316. A; 317. A; 318. A; 319. A; 320. A; 321. A; 322. A; 323. A; 324. A; 325. A; 326. A; 327. A; 328. A; 329. A; 330. A; 331. A; 332. A; 333. A; 334. A; 335. A; 336. A; 337. A; 338. A; 339. A; 340. A; 341. A; 342. A; 343. A; 344. A; 345. A; 346. A; 347. A; 348. A; 349. A; 350. A; 351. A; 352. A; 353. A; 354. A; 355. A; 356. A; 357. A; 358. A; 359. A; 360. A; 361. A; 362. A; 363. A; 364. A; 365. A; 366. A; 367. A; 368. A; 369. A; 370. A; 371. A; 372. A; 373. A; 374. A; 375. A; 376. A; 377. A; 378. A; 379. A; 380. A; 381. A; 382. A; 383. A; 384. A; 385. A; 386. A; 387. A; 388. A; 389. A; 390. A; 391. A; 392. A; 393. A; 394. A; 395. A; 396. A; 397. A; 398. A; 399. A; 400. A; 401. A; 402. A; 403. A; 404. A; 405. A; 406. A; 407. A; 408. A; 409. A; 410. A; 411. A; 412. A; 413. A; 414. A; 415. A; 416. A; 417. A; 418. A; 419. A; 420. A; 421. A; 422. A; 423. A; 424. A; 425. A; 426. A; 427. A; 428. A; 429. A; 430. A; 431. A; 432. A; 433. A; 434. A; 435. A; 436. A; 437. A; 438. A; 439. A; 440. A; 441. A; 442. A; 443. A; 444. A; 445. A; 446. A; 447. A; 448. A; 449. A; 450. A; 451. A; 452. A; 453. A; 454. A; 455. A; 456. A; 457. A; 458. A; 459. A; 460. A; 461. A; 462. A; 463. A; 464. A; 465. A; 466. A; 467. A; 468. A; 469. A; 470. A; 471. A; 472. A; 473. A; 474. A; 475. A; 476. A; 477. A; 478. A; 479. A; 480. A; 481. A; 482. A; 483. A; 484. A; 485. A; 486. A; 487. A; 488. A; 489. A; 490. A; 491. A; 492. A; 493. A; 494. A; 495. A; 496. A; 497. A; 498. A; 499. A; 500. A; 501. A; 502. A; 503. A; 504. A; 505. A; 506. A; 507. A; 508. A; 509. A; 510. A; 511. A; 512. A; 513. A; 514. A; 515. A; 516. A; 517. A; 518. A; 519. A; 520. A; 521. A; 522. A; 523. A; 524. A; 525. A; 526. A; 527. A; 528. A; 529. A; 530. A; 531. A; 532. A; 533. A; 534. A; 535. A; 536. A; 537. A; 538. A; 539. A; 540. A; 541. A; 542. A; 543. A; 544. A; 545. A; 546. A; 547. A; 548. A; 549. A; 550. A; 551. A; 552. A; 553. A; 554. A; 555. A; 556. A; 557. A; 558. A; 559. A; 560. A; 561. A; 562. A; 563. A; 564. A; 565. A; 566. A; 567. A; 568. A; 569. A; 570. A; 571. A; 572. A; 573. A; 574. A; 575. A; 576. A; 577. A; 578. A; 579. A; 580. A; 581. A; 582. A; 583. A; 584. A; 585. A; 586. A; 587. A; 588. A; 589. A; 590. A; 591. A; 592. A; 593. A; 594. A; 595. A; 596. A; 597. A; 598. A; 599. A; 600. A; 601. A; 602. A; 603. A; 604. A; 605. A; 606. A; 607. A; 608. A; 609. A; 610. A; 611. A; 612. A; 613. A; 614. A; 615. A; 616. A; 617. A; 618. A; 619. A; 620. A; 621. A; 622. A; 623. A; 624. A; 625. A; 626. A; 627. A; 628. A; 629. A; 630. A; 631. A; 632. A; 633. A; 634. A; 635. A; 636. A; 637. A; 638. A; 639. A; 640. A; 641. A; 642. A; 643. A; 644. A; 645. A; 646. A; 647. A; 648. A; 649. A; 650. A; 651. A; 652. A; 653. A; 654. A; 655. A; 656. A; 657. A; 658. A; 659. A; 660. A; 661. A; 662. A; 663. A; 664. A; 665. A; 666. A; 667. A; 668. A; 669. A; 670. A; 671. A; 672. A; 673. A; 674. A; 675. A; 676. A; 677. A; 678. A; 679. A; 680. A; 681. A; 682. A; 683. A; 684. A; 685. A; 686. A; 687. A; 688. A; 689. A; 690. A; 691. A; 692. A; 693. A; 694. A; 695. A; 696. A; 697. A; 698. A; 699. A; 700. A; 701. A; 702. A; 703. A; 704. A; 705. A; 706. A; 707. A; 708. A; 709. A; 710. A; 711. A; 712. A; 713. A; 714. A; 715. A; 716. A; 717. A; 718. A; 719. A; 720. A; 721. A; 722. A; 723. A; 724. A; 725. A; 726. A; 727. A; 728. A; 729. A; 730. A; 731. A; 732. A; 733. A; 734. A; 735. A; 736. A; 737. A; 738. A; 739. A; 740. A; 741. A; 742. A; 743. A; 744. A; 745. A; 746. A; 747. A; 748. A; 749. A; 750. A; 751. A; 752. A; 753. A; 754. A; 755. A; 756. A; 757. A; 758. A; 759. A; 760. A; 761. A; 762. A; 763. A; 764. A; 765. A; 766. A; 767. A; 768. A; 769. A; 770. A; 771. A; 772. A; 773. A; 774. A; 775. A; 776. A; 777. A; 778. A; 779. A; 780. A; 781. A; 782. A; 783. A; 784. A; 785. A; 786. A; 787. A; 788. A; 789. A; 790. A; 791. A; 792. A; 793. A; 794. A; 795. A; 796. A; 797. A; 798. A; 799. A; 800. A; 801. A; 802. A; 803. A; 804. A; 805. A; 806. A; 807. A; 808. A; 809. A; 810. A; 811. A; 812. A; 813. A; 814. A; 815. A; 816. A; 817. A; 818. A; 819. A; 820. A; 821. A; 822. A; 823. A; 824. A; 825. A; 826. A; 827. A; 828. A; 829. A; 830. A; 831. A; 832. A; 833. A; 834. A; 835. A; 836. A; 837. A; 838. A; 839. A; 840. A; 841. A; 842. A; 843. A; 844. A; 845. A; 846. A; 847. A; 848. A; 849. A; 850. A; 851. A; 852. A; 853. A; 854. A; 855. A; 856. A; 857. A; 858. A; 859. A; 860. A; 861. A; 862. A; 863. A; 864. A; 865. A; 866. A; 867. A; 868. A; 869. A; 870. A; 871. A; 872. A; 873. A; 874. A; 875. A; 876. A; 877. A; 878. A; 879. A; 880. A; 881. A; 882. A; 883. A; 884. A; 885. A; 886. A; 887. A; 888. A; 889. A; 890. A; 891. A; 892. A; 893. A; 894. A; 895. A; 896. A; 897. A; 898. A; 899. A; 900. A; 901. A; 902. A; 903. A; 904. A; 905. A; 906. A; 907. A; 908. A; 909. A; 910. A; 911. A; 912. A; 913. A; 914. A; 915. A; 916. A; 917. A; 918. A; 919. A; 920. A; 921. A; 922. A; 923. A; 924. A; 925. A; 926. A; 927. A; 928. A; 929. A

KERESZTREJTVÉNY

GÖCSEJ



Kis Denes, a játékos kedvű költő Göcsej című verséből idézünk egy versszakot.

VIZSZINTES: 1. A versidézet első sora (zárt betűk: R, O, K). 2. Ismételt írás. 3. Portéka. 4. Az USA egyik tagállama. 16. 1980. évi római számmal. 17. Központi Hírszerző Iroda az USA-ban. 19. Algériai kikötőváros. 21. Nagy úrtartalmú edény. 22. ... de Boulogne, híres párizsi park. 24. A második sor (zárt betű: A). 26. Allóvíz. 27. Angol filmek névén olvasható felirat. 28. Régi súlymérték. 29. Harcban van! 30. Francia János. 32. Az idei angol bajnok labdarúgócsapat. 35. Korzózás. 37. Azertis. 39. Kézjeggyel ellát. 40. Földalatti járatokban élő rovarcsalád. 42. Szaltánság az Arab-félszigeten. 44. Első belső! 45. Nyugati autómárka. 46. Germánium vegyjele. 47. Alkatrészt az óra számlapján. 50. Nagyhatású robbantószer. 52. Tromf. 53. Amerikában honos macskafajta ragadozó. 53. Előtagként jelentése: egy. 56. Rendjel elavult szóval. 58. Török váltópénz. 59. Yénelkül apró! 60. A zsák része! 64. ... Croce, firenzei templom. 66. Bibliai alak. 67. Jókai regénye. 71. Francia zeneszerző, híres baletta a Giselle. 72. Horgásparadicsom a soroksági Duna-ágban. 73. Becézett László. 74. Ha áll is jár.

FÜGGŐLEGES: 1. A harmadik sor (zárt betűk: S, B, Z). 2. Szintetikus műszál. 3. Az Új 1986. február 18.

HALLOTTUK VALAHOL

A társaság gyülekezik, folyik a kölcsönös bemutatkozás. — Tehát ön a híres Blanc professzor? — kérdezi egy hölgy. — Egy kissé másnak képzeltem el. — Milyenek? Kicsinek, kövérnek, csúnyának? — Eppen ellenkezőleg, karcsúnak, magasnak és szépnek. ***

Duval úr, a nagykereskedő táviratozik a mezőgazdasági szállítónak: „Küldjenek azonnal 500 láda tojást, és ha rendben megérkezik a szállítmány, küldöm a csekket.” Rövidesen választávirat érkezik a következő szöveggel: „Küldje azonnal a csekket, és ha rendben megérkezik, küldjük a tojást.” ***

— Hová siet annyira, asszonyom? — Sürgősen orvost kell hívnom a férjemhez, de még előtte be kell ugranom a varrónőmhöz is! ***

— Ot kilo krumplit kellene vennem, de félek, hogy nem bírom el — mondja egy öregasszony az üzletben. — Dehogynem — nyugtatja meg az eladó —, olyan ügyesen merem, hogy biztosan el tudja vinni. ***

— Ha van hét darab krumplid, és azt hat ember között akarod elosztani, mit csinálsz? — Tört krumplit, tanító néni kérem. ***

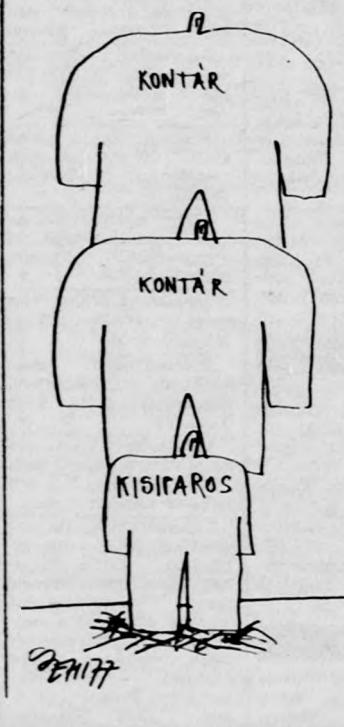
— Kít visznek el a mentők? — Trabikot, a harmadik emeletről. — Mi történt vele? — Megverte a feleségét... ***

— Szeretnél egy öcsikét, kisfiam? — Igen, de csak akkor, ha a papája fagyaltos lesz.

Zrínyiászi írójának nevével. 4. ...Kiskun megye. 5. Olgacska. 6. Uran egyenmű betű. 7. Vörösmartyu eposza. 8. A Dél-Afrikai Unió legfontosabb teherkötője. 9. Hogyan, miként. 10. Belgrád határa! 11. Tölgyfa, angolul (OAK). 15. Antik. 18. Kávé őrle eszköz, névelővel. 20. A Rajna svájci mellékfolyója. 23. Hozzám! 25. Azon a helyen szintén (két szó). 28. Talál. 31. Rába... győri sportegyesület. 33. A versidézet befejező sora (zárt betű: M). 34. Korszoban van! 35. Saarbrücken folyója. 36. Pamutvaszon, a párna, dunyha tokja készül belőle. 38. Ausztráliai futómárka. 40. Disputa. 41. Francia filmszínész (Alain). 43. Kezében tesz. 48. Szovjet repülőgéptípus. 49. Kéziszerszám. 51. Pusztító viharos forgószél a trópusokon. 53. Úszószelvény valakivel. 54. Lőszórel tömött ágyúbetét. 57. Kézimunkaféleség. 58. Monopól csúszcszervezet. 59. Kevert hab! 61. Victor Hugo: A királyszöszny lovagja című drámájának címszereplője. 62. Üzemanyag-tartály. 63. A légnyelés mértekegye, névelővel. 65. Szabó István filmje. 63. ... Sumac, a perui családtag. 69. Kettős betű. 70. Kettőzve: gyerekjáték.

Holló János

Beküldendő: a vizszintes 1., 24., a függőleges 1. és 33. számú sorok megfejtése. Határidő: 1986. február 18.



Aforizmák

Európában a békemozgalom az egyházakon belül is terjed. Attól azonban senki sem kell félnie, hogy én mint kancellár egy biborost neveznek ki hadügymiszterre. (Hans-Jochen Vogel) ***

Olaszországnak hivatalosan már csöbben kellene lennie. Mivel azonban majdnem minden harmadik olasznak nem hivatalos másodállása van, ez az árnyékgazdaság a felszínen tartja a nemzetet. (Giuseppe de Rita) ***

Ha egy nőnek nem sikerül a mindennap becsengő levélhordót elcsábitania, akkor várjon addig, amíg egyszer már eljön a sürgönykihordó. (Henry Miller) ***

Ahhoz, hogy valakinek szerencséje legyen a nőknél, szerencsétlenség kell látszania. A szerencsétlen férfi olyan probléma, amely nem hagyja őket nyugton. (David Niven) ***

Némelyik televíziós zavar egészen egyszerűen azon alapul, hogy két néző elcserélte a szemüvegét. (Fritz Muliar) ***

A szokások olyan felettétek, akiket az ember nem vesz észre. (Hannes Messemer) ***

A legbiztosabb szer a féltékenység ellen — a szerelem hiánya. (Trinidad szigeti emlékeztető ifjú házassok számára) ***

Ha nem vagy biztos a dolgokban — akkor ne hajszolj! (Ázsiai tevehajcsárok bölcsessége) ***

A szél mindig kedvező, ha valaki az árral úszik. (Új-zélandi turisták tréfiája) ***

A galaktikák bizonyára azért annyira szétartóak, mert a világ szűk. (Asztronómiai hipotézis)

Tom Sawyer mint detektív

A Csokonai Színház előadásában látható darabot Mark Twain művei nyomán Zahora Mária írta. (Fotó: Iklódy-Kalmár. Képaláírás: Cs. N. I.)



Mr. Conally közzaváló dühösen, élesen támadja a tiszteletest



Ugyan mit ér a látszólag logikus tényekkel szemben a tiszteletes feleségének meggyőződése: férje ártatlan



Sam Cooper mindent tud, mindent látott, mindenről meg van győződve, mindenben biztos...



Bruce Dunlap gúnyosan visszautasítja Tom és Huck meggyőződését, észrevételeit, s szemmel láthatóan neveléses fickóknak tartja őket



A védő és „szakmai tanácsadója”, Tom egyelőre sajnos bizonytalanok. Hogy a tiszteletes ártatlan, azt tudják, de valahogy mégsem áll össze a bizonyító kép

RECEPTAJANLAT

Burgonyás tekeres

Hozzávalók: Fél kg sertéscomb (kb. 5 szelet), 5 db közepes nagyságú burgonya, mustár, 6-8 dkg szalonna, 1 fej vöröshagyma, 1 evőkanálnyi zsír, késhegynyi pirospaprika, 1 pohár tejföl, kevés liszt, spagetti, vagy makaróni, só.

A felszeletelt sertéshúst jól kiverjük, mustárral megkenjük, sós, füstölt szalonnaszelvényekkel beteterjük. Megtisztított, közepes nagyságú nyers burgonyára feltekerjük, fogvájóval megtűzzük.

A hagymát apróra vágjuk, zsíron megdinsztejük, pirospaprikát szórunk rá, beletesszük a göngyölegeket, és annyi vizet öntünk rá, hogy majdnem ellepje. Fedő alatt főzzük puhára. Ekkor a tejfőbe kevés lisztet keverünk, ezzel behabarjuk, és megegyeszer összeforraljuk.

Spagettit vagy más száraztésztafélét főzünk ki melléje.

Pörkölt, fejes káposztával

Hozzávalók: 50 dkg sertéshús, 1 fej vöröshagyma, 1 evőkanálnyi zsír, 50 dkg fejes káposzta (tisztítva), 1 pohár tejföl, kiskanál liszt, pirospaprika, só, kömény.

A húst apró kockára vágjuk, és beletesszük a zsíron pirított, paprikás, hagymás lébe. Amikor félig megpuhult a pörkölt, a felszeletelt káposztát hozzáadjuk, és izesítjük sóval, köménnyel. Ha a káposzta is megpuhult (kb. 10 perc fedő alatt) a liszttel elkevert tejfővel behabarjuk.

Mogyorós, mandulás desszert

Hozzávalók: 30 dkg keksz, 3 evőkanál baracklekvár, 15 dkg cukor, 10 dkg őrölt mogyoró vagy mandula. Krémhez: 10 dkg vaj, 15 dkg porcukor, 2 csomag vaníliás cukor.

A megdarált kekszet a lekvárral és a cukorral összegyúrjuk. A vajat kikeverjük a porcukorral és a vaníliás cukorral. A masszát cukrozott deszkán kinyújtjuk. Felére rákenjük a vajkrémet. Egy kevés vajkrémet hagyunk a tetejére. A massa másik fe-

lét ráhajtjuk, a tetejét vékonyan megkenjük a maradék vajkrémmel. Meghintjük őrölt mogyoróval vagy mandulával. Hűtőben kifagyasztjuk Meleg vízbe mártott késsel tetszőleges alakban feldaraboljuk.

Kókusztekeres

Hozzávalók: 30 dkg keksz, 30 dkg kakaó, 2 evőkanálnyi rum, 20 dkg porcukor, 10 dkg barackiz. Töltelékhez: 10 dkg vaj, 20 dkg porcukor, 5 dkg kókuszreszelék.

A kekszet nagyon finomra őröljük, hozzáadjuk a kakaót, a rumot, porcukrot, a barackizt. Összegyúrjuk, félretesszük. A vajat a porcukorral habosra keverjük. Beletesszük kb. 4 dkg reszeléket. Továbbkeverjük még néhány percig. A gyúrótablát megkenjük a maradék reszelékekkel, rátesszük a „tészta”. Ujjnyi vastagra kinyújtjuk. Rákenjük a krémet. Feltekerjük, hűtőben kifagyasztjuk, és meleg vízbe mártott késsel szeleteljük.

Olcsó pite

Hozzávalók: 50 dkg liszt, 15 dkg porcukor, 2 db tojás, 20 dkg zsír, 1 db citrom, 1 csomag vaníliás cukor, késhegynyi szódaiparabóna, 1 dl tejföl, só.

A lisztet a zsírral elmorzsoljuk, hozzáadjuk a tojások sárgáját, a citrom reszelt héját és kicsavart levét, a tejfőlt és a szódaiparabónát, valamint a só. Összegyúrjuk. Tetszés szerint tölthetjük dióval, mákkal, túróval, gyümölcssel, gyümölcszettel.

Juhtúrós pogácsa

Hozzávalók: 60 dkg liszt, 25 dkg margarin, 15 dkg juhtúró, 1 csomag sütőpor, só, bors, 1 db tojás, 5 dkg sajt, tejföl, olvasztott zsír.

A hozzávalókat összegyúrjuk, vékonyra nyújtjuk, olvasztott zsírral megkenjük, hajtogatjuk. Pihentetjük. Ujjnyi vastagra nyújtjuk, kiszaggatjuk, tojással megkenjük, sajttal meghintjük. Sütőlemezre téve, forró sütőben megsütjük.

Moravcsik Miklós

vilvinitás

nk mindazok-
tlen halottunk,
IBORNE
nk, ravatalára
lyeztek és mely-
résztől oca-
család.
nk mindazok-
tlen halottunk,
RNONE
nk, ravatalára
lyeztek és mely-
résztől oca-
család.
nk mindazok-
tlen halottunk,
IKLOS
nk, ravatalára
lyeztek és mely-
résztől oca-
család.
nk mindazok-
tlen halottunk,
BELA
nk, ravatalára
lyeztek és mely-
résztől oca-
család.
nk mindazok-
tlen halottunk,
JOZSEF
nk, ravatalára
lyeztek és mely-
résztől oca-
család.
nk mindazok-
tlen halottunk,
ISTVÁNNE
nk, ravatalára
lyeztek és mely-
résztől oca-
család.
nk mindazok-
tlen halottunk,
ALAJOS
nk, ravatalára
lyeztek és mely-
résztől oca-
család.
nk mindazok-
tlen halottunk,
DRENE
nk, ravatalára
lyeztek és mely-
résztől oca-
család.
nk mindazok-
tlen halottunk,
LASZLO
nk, ravatalára
lyeztek és mely-
résztől oca-
család.

vagy vegyipari
laboránst ké-
zoznani belépéssel
háza. Jelentkezés:
fejlesztési Labora-
Monostorpályi út

pari Kiszövetkezet
tőlparban jártas
zetőt, gyors- és
t, valamint pótkö-
épkészítést és
gádot. Jelentkezni
24. alatti, reggel

z fuvarozószle-
recent lakosú E ka-
tal rendelkező gép-
arukészítőket. Je-
szám alatt, a
ezüknél továbbá II.
6-motor szerelők
szereleket. Jelent-
dülő 2., a műhely-

Rákóczi Mész
alábbi munka-
fő főállattenyés-
kolái vagy egyes-
5 éves nagy-
korlattal (barom-
), valamint 1 fő
ttes részre vegy-
közép- vagy fel-
i. Jelentkezni
leket elnökéni,
szóló u. 5.
fős Vállalat, Deb-
út 29. felvez te-
korosokat és autó-
s a munkájón.

gép-
tésére
tort

gőző IS-
óhid u. 3/A.
számítógép-
vagy
vetőnél

**MAGÁNÉPÍTKEZŐK,
KÖZÜLETEK!**

Vállalatunk vállalja

**központi-fűtésrendszerek
komplett szerelését,**

saját gyártmányú
lapradiátoraink felhasználásával.

**GYORS, SZAKSZERŰ KIVITELEZÉS,
SZERVIZELÉS, GARANCIA!**

Címünk: 4243 Hadháztéglás,
szervizüzem.
Telefon: 15-800/284.

**MEZŐGAZDASÁGI
TERMELŐESZKÖZ KERESKEDELMİ VÁLLALAT
AGROKER**

**pályázatot hirdet főkönnyelvi
munkakör betöltésére.**

A kinevezés öt év időtartamra szól.

Követelmény:
Közgazdasági egyetemi végzettség, legalább 5 éves
szakmai (kereskedelmi) és vezetői gyakorlat.
Bérmegállapítás:
az 5 19893. (XL 12.) ME. sz. rendelet a'apján.
A főkönnyelvi feladata a vállalat éves és középtávú
terveinek elkészítése, a számviteli, pénzügyi és
közgazdasági munka irányítása.
A pályázat tartalmazza a pályázó részletes
önéletrajzát, munkahelyének nevét, beosztását,
alapbérének és jövedelmének megnevezését, szakmai és
vezetői gyakorlatának részletes leírását, valamint
a fizetési igény megjelölését.

A pályázatokat
kérjük a vállalat igazgatójának benyújtani.
CIM: Debrecen, Diószegi út 3-5. 4013
Telefon: 17-368.

**B kategóriás debreceni kereskedelmi vállalat
felvételre keres**

felsőfokú szakirányú végzettséggel

**- üzemgazdászt,
- közgazdászt**

legalább öt éves szakmai gyakorlattal.

JELENTKEZÉS:
részletes önéletrajzzal és fizetési igény
megjelölésével

„Kereskedelem B 1986” jelígre a kiadóba

**A GANZ DANUBIUS
TISZAFÜREDI DARUGYÁRA**

**pályázatot hirdet
gazdaságvezetői (főkönnyelvi)
munkakörbe töltésére.**

A megbízás
határozott időtartamra — 3—5 évre — szól.
Fizetés: megállapodás és kollektív szerződés
szerint történik.

Megbízás esetén
a lakásmegoldáshoz segítséget adunk.

A Tiszafüredi Darugyár mintegy 1200 főt
foglalkoztat, elsődlegesen portálárak
exportra történő gyártásával foglalkozó,
„E” kategóriába sorolt gyár.

A munkakör betöltésének feltételei:

- felsőfokú közgazdasági iskolai végzettség,
- középfokú politikai végzettség, ill. képzettség,
- 8—10 éves szakmai gyakorlat és 3—5 éves vezetői tevékenység,
- erkölcsi és politikai feddhetetlenség.

A pályázat tartalmazza a pályázó:

- munkahelyét, beosztását, munkaköri besorolását, munkabérét,
- eddigi munkaköreinek és tevékenységének ismertetését,
- részletes önéletrajzát,
- iskolai végzettséget, politikai végzettséget tanúsító okiratok hiteles másolatát.

A pályázatot 1986. február 20-ig
a következő címre kell beküldeni.

GANZ DANUBIUS Tiszafüredi Darugyára
Személyzeti vezető
5351 Tiszafüred, Örvényi út

sport

Sportrovat-ügyletes:
CSUBÁK ZOLTÁN
Ügylet: 9-től 12-ig
Telefon: 17-152

Jégpályát!

Az ifjúság testedzési igényeinek sokoldalú kielégítése, a téli sportolási lehetőségek bővítése érdekében meghirdették a Jégpályát a korcsolyázóknak pályázatát.

Felhívással fordulnak a sportegyesületekhez, az iskolákhoz, a KISZ-és úttörőszervezetekhez, a tanácsokhoz, üzemekhez és intézményekhez, a szakszervezeti szervezetekhez, a Hazafias Népfőnt szerveihez, a lakóközösségekhez, hogy minél több helyen létesítsenek társadalmi összefogással az arra alkalmas oktatási, sport- és lakóterületi létesítményeken jégpályát. Ezzel is segítsék elő az ifjúság és az érdeklődő felnőtt lakosság aktív pihenését, a téli szabad idő hasznos eltöltését.

A jégpályák készítése vonatkozó szándékukat az üzemeltetők írásban jelezzék a területileg illetékes testnevelési és sportfelügyelő-ségeknek. 1986. március 15-ig a testnevelési és sportfelügyelőségekkel közölkék azt is, hogy a jégpályát hány napon használták. E feltételek teljesítése esetén vehetnek részt a pályázaton.

A pályázatot meghirdető szervek hatvan darab 5000 forint értékű sportszervásárlási utalványt sorsolnak ki a jégpályákat létesítő pályázók között.

KNER KUPA

D.Dózsa-SZEOL-Délep SE 23-21 (10-15)

Szöregi úti sportcsarnok, 200 néző, vezette Ladislai, Lovas.

D. Dózsa: Szathmári — PUSZTAI 4, SIPOS 7, Kaszku 2, Péter 1, Kordás 4, MENYHÉRT 4. Csere: Maloczky (kapus), Kerekes 1, Molnár.

Kiállítások: 10, illetve 8 perc.

SOROKBAN

Csütörtökön délután a Vágóhid utcai sporttelepen, száz érdeklődő előtt, Vincze Játékevezető bíráskodásával került sor az edzőmérkőzésre, melyen a D. Kinizsi 3-0 (3-0) arányban győzött a Rakamaz ellen. D. Kinizsi: Kun (Szántó) — Fehér, Garamvölgyi, Takács, Kalapos — Héjas, Magyar, Andirkó — Barna (Bruder), Pásztor, Sebők (Szilágyi). Gólszerzők: Pásztor 2 és Andirkó.

A Hajdú-Bihar megyei torna-szövetség elnöksége éves beszámoló gyűlést február 10-én, hétfőn este 6 óral kezdettel tartja Debrecenben, a Simonffy utca 1C sz. I. emeleti kistanásteremben.

A debreceni felsőoktatási intézmények és kutatóintézetek teremlabdarúgó-tornáját rendezték meg a DOTE tornateremben. A négycsapatos tornán az alábbi végeredmény született: 1. DOTE 6, 2. KLTE 4, 3. TKF 2, 4. DATE 0 ponttal.

Zsupos: DMVSC. A D. Universitas labdarúgója, a Kossuth Lajos Tudományegyetem hallgatója a tavaszi idényre való felkészülés során már a DMVSC NB I-es keretével edzett, előkészületi mérkőzéseken is játszott már. Tárgyalások folytak a DUSE-ból a DMVSC-hez történő átigazolásáról. A DUSE hozzájárult ahhoz, hogy Zsupos Attilát a debreceni NB I-es szakosztályhoz átigazolják.

Kurucz Ádám szerencsét próbál

Dermesztő hideget hozott a február. A fociúrukerek fázósan toporognak a pálya szélén, kezeiket dörzsölgetik. Egyikük a belső zsebéből „szívmelegítő” halász elő és kinalgatja vacogó társait is. A havas, jeges pályán a DMVSC csapata a karcagiakkal birkózik. A hazaiak támadósorában egy magas, vékony, szakállas játékos rövid időn belül felhívja magára a figyelmet. Két gólt is szerez. A szurkolók elismeréssel tapsolják meg Kurucz Ádámot, aki alig két hete érkezett Székesfehérvárról a Lokiba. A nézők egyike, aki amolyan beavatott lehet, hangosan jegyzi meg: „A kis Selyemért cserélték el!”



Kétségtelen, hogy Selyem Nándor — akinek ez év nyarán járt volna le a szerződése — miután most letöltötte katonaiéjét, a Videotonba távozik. A jövőben ott fogja bővíteni a labdát. Az évekkal ezeltől nagy reménységnek tartott középpályás, most ismét Kovács Ferencnél kísérel meg bizonyítani tehetségét. A sors furcsa játéka talán, hogy Kurucz, akinek ugyan-csak fényes karriert jósoltak néhány éve Békéscsabán, most két kitérő — Győr és Székesfehérvár — után Debrecenben próbál szerencsét.

Az ideiglenesen kapott lakásukba Ádám felesége tesekkel beljebb, majd hétéves fia, a kis Ádám kukkant be kíváncsian a szobába, oldalán Plútó nevű kutyájával, egy játékos kedvű spániellel.

Magunkra maradvá beszélgetésünk az eddigi pályafutását és annak fontosabb állomásait próbálja felteképezni.

— Kondorosi vagyok — mondja, miközben rágyújt — Tizenöt évesen lettem a Békéscsaba játékos, ahol szép éveim voltak, ám amikor kiestt az Előre az NB I-ből — 1983 nyarán — én a Rába ETO-hoz igazoltam. Továbbra is NB I-es játékos maradtam és ezért megúsztam a katonaságot hat hónappal. Ennek az első részét, a kiképzést, Debrecenben töltöttem. Így aztán vannak hajdúsági élményeim is...

Nagyt sziv cigarettájából, melynek füstje szinte eltakarja a feje fölötti falon függő hatalmas sombretót. Az aranyújtásos, aranyflit-

Nem utolsósorban azért, mert így közelebb kerülünk szüleinkhez. Sokan talán azt gondolhatják, hogy egy ilyen klubcsere ismételt pénzügyi előnyökkel jár. Az én esetemben sajnos, nem így van, mivel csupán fél éves szerződést kötött velem a DMVSC.

— Ezek szerint nem a Selyemmel való „árukapcsolás” révén kerültél Debrecenbe?

— Őszintén szólva, én csak utólag tudtam erről az egészről. Ma sem hiszem, hogy ez lett volna a döntő tényező, csupán a véletlen hozta ezt az egybeesést. Selyem Nándortól — akitől életemben először most beszélgettem — megtudtam, hogy ő mindenképpen távozni akart. Ha nem most, akkor majd a nyáron. Végül is mindketten úgy gondoltuk, hogy szükségünk van a környezetváltásra.

A huszonöt éves játékos 21-szer szerepelt az ifjúsági, 13-szor az utánpótlás-és 2-szer az olimpiai válogatottban. Pályafutása során 140 alkalommal játszott NB I-es mérkőzést, melyeken körülbelül 40 gólt ért el. Tehetsége alapján talán előbb is tarthatna már, akár a legjobbak között készülvé egy újabb mexikói utazásra. A szövetségi kapitány két alkalommal is meghívta már a válogatott keretbe. A folytatás azonban elmaradt.

— Sokan bohémnak tartanak, én vitatom ezt. Igaz, kedvelem a társaságot, erős dohányos vagyok és egy-két üveg sört is megiszom. A mértéket azonban ismerem. Különben sem vagyok önmagam ellensége, hiszen ezt a játékot pénzért, olykor nem is kevésért játszunk.

— Milyen reményekkel látod munkához és léptel pályára Debrecenben?

— Belejártdam a vándorlásba, költözgetésbe. Szeretnék végre valahol megragadni, esetleg letelepedni. Bár csak fél éves a szerződés, bízom abban, hogy meg fogjuk hosszabbítani. Különösen akkor, ha sikerül majd gólokat lőnöm, jól játszom. A VB után pedig, talán én is megpályázhatom még a címeres mezt Mező Jóskaival együtt.

Szentgyörgyi János

HÉT VÉGI SPORTMŰSOR

Február 8., szombat

Kézilabda
Mehwart András Gépipari Szakközépiskola sportcsarnoka, 8.30: D. Sportiskola—D. Köztit Eptók (női ifjúsági, Domokos, Nagy L.), — 9.15: Hajdúböszörmény—Püspökladányi MAV (férfi, Széchy, Taisz), — 10.10: Hajdúböszörmény—Derecske (női, Ádám, dr. Szolnoki), — 11.05: D. Sportiskola II.—Hajdúböszörmény (férfi ifjúsági, Nagy J., Vass), — 11.50: Hajdúnánás—Konyár (női, Szűcs, Varga), 12.35: D. Universitas—Berettyóújfalui MSE (férfi, Sebők, Tial), 13.30: D. Medicor—Bethlen Szakközép. (női ifjúsági, Szűcs, Varga). A téli teremtorna Napló Kupa mérkőzése.

Kosárlabda
Nyomatód utcai iskola tornaterme, 8: Az úttörő-olimpia debreceni városi döntője.

Labdarúgás
DMVSC nagyerdői sportkom-binátiya, 10.30: DMVSC—Eger SE (Divinyi, Csáki, Papp Cs), — Vasutasok Vágóhid utcai sport-telepe, 10.30: D. Kinizsi—DMVSC utánpótlás (Nyilas, Buglyó, Nyilas), — Egyetemi sporttelep, 10: D. Universitas—Nyírbátor (Nyéki, Szilvási, Nagy Gy.). Előkészületi mérkőzések.

Természettjárás
Déri Múzeum előadóterme, 16: A megyei és a debreceni természetbarát-szövetség éves beszámoló gyűlése.

Tömegsport
Építők munkásszállója, 9: A téli sakk és teke megyei döntője, a Szóvosz Kupáért.

Február 9., vasárnap

Asztalitenisz
Irinyl Elelmiszer-ipari Szakközépiskola tornaterme, 8: Debrecen ifjúsági, serdülő, újonc női, férfi felmerő versenye, a szak-szövetség rendezésében.

Röplabda
DMVSC nagyerdői sportcsarnoka, 13.30: DMVSC—Szolnok (Husztli, Vasák). Női NB I-es mérkőzés az 5-16. helyért.

Hajdúsági farsang

Javában tart a farsang, és az elkövetkezendő napok is sok érdekességet, ingyeneset kínálnak. Ma 10 órakor három debreceni étterem, illetve bisztróban lesz figyelemre méltó rendezvény. Tíz órakor kezdődik a fánk- és rétesvásár a Park étteremben. Ugyanakkor lesz a farsangi fánknap a Pulykakakas étteremben. A Toronyház bisztróban pedig tejszínes és marcipánból készült süteményekből lesz farsangi vásár. 19 órakor a Debrecen étteremben lesz a természetbarátok bálja, a Róna-bál pedig 20 órakor kezdődik a Helyőrségi Művelődési Otthonban. Hajdúszoboszló gazdag választékából a 10 órakor a Bátya presszóban kezdődő cukrászati bemutató, illetve a 19 órakor kezdődő műsoros vacsoraestet (Alföldi étterem) emeljük ki. A teljesség igényére terlesz a farsangi fánknap a Pulykakakas étteremben. A Toronyház bisztróban pedig tejszínes és marcipánból készült süteményekből lesz farsangi vásár. 19 órakor a Debrecen étteremben lesz a természetbarátok bálja, a Róna-bál pedig 20 órakor kezdődik a Helyőrségi Művelődési Otthonban.

Piaci árak

	Debr.	H.-bósz.	B.-újfal.	H.-szob.
Burgonya	5-7	5	7-10	6-7
Petrezselyem	20-40	25-30	20-25	18-19
Sárgarépa	16-20	25	15	15-16
Leveszöldség	6-14	7	10	5-10
Zeller	16-20	7	20-25	5-6
Káposzta	8-10	15	12	—
Kelkáposzta	16-20	18	—	—
Cékla	8-10	12	6-10	—
Retek	8-12	12	10-12	—
Vörshagyma (db)	8-14	14	12	4-5
Fokhagyma	80-150	100	60-70	2-3
Alma	8-20	12-18	8-25	13-15
Körte	20-40	20-30	25-40	—
Karalábé	16-20	14	10-15	3-6
Vöröskáposzta	16-20	18	—	—
Birsalma	—	16	—	—
Szárzabab	60-80	60	60-80	70
Dióhéj	140-160	100	140-150	160-170
Héjas dió	30-40	38	—	—
Mak	80-100	100	—	—
Tojás	2,30-3	2,40	2-2,30	2,70-2,80
Savanyú káposzta	16-20	25	16-18	—

ÁLLATORVOSI ÜGYELET. Február 8-án, szombaton reggel 6 óráig dr. Nagy Zsigmond (Debrecen, Lak-tanya utca 35., telefon: 24-402); február 9-én, vasárnap reggel 6 óráig dr. Páll Márton (Debrecen, Sestakert utca 2., telefon: 26-768) lesz az ügyeltes állatorvos.

LELKISEGÉLY-SZOLGÁLAT. Ejjel-nappal mindenkor hívható Debrecenben a lelkiség-ügyelet a 12-165-ös telefonszámon.

ARANYLAKODALOM. Horváth Imre és felesége, Marci Pirokska február 8-án ünnepli 50. házassági évfordulóját.

VÁLTOZÁS A GYERMEKRENDELÉSBEN. A debreceni városi tanács értesíti a Garai utcai gyermekrendelőhöz tartozó lakosokat, hogy február 17-től a 20. és 21. számú gyermekorvosi körzet rendelési helye a Bajcsy-Zsilinszky utca 32. szám alatt lesz. A rendelési idő változatlan marad.

DOHNÁL TIBOR KIÁLLÍTÁSA. Vasárnap 11 órakor a Kossuth utcai kiállítóteremben nyílik meg az Egerben élő Dohnál Tibor kiállítása. Rajzait, képeit más számtalan országban bemutatták, gyűjteményes kiállítást dr. Bodri Ferenc nyitja meg.

PROGRAMOK

Február 8., szombat

Debrecen
 9 óra: Kistermelők és kertbarátok borversenye a Meszovszékban.
 10 óra: Egészségvédelmi játszótér a Pedagógus Művelődési Házaiban.
 18 óra: Dési László, a Debreceni Dixieland Band és az EOS együttes düsszkonzertje az ifjúságparkban.
Hajdúszoboszló
 9 óra: Farsangi játszóház a művelődési központban.
Február 9., vasárnap
Debrecen
 10 óra: Talk-show a Kölcsey Művelődési Központban.
Derecske
 15 óra: A salakmozgóport magyar bukkai videofestíváljával egybekötött élménybeszámoló tartanak a művelődési központban.

BALESETI ÜGYELET.

Február 8-án, szombaton az Ortopéd Klinika, február 9-én, vasárnap pedig a megyei kórház a baleseti ügyelet.

KOMPLEX TOVÁBBKÉPZŐ TANFOLYAM A BŐSZÖRMENTYI BEKE TSZ-BEN. A különböző szintű vezetőket továbbképzése céljából hat előadásból álló tanfolyamot szervezett a megyei TIT keretében a Debreceni Agrártudományi Egyetem szakemberei tartják.

INCZE JUDIT KIÁLLÍTÁSA. Pénteken nyitják meg és március 5-ig megtekinthető Incze Judit szobrászművész kiállítása a Kölcsey Művelődési Központban.

A lottó nyerőszámai:

5, 42, 61, 64, 70

Autósorszámok

Trabant lim. hyc. (Bp.)	1147
Trabant hyc. Combi (Bp.)	245
Trabant lim. (Deb.)	1271
Trabant Combi (Bp.)	12956
Wartburg stand. (Bp.)	5
Wartburg spec. (Bp.)	26136
Wartburg spec. tt. (Bp.)	5981
Wartburg turist (Bp.)	11753
Skoda 105 S (Deb.)	7337
Skoda 120 L (Deb.)	11296
Skoda 120 GLS (Bp.)	1335
Lada 1200 (Deb.)	25005
Lada 1300 S (Deb.)	12252
Lada 1500 (Deb.)	10546
Moszkva (Bp.)	3953
Polski Fiat 125 P (Bp.)	13764
FSO (P. Fiat) 1500	5195
Dacia (Deb.)	19396
Dacia Combi (Deb.)	46
Zasztava	11906

1986. FEBRUÁR 8., SZOMBAT

ARANKA NAPJA

A Nap két 7.02 — nyugszik 16.55 órakor

VARHATÓ IDŐJÁRÁS:

Országsszerte marad a hideg idő. Délén és keleten a gyakran erősen felhős égből többfelé várható hószállingózás, gyenge havazás. Másutt változóan felhős idő lesz, valószínűleg csapadék nélkül. Az élnék, átmenetileg erős eszakkelti szél hófúvást okozhat. A legmagasabb nappali hőmérséklet szombaton -3 és -8 fok között alakul.

KÖZLEMÉNYEK

Ertesítjük az érdekelteket, hogy a Belovannász u. 12. sz. ingatlan kapubejárati csatornabekötő vezeték felújítása miatt felbontjuk. Ezen időszakra a kapubejáró használatát és az ott tartózkodó személyeket megközelítést biztosítani nem tudjuk. A munkavégzés időtartama előreláthatólag 1986. február 10-től február 18-ig. Szíves türelmet kér a Debreceni Víz- és Gyógyfürdő Vállalat. (x)

Kertészeti telepünkön kelkáposzta-, káposzta- és karalábépalánták vásárolhatók februári elültetésre. Tavaszi elültetésre előjegyezhető zöldségfélék: paradicsom-, paprika-, koral karalábé- és kartiopálánták. Erteklődni lehet: 11-533/14 telefonszámon. Debreceni Víz- és Gyógyfürdő V. (x)

Ertesítjük a t. utazóközönséget, hogy 1986. február 10-től munkanapokon a 36-os számú vonalon az Alsóajkai utcától 6.20 órai indulással új járatot közlekedtetünk. Hajdú Volán, Debrecen. (x)

ÉVFORDULÓNAPTÁR

Kilencvenöt évvel ezelőtt, 1891. február 8-án született, és 85 éves korában, 1986-ban halt meg Varga József kétszeres Kossuth-díjas vegyészmérnök, műegyetemi tanár, miniszter, a Magyar Tudományos Akadémia tagja.

HORGÁSZ-HIRCOKOR.

Vasárnap mozgalmas délelőttjük lesz a horgászoknak. Hajdúszoboszló környékén a művelődési központban 9 óráig a vizek védelméről hangzik el előadás. Püspök-ladányban ugyanakkor ifjú sporthorgászok vetékedője kezdődik, míg a szoboszlói művelődési központban a sporthorgász egyesület 8 óráig tartja közgyűlését a Tigáz étteremben.

MOZI • SZÍNHÁZ • TV • RÁDIÓ

MOZI

Balekok (francia). Vig ma, vas. hn. 4. 6. n. 9.
 Hátsó ablak (amerikai, rendezte: Hitchcock). Művész ma, vas. 5. f. 8.
 Szexmisszió (lengyel). Vig ma, vas. hn. 2. Apolló ma, vas. n. 10. n. 12. 6. 8. Meteor ma, vas. 3. n. 6.
 A Q hitelés története (kínai). Vig ma, vas. n. 10. n. 12. Film-múzeum ma, vas. f. 7.
 Szép tájak. Szovjet kísélm. Arany a tó fenekén (ausztrál). Delta ma f. 6. vas. f. 4. f. 6.
 Az elvesztett frigyáda fosztozó (amerikai). Apolló ma, vas. hn. 2. 4. Klinikai vas. 5.
 Flashdance (amerikai). Film-múzeum ma f. 5. vas. f. 3. f. 5.
 Meteor ma, vas. n. 8.
 Hamupipóke (amerikai). Meteor mese ma, vas. 3. n. 6.
 Háziállat (francia). Híradó ma, vas. f. 10. f. 12. hn. 8.
 Kojak Budapestben (magyar). Alfa ma f. 6. vas. f. 4. f. 6.
 Meztelen diplomata (magyar). Híradó ma, vas. hn. 2. hn. 4. hn. 6.
 A postás mindig kétszer csenget I-II. (amerikai). Vig kamara ma, vas. f. 5. f. 7.
 Újra szőlő a határokon (amerikai). Horváth A. vas. f. 4. f. 6.
 Vuk (magyar). Delta matiné vas. 10.
 Berettyóújfalui: Piedone Afrikában (olasz) ma, vas. 3. IV. Henrik (olasz) ma, vas. 5. f. 7.
 Hajdúnánás: Gregory barátja (angol) ma, vas. 3. 5. Szexmisszió (lengyel) ma, vas. 7.

TELEVÍZIÓ

SZOMBAT
BUDAPEST, 1.: 8.03 Műsorismertetés. 8.05 Tévétorna. 8.10 Unser Bildschirm. A pécsi körzeti stúdió német nyelvű nemzeti műsora (ism.). 8.30 Mesélő mesére. 8.35 Don Quijote. Spanyol rajzfilmsorozat, 37. rész. 9.20 Fiatalok pályaközvetlen. A keményseprő. 9.45 Szép tájak. Szovjet kísélm. 10.05 Auto-motorsport. 10.25 Reklám. 10.30 Az Aphroditéöröké. Angol tévéfilmsorozat, VIII. 5. rész (ism.). 11.20 Lady Magic (ism.). 12.05 Képvásár. 14.27 Műsorismertetés. 14.30 Hírek. 14.40 Zenés bűn. 13.30 Ki miben tudós? Történelem I. előadást. 17.00 Reklám. 17.05 Farsang Közégsz. falván. 17.10 A fűszerek világa, a világ fűszerei. Mustár. Angol ismeretterjesztő rövidfilm. 17.35 Képvásár. 17.40 Mafilm-magazin. 17.50 „En tancolnek vied...”. VIII. 3. rész. A csárdás. 18.10 A csucuson. A Televízió slágerlistája. 18.55 Reklám. 19.10 Tévétorna. 19.15 Esti mese. 19.30 Tv-híradó. 20.00 Vers — mindenkinék. Weöres Sándor: Boldogság. 20.05 Kérem a következőt! Bónaság. 20.15 Alain Delon-sorozat. Rocco és félrel. Clasz-francia film. (16 év felelőknek!) (ism.). 23.00 Tv-híradó. 3. 23.10 Himnusz.

16.05 Karol, a detektív. 16.20 Mesefilm. 16.35 Vetekédő. 17.15 Az élet utolsó fedettpályás autók. 18.25 Lányok. Dokumentumfilm. 19.10 Esti mese. 19.30 Tv-híradó. 20.00 Tévifilm Martin Benkórol. 1. rész. 21.10 A Tv-híradó szerkesztőségében. 21.20 Donizetti: Don Pasquale. Tévopera.

VASÁRNAP

BUDAPEST, 1.: 8.08 Műsorismertetés. 8.10 Tévétorna. 8.15 Gyodások filmje. 8.35 Mentük meg Búndert Boglárkától! Tévifilm (ism.). 9.00 Rízen Tülaik Társasága (ism.). 9.50 Pest-budai versengések. Helytörténeti vetekédő gyerekeknek. Döntő. 11.15 Hírek. 11.20-12.20 Zenebutik. 14.17 Műsorismertetés. 14.20 Képvásár. 14.25 A Közönség-szolgálat tájékoztatója. 14.50 Szajna-parti szerelem. Francia film (ism.). 16.30 Legyen szerencsénk! 17.15 Reklám. 17.20 Nézzük együtt — Zöld Lászlóval. 17.50 Reklám. 17.55 Hírek. 18.00 Delta. 18.25 Reklám. 18.40 Tévétorna. 18.45 Esti mese. 19.00 A hét. 20.00 Hírek. 20.05 A pipitekeres ember. Lőrincz Miklós estje. 21.25 Aruházak ajánlata. Reklám. 21.30 Dalok, táncok a Szovjetunióból. 21.40 Mesterséges színész. Páger Antal. 22.25 Hírek. 22.30 Himnusz.

ti mese. 19.30 Tv-híradó. 20.00 A megszegett bolygó. Magyar sorozat. 20.30 A Szovjet Televízió zenés szórakoztató műsora. 21.05 Híradó. 21.25 A nagyfőnök. Francia-olasz krimikomédia.

RÁDIÓ

SZOMBAT

KOSSUTH: 4.30-7.59 Jó reggelt! 8.00 Hírek. Időjárás. 8.05 Műsorismertetés. Kb. 8.15 Mai kulturális programok. 8.25 Csai-Redi tükör. 8.35 Reklám. 9.00 Sörismertetés. 9.05 Reklám. 9.00 Hírek. Időjárás. 10.05 Ismét — a javából! 12.00 Déli krónika. 12.30 Deli zeneparád. 13.20 Népzenei példatár. 13.30 A fogasztási szövegek az élelmiszertermelés és forgalmazás szolgálatában. 14.00 Műsorismertetés. 14.10 A hét embere. 14.50 Régi híres énekesek műsorából. 15.10 Új zenei újság. 15.54 Reklámparád. 16.00 168 óra. 17.30 Népdalelőadó hangz. albuma. 18.15 Hol volt, hol nem volt... 18.25 Mai könyvajánlatunk. 18.23 Műsorismertetés. 18.30 Hírek. Időjárás. Sport. 18.45 Eljen és virágzózzék! Hangjáték. 19.23 Paganini. Operett rádióváltozata. 20.48 XVIII. századi magyar dalok. 21.00 Toltsón egy órát kedvenkedj! (ism.). 22.00 Hírek. Időjárás. Sport. 22.15 Európa hangversenyteremből. 23.42 Meyerbeer: A hugenották. 24.00 Hírek. Időjárás. 0.10 Himnusz. 0.15-5.30 Éjféli után.

PETŐFI: 4.30-7.59 A Petőfi rádió reggeli zenei műsora 8.00 Hírek. Időjárás. 8.05 Sztereobeaillió műsor. 8.11 Népszerű muzsika — világhírű előadók. 8.50 Tíz perc külpolitiká (ism.). 9.00 Hírek. Időjárás. Utóközben. 9.05 Hétfő. 10.32 Baranyóas régl hanglemek közéleti (ism.). 22.00 Hírek. Időjárás. Utóközben. 11.05 Bál hangulat — fűvészené. 11.20 Slágerről slágere (ism.). 12.00 Hírek nézetül. oroszul és angolul. 12.10 Jól ebédhez szól a nóta. 12.50 Műsorismertetés. 13.00 Hírek. Időjárás. Utóközben. 13.05 Szászorszég klub. 13.45 Időjárás és vízállásjelentés. 14.00 Magunkat ajánljuk. 16.00 Haló Berlin! — Halló Budapest! 16.58 Műsorismertetés. 17.00 Hírek. Időjárás. Utóközben. 17.15 Beléps nemcsak tornacipőben. 18.00 Sport. 18.30 Slágerek mindenkinék. Közben: 19.00-19.05 Hírek. Időjárás. Utóközben. 19.30 Boldog születésnapot! 20.30 Tip-top parad. Koncz Zsuzsa felvételéből. 21.00 Hírek. Időjárás. Utóközben. 21.05 Eletem kész regény... 22.05 Könyvzenei est hangulatban. 23.00 Hírek. Időjárás. Sport. 23.15 Magyar együttessel dzsesszfelvételéből. 0.15 Magyar és idegen nyelvű vígjel. szolgálat. (Csak középhullámon.) 0.15-5.30 Éjféli után.

Műsorismertetés. 8.08 A kiállítóterem programjából. 8.11 Sztereobeaillió műsor. 8.17 Lengyel Gábor (orgona) hangversenye. 9.27 Kovács Béla (klarinet) és a Kodály vonósnégyes felvételéből. 10.30 Slágerről slágere. 10.55 Műsorismertetés. 11.00 Hírek. Időjárás. 11.05 Kritikusok fóruma. 16.00 Forgács Júlia énekel. Fellegi Ádám és Gulyás István zongorázik. 17.10 Az MRT szimfonikus zenekara játszik. 18.00 Anna Mofo operáriákat énekel. 18.50 A Magyar Dal Könyvtár. 19.00 Hírek. Időjárás. 19.05 Műsorismertetés. 19.05 Zenekari muzsika. 20.35 Holnap közvetítjük. 20.55 A zenepedagógiai remekműveiből. 22.01 Rendszeres hangverseny muzsika. 22.52 Világirodalmi Dekameron. 23.30-23.33 Hírek. Időjárás.

VASÁRNAP

KOSSUTH: 6.00-7.30 Jó reggelt! 7.30 Találkozások. 7.55 Műsorismertetés. 8.00 Hírek. Időjárás. Sport. 8.10 Ut kontinens hét napja. 8.25 Enekszóló. muzsikával. 8.54 Reklám. 9.00 Fűre lépni helyes. Hangjáték. 9.54 Műsorajánlat. 10.00 Hírek. Időjárás. 10.05 Edes anyanyelvünk. 10.10 Örökzöld dallamok. 11.00 Gondolat-jel. A rádió kulturális héttapja. 12.00 Déli krónika. 12.15 Harminc perc alatt a Föld körül. 12.45 Egy korty tenger. 12.55 Honthy Hanna operettfelvételéből. 13.20 Az élő népdal. 13.30 Szonda. 14.00 Hírek. Időjárás. 14.05 Műsorismertetés. 14.10 Művészelemek. 15.04 Raszkolnyikov. 16.00 Hírek. Időjárás. 16.05 Száz esztendő nagy énekesek a Metropolitánban. 16.40 Palló Emma nótáfelvételéből. 17.00 Jelenlétben — a népművészetről, mint iparról. 17.30 Lemezzúg. 18.15 Hol volt, hol nem volt... 18.28 Műsorismertetés. 18.30 Hírek. Időjárás. 18.40 Ingyen és idegen nyelvű vígjel. szolgálat. (Csak középhullámon.) 0.15-5.30 Éjféli után.

3. MÚSOR: 6.00 Népszerű muzsika — korán kelőknek. 8.00 Hírek. Időjárás. 8.05 Műsorismertetés. 8.08 A kiállítóterem programjából. 8.11 Komoly zenei zsákmacskák. 10.00 Új zenei újság (ism.). 10.45 Ut kontinens hét napja (ism.). 11.00 Kls magyar néprajz. 11.05 Az MRT szimfonikus zenekarának matnéja. Közben: 11.55 A magyar nyelv századal. Kb. 12.10-12.15 Egy régi ismerős Pannóniából... Kb. 13.00 Hírek. Időjárás. Kb. 13.05 Műsorismertetés. Kb. 13.05 Esperantó híradó. Kb. 13.10 Chopin-kerülőgő híres zongoraművészek felvételéből. 13.30 Donald McIntyre Wagner operából énekel. 14.10 Az elmúlt év dzsesszhangversenyeiből. 15.05 Vidval: Tizenkét koncert... Közben: 15.57-16.07... Kagalókkal jön a vershozó idő. 17.02 Trágédia magyar nyelven, az Sophocles Electrájából. Dráma. 18.30 A Magyar Rádió szerb-horvát nyelvű nemzetiségi műsora Pécsről. 19.00 Hírek. Időjárás. 19.05 Műsorismertetés. 19.05 A Magyar Rádió német nyelvű nemzetiségi műsora Pécsről. 19.35 Szezon közben a Bécsi Operában. 20.18 Bestybén János csambalóczik. A Bartók vonósnégyes játszik. 21.00 Elektromos Afrika. 21.33 Diszkotéka (ism.). 22.37 A rács. Hangjáték. 23.30-23.33 Hírek. Időjárás.

PETŐFI: 6.00

Dallamoktól. 6.52 A mai nap kulturális programjából. 7.00 Hírek. Időjárás. Utóközben. 7.05 A református egyház felőljára. 7.35 Szásznap (klarinet) és a Kodály vonósnégyes felvételéből. 10.30 Slágerről slágere. 10.55 Műsorismertetés. 11.00 Hírek. Időjárás. Utóközben. 11.05 Reklám. 11.10 Vasárnap kótel. 12.00 Reklám. 12.03 Jól ebédhez szól a nóta. 12.58 Műsorismertetés. 13.00 Hírek. Időjárás. Utóközben. 13.05 Mit hallunk? 13.30 Tagabb valóba nőve. Vese. 13.45 Időjárás. és vízállásjelentés. 14.00 Osztrál Öszj. Rádiójáték (ism.). 14.30 Új slágerek — népszerű előadók Prágából. 15.00 Hírek. Időjárás. Utóközben. 15.05 Tászkaradió. 16.00 Poptársiznyva. 21.00 Hírek. Időjárás. Utóközben. 21.05 Hírek. Időjárás. 22.30 A Real Life együttes felvételéből. 23.00 Hírek. Időjárás. 0.15-4.20 Éjféli után.

NYIREGYHÁZA: 8.00 Hírek. Lapszemle. Évfordulónaptár. 8.20 A héten történt. Osszeállította: László Judit. 8.40 Hétfő. 8.45 Eljen és virágzózzék! Hangjáték. 19.23 Paganini. Operett rádióváltozata. 20.48 XVIII. századi magyar dalok. 21.00 Toltsón egy órát kedvenkedj! (ism.). 22.00 Hírek. Időjárás. Sport. 22.15 Európa hangversenyteremből. 23.42 Meyerbeer: A hugenották. 24.00 Hírek. Időjárás. 0.10 Himnusz. 0.15-5.30 Éjféli után.

VASÁRNAP

KOSSUTH: 6.00-7.30 Jó reggelt! 7.30 Találkozások. 7.55 Műsorismertetés. 8.00 Hírek. Időjárás. Sport. 8.10 Ut kontinens hét napja. 8.25 Enekszóló. muzsikával. 8.54 Reklám. 9.00 Fűre lépni helyes. Hangjáték. 9.54 Műsorajánlat. 10.00 Hírek. Időjárás. 10.05 Edes anyanyelvünk. 10.10 Örökzöld dallamok. 11.00 Gondolat-jel. A rádió kulturális héttapja. 12.00 Déli krónika. 12.15 Harminc perc alatt a Föld körül. 12.45 Egy korty tenger. 12.55 Honthy Hanna operettfelvételéből. 13.20 Az élő népdal. 13.30 Szonda. 14.00 Hírek. Időjárás. 14.05 Műsorismertetés. 14.10 Művészelemek. 15.04 Raszkolnyikov. 16.00 Hírek. Időjárás. 16.05 Száz esztendő nagy énekesek a Metropolitánban. 16.40 Palló Emma nótáfelvételéből. 17.00 Jelenlétben — a népművészetéről, mint iparról. 17.30 Lemezzúg. 18.15 Hol volt, hol nem volt... 18.28 Műsorismertetés. 18.30 Hírek. Időjárás. 18.40 Ingyen és idegen nyelvű vígjel. szolgálat. (Csak középhullámon.) 0.15-5.30 Éjféli után.

NYIREGYHÁZA: 9.00 Hírek. Évfordulónaptár. 9.20 Színház Beregszászon (Antal István) — Vendégségben — Tájékozatlan Vámospercs (Haskó József). 10.58-11.00 Műsorelőzetes. 18.00-18.30 Hírek, tudósítások. Sportösszegeglő. Észak-Tiszántúlról. (A nap szerkesztője: Gönczi Mária.)